

ئەدەبىي كىتابلار

ئەدەبىي كىتابلار سەھىپىسى* (1)

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ئەسەرلىرى

1. «كۆكلىم». شېئىرلار توپلىمى، 100 مىڭ خەت ئەتراپىدا. مىللەتلەر نەشرىياتى 1981 - يىل نەشرى. تىراژى: ئون مىڭ.
2. «يۇلغۇن چېچىكى». شېئىرلار توپلىمى، 100 مىڭ خەت ئەتراپىدا. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1983 - يىل نەشرى. تىراژى: 7000.
- توپلامغا «ئالقىش ساڭا گۈل يېزام»، «يۇلغۇن چېچىكى» قاتارلىق 30 نەچچە پارچە شېئىر، «دەۋر ناخشىسى»، «يىپەك ۋادىسىدا سېغىنىش»، «چىمەندە توي» قاتارلىق داستانلار كىرگۈزۈلگەن.
3. «ھەسەن ۋە ھۈسەن». داستانلار توپلىمى، 150 مىڭ خەت. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1984 - يىل نەشرى. تىراژى: 5000.
4. «سېرىق سەبىدە». ھېكايىلەر توپلىمى، 150 مىڭ خەت. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1986 - يىل نەشرى. تىراژى: 8000.

بۇ سەھىپە ئوقۇرمەنلەر ۋە تەتقىقاتچىلارنىڭ پايدىلىنىشىغا قۇلايلىق بولۇشى ئۈچۈن، 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىدىن باشلاپ ئۈچتىن ئارتۇق ئەدەبىي ئەسىرى ئاشكارا نەشر قىلىنغان ئاپتورلارنىڭ بارلىق كىتابلىرىنىڭ ئۇچۇرلىرى جەمئىيلىنىپ، تۇنجى كىتابى نەشر قىلىنغان يىل، ئايلىرىنىڭ ئىلگىرى - كېيىنلىك تەرتىپى بويىچە بېرىلدى ھەمدە تاپشۇرۇۋېلىنغان ماتېرىيال ئاساسىدا قىسمەن ئاپتورلارنىڭ ئەسەرلىرى ئۈستىدىكى تەتقىقات ئۇچۇرلىرى ۋە مۇكاپاتلىنىش ئەھۋالى قوشۇمچە قىلىندى.

5. «ئاجايىپ كۆزلەر». ھېكايە - پوۋېستلار توپلىمى، 130 مىڭ خەت. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1987 - يىل 1 - نەشرى. 7000 تىراژدا تارقىتىلغان. 2 - نەشرىنىڭ تىراژى: 5000.

بۇ توپلامغا يازغۇچىنىڭ «پۇل»، «كۈن نەدىن چىقتى»، «بۇمۇ بىر ھېكايە»، «ئاجايىپ كۆزلەر» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن.

6. «تۈندىكى چاقماق». تارىخىي رومان. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1988 - يىل نەشرى. 300 مىڭ خەت. بۇ رومان يەنە 2 -، 3 - قېتىم قايتا بېسىلىپ جەمئىي 30 مىڭ تىراژدا تارقىتىلغان.

بۇ روماندا 20 - ئەسىرنىڭ 20 - يىللىرىدا خوتەننىڭ چىرا ناھىيىسىدە يۈز بەرگەن «چىرا ۋەقەسى» بايان قىلىنغان. قاراقۇرۇم تاغلىرى باغرىدىكى ئەمگەكچى خەلق يەرلىك ھۆكۈمرانلارنىڭ، زالىم كۈچلەرنىڭ چىدىغۇسىز زۇلۇمىغا، يولسىزلىقلىرىغا ئۇچراپ، ياشاشقا ئامالسىز قالىدۇ، ھەر خىل نارازىلىق ھەرىكەتلىرى بولسىمۇ، چوڭ نەتىجىگە ئېرىشەلمەيدۇ. دەل مۇشۇ مەزگىلدە دىنىي قىياپەتكە كىرىۋالغان «ئاقپاشا» جاسۇسى سىيىت ھاجى چىرىغا كېلىپ، چاررۇسىيە پاسپورتىنى تارقىتىدۇ ھەم خەلقنى رۇسىيە تەۋەلىكىگە ئۆتۈشكە دەۋەت قىلىدۇ، ئالۋان - ياساق، زۇلۇم - زورلۇقتىن ۋاقىتلىق قۇتۇلدۇرىدىغان پاسپورتنى خېلى كۆپ كىشىلەر ئېلىپ رۇسىيە تەۋەلىكىگە ئۆتىدۇ، يەرلىك ھاكىمىيەت ئورۇنلىرى بۇ ئىشنى توسۇيالمايدۇ. مانا مۇشۇنداق ئەھۋالدا خەلق قەھرىمانى سۈپۈرگە ئاخۇن ئۆز مىللىتىنى، يۇرتىنى سۆيىدىغان بىر قىسىم كىشىلەرنى تەشكىللەپ، ئۆز زېمىنىنى، مىللىي غۇرۇرىنى، دىنىي ئېتىقادىنى، ئىززەت - ھۆرمىتىنى ۋە ئەركىنلىكىنى قوغداش يولىدا سىيىت ھاجى ۋە ئۇنىڭ ئەگەشكۈچىلىرىگە قارشى قەھرىمانلارچە كۈرەش ئېلىپ بېرىپ غەلىبە قازىنىدۇ. خەلق ئاممىسىنىڭ بۇ غەلىبىسىدىن ئالاقىدە بولغان ھۆكۈمەت خەلق ئاممىسىدىن، چەت ئەل تاجاۋۇزچىلىرىدىن قورقۇپ، خەلق قەھرىمانى، ۋەتەنپەرۋەر ئىنقىلاپچى سۈپۈرگە ئاخۇنغا

زىيانكەشلىك قىلىدۇ. ئاپتور مانا مۇشۇ ۋەقەلىكنى يېزىش ئارقىلىق سۈپۈرگە ئاخۇنغا ۋە شۇ باشلىق ۋەتەنپەرۋەر قەھرىمانلارغا بەدىئىي ئابىدە تىكلەپ، ئۇلارنى قىزغىن مەدھىيىلىگەن، چەت ئەل تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى، يەرلىك ھۆكۈمرانلارنىڭ ساتقىنلىقىنى پاش قىلغان.

7. «ئۈچ بولكا». بالىلار ئەدەبىياتىغا مەنسۇپ ھېكايىلەر توپلىمى، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1990 - يىل نەشرى. 1 - نەشرى 7000، 2 - نەشرى 5000 تىراژدا تارقىتىلغان. بۇ توپلامغا «پىلە قۇرتى»، «خىجىللىق»، «ئاق كەپتەر»، «ئۈچ دوست»، «ئۈچ بولكا» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن.

8. «تۇمانلىق دۇنيا». پوۋېستلار توپلىمى، 120 مىڭ خەت. مىللەتلەر نەشرىياتى 1992 - يىل نەشرى. 1 - نەشرى 7000، 2 - نەشرى 5000 تىراژدا تارقىتىلغان.

توپلامغا يازغۇچىنىڭ 1987 - يىلىدىن 1989 - يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا يازغان «ھەي، ئادەملەر»، «مەن يىغلىماي كىم يىغلايدۇ» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن.

9. «كۈن قايماقتىن چىقتى». ھېكايىلەر توپلىمى، خەنزۇچە. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1993 - يىل نەشرى. تىراژى: 7000.

10. «سىرلىق كارۋان». كىنو سېنارىيىسى، 60 مىڭ خەت. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1994 - يىل نەشرى، تىراژى: 8000.

11. «داغ». تارىخىي رومان، 350 مىڭ خەت. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1997 - يىل 1 - نەشرى. 2 - ۋە 3 - قېتىم قايتا بېسىلغان، تىراژى: 35 مىڭ.

بۇ چوڭ ھەجىملىك يىرىك ئەسەر جەمئىي بەش قىسىم، 50 بابتىن تەشكىل تاپقان. روماندا جەنۇبىي شىنجاڭ خەلقى، جۈملىدىن خوتەن خەلقى 19 - ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا باشتىن كەچۈرگەن ئاجايىپ قىسمەتلەر، ئېچىنىشلىق تۇرمۇش مەنزىرىسى، ھۆكۈمرانلارنىڭ ۋەھشىيلىكى، خەلقنىڭ جەڭگىۋار كۈرەشلىرى...

تەسۋىرلەنگەن. ئاساسلىق قىلىپ ياقۇپ بەگنىڭ تاجاۋۇزچىلىرى ئۇرۇشى قوزغاپ، جەنۇبىي شىنجاڭ زېمىنىنى ئۆزىگە بويسۇندۇرغانلىقى، جۈملىدىن خوتەنگە باستۇرۇپ كېلىپ، قانلىق قىرغىنچىلىق ئېلىپ بارغانلىقى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىنغان. روماندا يازغۇچى نىياز ھېكمەتتىن ئىبارەت ۋەھشىي، ھىلىگەر، بىر مۇناپىق ئوبرازىنى ناھايىتىمۇ مۇۋەپپەقىيەتلىك ياراتقان ۋە ئۇنىڭ خۇي - پەيلىنى، سەرگۈزەشتىلىرىنى روماننىڭ ئاساسلىق سۈژىتى لىنىيىسى قىلغان.

12. «ساياھەتنامە». شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل نەشرى. يەتتە دۆلەت ساياھەتتىن يېزىلغان بۇ كىتاب ئون مىڭ تىراژدا تارقىتىلغان.

13. «ياۋروپادا نېمىلەرنى كۆردۈم». ساياھەت خاتىرىسى، 120 مىڭ خەت. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000 - يىل نەشرى، تىراژى: 8000.

14. «ئامېرىكىدا 15 كۈن». ساياھەت خاتىرىسى، 130 مىڭ خەت. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل نەشرى، تىراژى: 8000.

15. «ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى» (تۈزگەن). بالىلار ئۈچۈن ئىشلەنگەن يۈرۈشلۈك رەڭلىك رەسىملىك كىتابلار، ئون قىسىمدىن تەركىب تاپقان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل نەشرى.

16. «ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئوقۇشلۇقى» (تۈزگەن). بۇ يۈرۈشلۈك ئون قىسىم كىتاب رەڭلىك چاتما رەسىملەر، ئۇيغۇرچە - خەنزۇچە تېكىست چۈشەندۈرۈشلەردىن تەركىب تاپقان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل نەشرى، تىراژى: 17 مىڭ.

17. «ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئوقۇشلۇقى» (تۈزگەن). بۇ يۈرۈشلۈك ئون قىسىم كىتاب رەڭلىك چاتما رەسىملەر، ئۇيغۇرچە - خەنزۇچە تېكىست - چۈشەندۈرۈشلەردىن تەركىب تاپقان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل نەشرى،

تىراژى: 17 مىڭ.

18. «بوز دالا». ژانىرى: رومان، مىللەتلەر نەشرىياتى

2006-يىلى 3-ئاي 1-نەشرى، 568 بەت، تىراژى: 4000.

قىسقىچە مەزمۇنى: بۇ روماندا يازغۇچى، مىلادىيە 744-يىلى

ئورخۇن دەرياسى ۋادىسىدا قۇرۇلغان ئورخۇن ئۇيغۇر قاغانلىقىنىڭ

8-قاغانى قۇتلۇق بىلگە قاغاننىڭ ئۆمۈر تارىخىنى يېزىش ئارقىلىق، بۇ

قاغانلىقنىڭ تاڭ سۇلالىسى بىلەن بولغان قويۇق سىياسىي،

ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلىرى يورۇتۇپ بېرىلگەن. شۇ ئارقىلىق ئۇيغۇر

خەلقىنىڭ ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ئۈچۈن قوشقان ئۇلۇغ

تۆھپىلىرى قۇتلۇق قاغان ئوبرازى ئارقىلىق دەلىللەنگەن.

[قوشۇمچە] ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ئەسەرلىرىنىڭ مۇكاپاتلىنىش

ئەھۋالى:

♣ «ئۈچ بولكا» ناملىق كىتابىغا 1983 - يىلى شىنجاڭ ئۇيغۇر

ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، ئاياللار بىرلەشمىسى،

يازغۇچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك «مۇنەۋۋەر

ئەسەر مۇكاپاتى»؛

♣ «چىمەندە توي» ناملىق داستانغا 1984 - يىلى شىنجاڭ

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «تارىم» ژۇرنىلى

تەرىپىدىن بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك «مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ «كامىل ھاكىمنىڭ ئېيتقانلىرى» ناملىق ئوچىركىغا

1985 - يىلى مەركىزىي ئىتتىپاق كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى،

جۇڭگو ياشلار ژۇرناللىرى جەمئىيىتى، دۆلەتلىك ئاخبارات - نەشرىيات

مەھكىمىسى قەرەللىك ژۇرناللار ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن

بېرىلگەن مەملىكەتلىك ياشلار ژۇرناللىرى بويىچە 2 - دەرىجىلىك

«مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى»؛

♣ «سېرىق سەبە» ناملىق پوۋېستىغا 1989 - يىلى شىنجاڭ

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن

1 - دەرىجىلىك «مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ «داغ» ناملىق رومانغا 1998 - يىلى دۆلەت مىللەتلەر

ئىشلىرى كومىتېتى، دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى

قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن بېرىلگەن «جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر مۇنەۋۋەر كىتابلىرى» 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتى؛
 ♣ ئۇ لايىھىلىگەن «داپ ۋە قۇياش» («شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلىنىڭ مۇقاۋىسىغا بېرىلگەن) ناملىق ئەسەرگە 1987 - يىلى مەركىزىي ئىتتىپاق كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى، جۇڭگو ياشلا ژۇرناللىرى جەمئىيىتى، دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى قەرەللىك ژۇرناللار ئىدارىسى تەرىپىدىن بېرىلگەن «مۇنەۋۋەر مۇقاۋا لايىھىسى» 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتى قاتارلىقلار بار.

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ئۆزىگە خاس ئىجادىيەت يولى ۋە ئىجادىيەت مۇۋەپپەقىيىتى ئارقىلىق يېڭى دەۋردىكى ئەدەبىياتىمىزنىڭ تەرەققىياتىغا، گۈللىنىشىگە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان، ئەسەرلىرى كەڭ كىتابخانلارنىڭ ۋە ئەدەبىيات ساھەسىدىكىلەرنىڭ قايىللىقىغا، يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشكەن دەۋرىمىزدىكى مۇنەۋۋەر ئەدىبلرىمىزنىڭ بىرى.

ئۇ 1951 - يىلى چىرا ناھىيىسىدە مەرىپەتپەرۋەر ھۈنەرۋەن ئائىلىسىدە تۇغۇلغان، 1957 - يىلىدىن 1966 - يىلىغىچە باشلانغۇچ - ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئوقۇغان. 1972 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات فاكولتېتىغا ئوقۇشقا كىرگەن. 1976 - يىلى ئوقۇش پۈتتۈرۈپ «شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلىغا خىزمەتكە تەقسىم قىلىنغاندىن بۇيان شۇ ژۇرنالدا ئىشلەپ كېلىۋاتىدۇ. ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ھازىر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، جۇڭگو قەرەللىك ژۇرناللار جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى، جۇڭگو ياشلار گېزىت - ژۇرناللىرى جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسسىس، «شىنجاڭ ياشلىرى» (ئۇيغۇرچە) ۋە «سۆھبى (خەنزۇچە)» ژۇرناللىرىنىڭ باش مۇھەررىرى.

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ئەدەبىي ئىجادىيەت ساھەسىگە 1963-يىلى «خوتەن گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «تالمايدىكەن بىلىكى» ناملىق شېئىرى بىلەن كىرىپ كەلگەن. گەرچە، ئۇنىڭ ئىجادىيىتى ھەر خىل ژانىرلاردا بولسىمۇ، دەسلەپكى باسقۇچتا شېئىرىيەت ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. ئۇنىڭ «خوتەن قەغىزى»، «قەشقەر ھەققىدە ئۈچ غەزەل» قاتارلىق شېئىرلىرى ۋەكىللىك خاراكتېرىگە ئىگە. ئۇ 70 - يىللارنىڭ ئوتتۇرلىرىدا داستان يېزىشقا كىرىشىپ. 1978-يىلىدىن 1983-يىلىغىچە بولغان قىسقىغىنە بەش يىل ئىچىدە «گۈلزۈپەر»، «پولات»، «دوستۇمنىڭ خاتىرىسى»، «چىمەندە توي»، «قارا ۋە ئاق»، «ھەسەن-ھۈسەن» قاتارلىق داستانلارنى يېزىپ، يېڭى دەۋردىكى ئۇيغۇر داستانچىلىقىغا مۇناسىپ تۆھپىلەرنى قوشقان.

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم ئۆز نۆۋىتىدە يەنە تونۇلغان يازغۇچى. ئۇ 20-ئەسىرنىڭ 80-يىللىرىدىن تارتىپ ھېكايە ئىجادىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، «ئاجايىپ كۆزلەر»، «يەر»، «كۈن نەدىن چىقىدۇ»، «سېرىق سەبدە»، «ھەي، ئادەملەر»، «ئىنسان قەدىرى»، «كۈلەيمۇ، يا يىغلايمۇ» قاتارلىق بىر تۈركۈم ياخشى ھېكايىلەرنى يېزىپ، كىتابخانلارغا سۇندى. يازغۇچىنىڭ كۆزىتىش نۇقتىسى، پىكىر قىلىش ئۇسۇلى ئۆزگىچە بولغاچقا، بۇ ھېكايىلەردە تۇرمۇشنىڭ ئاددىي، كۆرۈنۈشتىكى تەرەپلىرى يېزىلىپ، ماھىيەتلىك مەسىلىلەر ئەكس ئەتتۈرۈلگەن، بۇ ھېكايىلەر كۈچلۈك تەسىرلەندۈرۈش كۈچىگە ئىگە بولۇپ كىشىنىڭ قەلبىنى ھايانغا سالىدۇ.

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم كېيىنچە ھېكايە ئىجادىيىتىدىن رومان ئىجادىيىتىگە ئۆتۈپ، «تۈندىكى چاقماق»، «داغ»، «بوز دالا» ناملىق ئۈچ پارچە تارىخىي روماننى نەشر قىلدۇردى. يازغۇچىنىڭ بۇ رومانلىرى مۇۋەپپەقىيەتلىك يېزىلغان بولۇپ، قىزغىن ئالقىشقا، يۇقىرى باھالارغا سازاۋەر بولدى.

ئەبەيدۇللا ئىبراھىم «تۈندىكى چاقماق» رومانى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ رومانچىلىقىغا ئاساس سالغان بولسا، «داغ» ۋە «بوز دالا»

رومانى ئارقىلىق رومان ئىجادىيىتىنىڭ يۇقىرى پەللىسىنى ياراتقان.

مامۇت زايىت ئەسەرلىرى

1. «گۈلمېرۇي». شېئىرىي رومان، مىللەتلەر نەشرىياتى 1982 - يىل 1 - ئاي 1 - نەشرى.
- بۇ شېئىرىي روماندا ئەمگەكچان، باتۇر تاجىك ۋە ئۇيغۇ خەلقلەرنىڭ زۇلمەتلىك كونا جەمئىيەتتە تارتقان ئازاب ئوقۇبەتلىرى، كونا جەمئىيەتتە ۋە ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرىدە ئەكسىيەتچىلەرگە، زالىم - ئەزگۈچىلەرگە قارشى ئېلىپ بارغان قەھرىمانانە كۈرەشلىرى شەرق كلاسسىك داستانچىلىق شەكلى ۋە جانلىق، گۈزەل تىل ئارقىلىق سۈرەتلەپ بېرىلگەن.
2. «كارۋان بۈيۈك نەزمىسى». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1981 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى.
- توپلامغا شائىرنىڭ «يىللار سىرى»، «بۆشۈك يېنىدا» قاتارلىق بىر تۈركۈم شېئىرلىرى ۋە ناخشا تېكىستلىرى كىرگۈزۈلگەن.
3. «خانتەڭرى قىزى». شېئىرلار توپلىمى، قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1983 - يىل نەشرى.
4. «باھار قارلىغاچلىرى». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1986 - يىل نەشرى.
5. «چارەك ئەسىر نەزمىسى». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1986 - يىل نەشرى.
6. «سېنى كۈتمەن». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1986 - يىل نەشرى.
7. «ئات جۇۋازدا، كالا مەيدە». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1988 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى.
- توپلامغا شائىرنىڭ «ئۆمۈر خاتىرىلىرى»، «ھىجران قوشاقلىرى»، «ياشلىق ئۈنچىلىرى» قاتارلىق گۈرۈپپىلىق شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن.

8. «ئانا رىۋايىتى». شېئىرىي رىۋايەتلەر توپلىمى، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1992 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى.
- توپلامغا شائىرنىڭ «ئانا رىۋايىتى» قاتارلىق سەككىز پارچە ئەسەرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، كىتابتىكى سەككىز پارچە ئەسەرنىڭ بىر قىسمىدا خەلق ئەپسانە - رىۋايەتلىرى ئىجابىي ھالدا نەزىملەشتۈرۈلگەن.
9. «ئۆلۈكلەر ۋە تىرىكلەر». شېئىرلار توپلىمى، قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1992 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى.
- شائىرنىڭ 50 ياشقا كىرگەنلىكى، ئىجادىيىتىگە 35 يىل بولغانلىقىغا بېغىشلانغان بۇ توپلامغا شائىرنىڭ 1978 - يىلىدىن 1991 - يىلىغىچە بولغان ئارىلىقتا يازغان «قەلبىمدىكى ھەيكەللەر»، «رومانىتىك خەتلەر» قاتارلىق بىر تۈركۈم شېئىرلىرى، بىرمۇنچە غەزەل - رۇبائىيلىرى ۋە «ساداقەت» ناملىق داستانى كىرگۈزۈلگەن.

روژى سايىت ئەسەرلىرى

1. «قاشتېشىنىڭ رىۋايىتى» (شېئىرىي چۆچەكلەر). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1982 - يىل 6 - ئاي نەشرى.
- بۇ توپلامغا ئاجايىپ پاساھەت بىلەن يېزىلغان سەككىز پارچە چۆچەك كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، 2073 مىسرا، كىتابنىڭ بەت سانى 163 بەت. بۇ ئاپتورنىڭ تۇنجى نەشر قىلىنغان كىتابى ھېسابلىنىدۇ.
- بۇ چۆچەكلەرنىڭ بەزىلىرى ئىجادىي يوسۇندا، بەزىلىرى خەلق چۆچەكلىرىنى شېئىرلاشتۇرۇش ئاساسىدا يېزىپ چىقىلغان.
2. «بۇ قىز كىمنى تاللىسۇن» (داستانلار). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1984 - يىل 12 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامغا بەش پارچە داستان كىرگۈزۈلگەن، 210 بەت. جەمئىي 5004 مىسرادىن ئارتۇق.
3. «مەرھابا» (شېئىرلار). شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1986 - يىل 1 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامغا جەمئىي 32 پارچە شېئىر - غەزەل كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، 88 بەت، 1200

مىسرادىن ئارتۇق.

توپلامغا شائىرنىڭ «يەر، قۇياش بار، مەنمۇ بار»، «يېم تەرمىلىرى»، «ئۇيغۇر قىزى»، «سېنى گۈللەش مېنىڭ ئەھدىم» «ئون يىل غەزەللىرى»، «ھامان بىلىدۇ» قاتارلىق شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن.

4. «كۆڭۈلدىكى گەپلەر» (شېئىرلار). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1988 - يىل 2 - ئاي نەشرى. بۇ كىتابقا 28 پارچە شېئىر كىرگۈزۈلگەن. جەمئىي 166 بەت، 4150 مىسرا.

توپلامغا شائىرنىڭ «بۇغدا تەسىراتلىرى»، «باغنىڭ تويى — باغۋىنىم تويى»، «بۇ — خوتەن، بۇ مەن»، «ئاچچىق - چۈچۈك پاراڭلار» قاتارلىق شېئىرلىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن.

5. «خىيالدىن تۆرەلگەن خىياللار» (شېئىرلار). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1989 - يىل نەشرى. شېئىر ۋە شېئىرىي سېكىل كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، جەمئىي 203 بەت، 4872 مىسرا.

6. «مۇھەببەتتىن پۈتكەن ناخشىلار» (شېئىرلار). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1995 - يىل 5 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامغا 118 پارچە شېئىر ۋە سېكىل كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، جەمئىي 180 بەت، 4320 مىسرا شېئىر ۋە غەزەلدىن تەركىب تاپقان.

توپلامغا شائىرنىڭ «خىيالدىن تۆرەلگەن خىياللار»، «مىللىتىمگە بىر سۆز» قاتارلىق 200 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى كىرگۈزۈلگەن.

7. «رۇبائىي ۋە تۇيۇقلار». شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1997 - يىل 12 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامنىڭ ھەجىمى 166 بەت بولۇپ، ھەر بىر بەتكە تۆتتىن رۇبائىي ياكى تۇيۇق بېسىلغان، جەمئىي 664 پارچە، 2656 مىسرا.

8. «دېھقان كۈلكىسى» (شېئىرلار). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1998 - يىل 10 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامغا 81 پارچە شېئىر ۋە بىر پارچە داستان كىرگۈزۈلگەن، ھەجىمى 239 بەت، تەخمىنەن 5760 مىسرا.

9. «پاھ، دېھقاننىڭ ھەيكىلى» (شېئىرلار). شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1999 - يىل 7 - ئاي نەشرى. بۇ توپلام جەمئىي 203 بەت بولۇپ، بېشىدا ئاپتورنىڭ بېغىشلىمىسى بار، جەمئىي 4460 مىسرادىن ئارتۇق. بۇ توپلامغا شائىرنىڭ كېيىنكى چاغلاردا داغدۇغا قوزغىغان دېھقانلار ھەققىدىكى شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن.

10. «ئاھ، ئۇزاققا سوزۇلغان شېرىن چۈش» (شېئىرلار). شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 2000 - يىل 5 - ئاي نەشرى. بۇ توپلام 157 بەت، جەمئىي 30 پارچە شېئىر ۋە شېئىرىي سېكىل كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، تەخمىنەن 3768 مىسرا چىقىدۇ. شائىرنىڭ يۇقىرىقى كىتابلىرىدىن تاللانغان «روزى سايىت شېئىرلىرى» ناملىق ئىككى كىتاب 2002 - يىل مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان.

[قوشۇمچە] روزى سايىت ئەسەرلىرىنىڭ مۇكاپاتلىنىش ئەھۋالى:

♣ 1983 - يىل 5 - ئايدا «بارات يازغان ھېكايە» ناملىق ھېكايىسى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇنەۋۋەر بالىلار ئەدەبىياتى ئەسەرلىرىنى باھالاشتا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى مۇنەۋۋەر بالىلار ئەدەبىياتى ئەسەرلىرىنى باھالاش ھەيئىتى تەرىپىدىن 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1984 - يىل 3 - ئايدا «ياشلىقىم، باھار بەختىم» ناملىق شېئىرى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو - تېلېۋىزىيە نازارىتى، مەدەنىيەت نازارىتى ۋە جۇڭگو مۇزىكانتلار جەمئىيىتىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇرغان شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى 2 - نۆۋەتلىك «تەڭرىتاغ» ئاۋازى مۇزىكا كۆرىكىدە 3 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1985 - يىل 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى، «غۇنچەمنىڭ بەختى» ناملىق بالىلار داستانى خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە مەدەنىيەت - مائارىپ باشقارمىسى، مىللىي ئىشلار باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى

- تەھرىر بۆلۈمى قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋر ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1985 - يىل 6 - ئايدا مەملىكەتلىك «چېگرا رايون مۇنەۋۋەر ئوغۇل - قىزلىرى» مىس مېدالىغا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1986 - يىل 5 - ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى، رادىئو - تېلېۋىزىيە نازارىتى، جۇڭگو مۇزىكانتلا جەمئىيىتىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى قاتارلىق ئورۇنلار ئۇيۇشتۇرغان 3 - نۆۋەتلىك «تەڭرىتاغ ساداسى» ناخشا - مۇزىكا كۆرىكىدە 3 دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1987 - يىل 5 - ئايدا «چۈشنامە» ناملىق ئەسىرى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ياش - ئۆسمۈرلەر مەدەنىيەت - سەنئەت كومىتېتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى تەرىپىدىن 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1987 - يىلى «ئۈمىد ۋە باشقىلار» ناملىق ئەسىرى ئۈرۈمچى «كەچلىك گېزىتى» ئىدارىسى تەرىپىدىن 1986 - يىللىق ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاشتا مۇكاپاتلانغان؛
- ♣ 1987 - يىل 11 - ئايدا «كۆڭۈلدىكى گەپلەر» ناملىق ئەسىرى شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى بىلەن شىنجاڭ ئۇن - سىن نەشرىياتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان 2 - قېتىملىق ناخشا - مۇزىكا ئىجادىيەت مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1988 - يىل 8 - ئايدا «ھايات قەسىدىسى» ناملىق ئەسىرى خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە، مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى، مەدەنىيەت - مائارىپ باشقارمىسى تەرىپىدىن 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1988 - يىل 10 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى تەرىپىدىن 1988 - يىلىدىن 1993 - يىلىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسس» بولۇپ باھالانغان؛
- ♣ 1989 - يىل 11 - ئايدا «ئۇيغۇر قىزى» ناملىق ناخشا

تېكىستى شىنجاڭ سەنئەت بايرىمى تەشكىلىي ھەيئىتى تەرىپىدىن
3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1990 - يىل 10 - ئايدا «ئايگۈلنىڭ ھېكايىسى» ناملىق
ئەسىرى «تارىم» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن تۇنجى نۆۋەتلىك
«تارىم» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1991 - يىل 8 - ئايدا «كونا مەرەز، يېڭى ئاپەت» ناملىق
ئەسىرى خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن 1988 - ،
1991 - يىللىق مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاشتا 2 - دەرىجىگە
ئېرىشكەن؛

♣ 1992 - يىل 7 - ئايدا «ئۈرۈمچى كەچلىك گېزىتى»
(1991 - يىللىق 6 - ئايلىق سانى) دا ئېلان قىلىنغان «ئىككى
شېئىر» ناملىق ئەسىرى 1991 - يىللىق شىنجاڭدىكى گېزىتلەرنىڭ
ئەدەبىيات بەتلەرنى باھالاش - مۇكاپاتلاشتا 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر
ئەسەر مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1992 - يىل 10 - ئايدا «مۇھەببەتلىك ناخشا» ناملىق
ئەسىرى 4 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن؛
♣ 1992 - يىل 12 - ئايدا «شىنجاڭ گېزىتى» (11 - ئاينىڭ
14 - كۈنى) غا بېرىلگەن «پاھ! دېھقاننىڭ ھەيكىلى» ناملىق ئەسىرى
خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى ۋە خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي
مەھكىمە تەرىپىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا «ئالاھىدە دەرىجە» مۇكاپاتىغا
ئېرىشكەن؛

♣ 1993 - يىلى ئۆتكۈزۈلگەن «تەڭرىتاغ قەلەمكەشلەر يىغىنى»
دا «ئۈچ غەزەل» ناملىق ئەسىرى «تەڭرىتاغ» ژۇرنىلى تەرىپىدىن
1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1993 - يىل 11 - ئايدا «ئاتچان يولىدا مەخمەل پايانداز»
ناملىق ئەسىرى 1993 - يىللىق «پايانداز» تېمىسىدا قوبۇل قىلىنغان
ئەسەرلەر مۇسابىقىسىدە خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى، خوتەن
ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر
بۆلۈمى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر ئەسەر» بولۇپ باھالانغان؛

♣ 1994 - يىل 5 - ئايدا «ئاسىيا كىنىدىكى گېزىتى»

(10 - ئاينىڭ 14 - كۈنىدىكى 4 - بېتى) غا بېسىلغان «بالا پۇلغا زار، چىرىكلەر بەتخەج» ناملىق شېئىرى «ئاسىيا كىنىدىكى گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1993 - يىللىق «ياخشى ئەسەر بولۇپ باھالانغان»؛

♣ «مۇھەببەتتىن پۈتكەن ناخشىلار»، «بىر دەستە گۈل» ناملىق ئەسەرلىرى 1994 - يىل 7 - ئايدا 1992 - ، 1994 - يىللىق مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاشتا، خوتەن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

1994 - يىل 10 - ئايدا مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى قاتارلىق ئۈچ ئورۇن بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇرغان مەملىكەتلىك 5 - قېتىملىق ناخشا قوبۇل قىلىش مۇسابىقىسىدە «جاھان كەڭرى، يول كەڭرى»، «يول راۋان، ئەل شادىمان»، «شۇنداقمىدى مۇھەببەت» قاتارلىق سەككىز پارچە ناخشا تېكىستى 1 - ، 2 - ۋە 3 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1995 - يىل 4 - ئايدا «دېھقان يىغلايدۇ» ناملىق شېئىرى 4 - نۆۋەتلىك گېزىت ئەدەبىيات بەتلىرىدىكى مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا شىنجاڭ ئاخبارات ئىلمىي جەمئىيىتى، گېزىت ئەدەبىيات بەتلىرى تەتقىقات جەمئىيىتى تەرىپىدىن 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1995 - يىل 9 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن 1995 - يىلىدىن 1999 - يىلىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسس» بولۇپ باھالانغان؛

♣ 1995 - يىل 12 - ئايدا «خوتەندە راۋان يوللار»، «تاشيول ئىشچىسىنىڭ قەلب سۆزى» قاتارلىق ئەدەبىي ئەسەرلىرى «يول ئىشقى - دىل ئىشقى» تېمىسىدىكى مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتىدە خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى، «خوتەن گېزىتى» ئىدارىسى تەرىپىدىن «ئالاھىدە» ۋە «3 - دەرىجە» بولۇپ باھالانغان؛

♣ ئاپتور 1996 - يىل 5 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي

مەھكىمە تەرىپىدىن تېلېۋىزىيە بەدىئىي فىلىمى «ئايەم كۈلكىسى»، «ئانا يۇرتتا ئالتۇن كۈز» نى ئىشلەشتە «ئالاھىدە نەتىجە ياراتقان» دەپ باھالانغان؛

♣ 1996 - يىل 9 - ئايدا مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى قاتارلىق ئۈچ ئورۇن بىرلىشىپ ئۆتكۈزگەن 7 - قېتىملىق مۇكاپاتلىق ئىجادىيەت مۇسابىقىسىدە مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن «قالدۇ»، «قىزىغا» ناملىق ئەسىرى 2 - دەرىجىلىك، «يول ناخشىسى» ناملىق ئەسىرى 3 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1996 - يىل 12 - ئايدا «پاھ، دېھقاننىڭ ھەيكىلى» ناملىق شېئىرى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، «شىنجاڭ ئىشچىلار ھەرىكىتى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1995 - يىللىق «مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئەسەر» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن؛

♣ 1997 - يىل 7 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن بالىلار ناخشىسى ئىجادىيەت مۇسابىقىسىدە «بارابان ناخشىسى» ناملىق ئەسىرى شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، ئاپتونوم رايونلۇق مۇزىكا تىلار جەمئىيىتى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك رادىئو ئىستانسىسى تەرىپىدىن 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1997 - يىل 9 - ئايدا شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى، قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە قاتارلىق ئۈچ ئورۇن بىرلىشىپ ئۆتكۈزگەن 8 - قېتىملىق مۇكاپاتلىق ناخشا ئىجادىيەت مۇسابىقىسىدە «ئاج كۆزۈڭنى»، «سۆيۈملۈك دېھقان» قاتارلىق ئالتە پارچە ناخشا تېكىستى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1-، 2- ۋە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن؛

♣ 1997 - يىل 12 - ئايدا «يول راۋان، ئەل شادىمان» ناملىق مۇكاپاتلىق ئەسەر قوبۇل قىلىش پائالىيىتىدە «سالام يولچى» سەرلەۋھىلىك ئەدەبىي ئەسىرى خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى، «خوتەن گېزىتى» ئىدارىسى تەرىپىدىن 2 - دەرىجىگە ئېرىشكەن؛

- ♣ ئاپتور 1998 - يىل 1 - ئايدا «شىنجاڭ گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1997 - يىللىق «مۇنەۋۋەر ئىختىيارىي مۇخبىر بولۇپ باھالانغان ۋە 3 - دەرىجىگە ئېرىشكەن؛
- ♣ 1999 - يىل 4 - ئايدا «روھنى پاكلاش تەس» ناملىق شېئىرى بايىنغۇلىن ئوبلاستلىق يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «بوستان، ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن «ئالتۇن تاغ ئەدەبىيات مۇكاپاتى، غا ۋە 8 - ئايدا 9 - قېتىملىق «خاتىئە ئىرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن؛
- ♣ 1999 - يىل 9 - ئايدا دۆلەت قۇرۇلغانلىقىنى، ئاۋمېنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەنلىكىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ناخشا - ئۇسسۇللۇق ئەسەر «ھاياتلىق كەۋسرى» نى تەييارلاش جەريانىدا تۆھپە كۆرسەتكەنلىكى ئۈچۈن، نىيا ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن ئالاھىدە تەقدىرلەنگەن؛
- ♣ 2001 - يىل 8 - ئايدا «ئۇيغۇر گىلىمى» ناملىق شېئىرى 11 - نۆۋەتلىك «خاتىئە ئىرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن؛
- ♣ 2002 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇرغان مەملىكەتلىك 13 - قېتىملىق مۇكاپاتلىق ناخشا - مۇزىكا ئىجادىيىتى مۇسابىقىسىدە «دوستلۇق تەبىرى»، «گۈزەل دىيارىم»، «دىيارىڭ گۈزەل» قاتارلىق يەتتە پارچە ناخشا تېكىستى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1 - ۋە 3 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

ئابدۇللا سۇلايمان ئەسەرلىرى

1. «يۈرۈڭقاش ناخشىلىرى». ژانىرى: شېئىر. جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى شىنجاڭ شۆبىسى تەرىپىدىن تۈزۈلگەن بېيجىڭ مىللەتلەر نەشرىياتى 1982 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 132(4)M10049، كىچىك 32 كەسەلم، 245 بەت تىراژى: 5000.
- «يۈرۈڭقاش ناخشىلىرى» شائىرنىڭ تۇنجى كىتابى، ئۇنىڭغا 18

پارچە شېئىر، بىر پارچە داستان ۋە بىر پارچە بالادا كىرگۈزۈلگەن. 980 كۈپلەتتىن ئارتۇق بۇ ئەسەرلەرنىڭ يېزىلغان ۋاقتى 1965 - يىلىدىن 1981 - يىلىغىچە بولغان 16 يىلنى ئۆز ئىچىگە ئالغان. ئۇنىڭدا شائىرنىڭ بالىلىق ۋە ياشلىق ھەۋەسلىرىدىن تۇغۇلغان ساددا ھېسسىيات ئەكس ئەتكەن ئەسەرلەرمۇ، «مەدەنىيەت قەھەتچىلىكى» يۈز بەرگەن «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» دىن كېيىنكى «تېما ئەركىنلىكى» دىن بەھرىلەنىپ يېزىلغان چوڭقۇر شېئىرىي پىكىرلىك ئەسەرلەرمۇ بار. بۇ كىتابقا كىرگۈزۈلگەن «گۈلۈڭ ناخشىلىرى»، «جەنۇب غەزەللىرى»، «ناخشا مۇھەببىتى»، «قەلبىم سۆزى»، «ھايات غەزەللىرى» قاتارلىق ئەسەرلەر ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە شېئىرلار بولۇپ، ئىنسانىي مۇھەببەت، كىشىلىك ئىززەت، ئىنتىلىش تۇيغۇلىرى يېڭى سۈزىت، قويۇق شېئىرىي بوشلۇق، مۇكەممەل ئىچكى ۋە تاشقى قۇرۇلما ئارقىلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. بىر قىسىم شېئىرلار كىتابخانلار تەرىپىدىن ئالقىشىلىنىپ، ئوبزورلار ئېلان قىلىنغان. بۇ كىتاب 1994 - يىلى ئۆتكۈزۈلگەن موسكۋا خەلقئارا كىتاب يەرمەنكىسىگە قويۇلۇپ، كۆرگەزمە قىلىنىپ سېتىلغان.

2. «ھايات ئۇنچىلىرى». ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1984 - يىلى 11 - ئاي 1 - نەشرى، كىچىك 32 كەسەم، 230 بەت. تىراژى: 3350.

بۇ كىتابقا 82 پارچە شېئىر، ئۈچ پارچە داستان - بالادا كىرگۈزۈلگەن. 1500 كۈپلەتتىن ئارتۇق بۇ ئەسەرلەر 1974 - يىلىدىن 1984 - يىلىغىچە يېزىلغان. شېئىرلار تېما جەھەتتىن مۇھەببەت، پاكلىق، ۋەتەنپەرۋەرلىك، دىيانەت ۋە تۈرلۈك ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بولۇپمۇ كىتاب ئىچىدىكى «غەزەللەر» ئىستونىدا بېرىلگەن شېئىرلار ئۆزىدىكى شېئىرىي پىكىرنىڭ جۇشقۇنلۇقى، ئۆزگىچىلىكى؛ كلاسسىك غەزەللىكلەرنىڭ پاساھىتىنى بېيىتلاردا نامايان قىلغانلىقى بىلەن خاراكتېرلىنىدۇ. بۇ كىتاب ئىچىدىكى «بىنەپشە چېچەكلىرى» ناملىق داستان ئوتتۇرا مەكتەپ ئەدەبىيات دەرسلىكىگە تاللاپ ئېلىنىپ بىر مەزگىل دەرسلىك

قىلىپ ئوقۇلغان. 3. «بۇ كوچىدىن ئەخمەتجان ئۆتكەن». ژانىرى: داستان ۋ. بالادا. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1985 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى. كىتاب نومۇرى 58 — M10264، كىچىك 32 كەسلەم، 224 بەت. تىراژى: 6400.

بۇ كىتابقا ئالتە پارچە داستان، ئىككى بالادا كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، جەمئىي 4928 مىسرا، 1232 كۈپلەت. كىتاب نامى قىلىنغان «بۇ كوچىدىن ئەخمەتجان ئۆتكەن» ناملىق داستاندا شائىر ئەينى يىللاردىكى «چەكلەنگەن رايون»لارغا بۆسۈپ كىرىشكە جۈرئەت قىلىپ، شىنجاڭ ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرىدىن بىرى بولغان ئەخمەتجان قاسىمنىڭ 1947 - يىلى خوتەنگە كەلگەن قىسقا سەپىرىدە خوتەن شەھىرىدە ئېلىپ بارغان كۈرەشلىرىنى ئەينى دەۋرنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي ۋەزىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، كونكرېت مۇھىت، كونكرېت ۋەقە ئارقىلىق تارىخنىڭ ئاشۇ يالقۇنلۇق قۇرلىرىنى جۇشقۇن ھېسسىيات بىلەن سۈرەتلىگەن. بۇ داستان، ئەخمەتجان قاسىمى توغرىسىدا 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدىن 80 - يىللىرىغا قەدەر يىرىك ئەدەبىي ئەسەر يېزىلمىغانلىقىدەك ھالەتكە خاتىمە بەرگەنلىكى بىلەن كەڭ ئوقۇرمەنلەر ئىچىدە زور تەسىر قوزغىغان. بۇ كىتابتىكى «شېھىتلەر مەقبەرىسى» ناملىق داستانمۇ مىلادىيە 1200 - يىللاردا ھازىرقى خوتەن ناھىيىسى باغچا بازىرى ئەللامە كەنتىدە ياشاپ ئۆتكەن ئەللامە ئالاھىددىن مۇھەممەد خوتەننى ھەققىدە يېزىلغان بولۇپ، بۇ كاتتا ئالىمنىڭ ئىجادىي ھاياتى، ئۆز ئەقىدىسى، ئېتىقادى يولىدا دۈشمىنى قولىدا دەرۋازىغا مىخلىنىپ ئۆلتۈرۈلۈش جەريانلىرى ئەنئەنىۋى داستانچىلىق ئۇسلۇبى بىلەن ئىپادىلىنىپ، مۇشۇ تېمىدا يېزىلغان تۇنجى ئەدەبىي ئەسەر بولغان. كىتابقا كىرگۈزۈلگەن «يۇرتۇمنىڭ كىشىلىرى» ماۋزۇسىدىكى داستان رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە تۇرمۇش دېتالىلىرى ئارقىلىق خىلمۇ خىل كىشىلەرنىڭ تىپىك ئوبرازىنى يارىتىش جەھەتلەردىلا ئەمەس بەلكى داستاندىكى ھەربىر بەش مىسرالىق كۈپلەتنىڭ ئاخىرىدىكى سۆزنى كېيىنكى كۈپلەتنىڭ بېشىغا قويۇپ، باشتىن - ئاخىر زەنجىرگە

ئوخشاش تەبىئىي چېتىلغانلىقى بىلەنمۇ ئۆزگىچىلىككە ئىگە.
4. «بۇ مۇھەببەت — بۇ ياشلىق». شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1990 - يىل 12 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 210 8I/480 - 01430 - 228 - ISBN7، كىچىك 32 كەسەم، 2850 بەت. تىراژى: 2850.

بۇ كىتابقا شائىرنىڭ 1964 - يىلىدىن 1984 - يىلىغىچە يازغان 97 پارچە شېئىرى ۋە بىر پارچە داستانى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ ئەسەرلەر جەمئىي 1020 كۈپلەت — 4080 مىسرادىن ئارتۇق. شېئىرلار شەكىل جەھەتتىن بارماق، ئارۇز ۋەزنى ۋە چاچما شېئىرلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. كىتابتىكى «كۆڭۈل چەشمىلىرى»، «ھاياتقا مۇھەببەت» سەرلەۋھىسى ئاستىدا بېرىلگەن بىر بۆلۈك ئەسەرلەردە ئىنسان قەلبىنىڭ ئەڭ نازۇك ھېسسىياتى قايناق لىرىكا، مول تەسەۋۋۇر ئارقىلىق ئىپادىلەنگەن.

5. «مۇھەببەتنىڭ كۆزى يوق». ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1991 - يىل 10 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 373 3.73 - 1059I/X - 5371 - ISBN7، كىچىك 32 كەسەم. تىراژى: 3120.

بۇ توپلامغا شائىرنىڭ 1980 - يىلىدىن 1991 - يىلىغىچە يازغان 40 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، جەمئىي 960 كۈپلەتتىن ئارتۇق. شېئىرلاردا ھايات، كىشىلىك قاراش، تەبىئەت ۋە ئىنسان بىرلىكى قاتارلىق تېمىلار ھېكمەتلىك شېئىرىي ھېسسىيات، قويۇق شېئىرىي بوشلۇق ۋە پىشقان تىل ئارقىلىق ئىپادە قىلىنغان. «ئېرىشكىنىم كۆپتۈر مېنىڭ يوقاتقاندىن»، «ھەل قىلىدۇ ۋاقىت ھەممىنى»، «مېنىڭ ئىلاھىم»، «مۇھەببەتنىڭ كۆزى يوق» قاتارلىق بىر تۈركۈم شېئىرلار شائىر تالانتىنىڭ مەھسۇلى سۈپىتىدە كىتابخانلارنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشكەن.

6. «بىر ئادەم — بىر ئالەم». كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: داستان. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1994 - يىل 7 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 1.118 1.118 - 0470/X - 5373 - ISBN7، چوڭ 32 كەسەم، 136 بەت. تىراژى: 3070.

شائىر ئىجادىيىتىنىڭ 30 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن نەش قىلىنغان بۇ كىتابقا ئۇنىڭ بەش پارچە داستانى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ھەربىر داستاندا بىر چوڭ ئىجتىمائىي تېما مۇكەممەل سۈرئەت، پۇختا قۇرۇلما، ئاممىباب تىل ئارقىلىق يورۇتۇپ بېرىلگەن. «بىر ئادەم — بىر ئالەم» ناملىق داستاندا شائىر: ئىنساننىڭ تۇغۇلۇشى، ئۆلۈپ كېتىشى ۋە بۇ ئارىلىقتىكى ھاياتىي پائالىيەتلىرى ئۈستىدە ئۆزگىچە پەلسەپىۋى قاراشلارنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئۇنى كونكرېت مۇھىت - شارائىت بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئۆزىنىڭ ئادەم ۋە ئالەم چۈشەنچىسىنى ئوقۇرمەنلەرگە تەقدىم قىلغان. كۈندىلىك خاتىرە شەكلىدە يېزىلغان «مۇھەببەت خاتىرىلىرى» ناملىق داستانمۇ بىرقانچە كېسەك نۇقتىلارنى تاللاپ، سۈرئەت قۇرۇلمىسىنىڭ ئىچكى ۋە تاشقى قاتلاملىرىنىڭ بىردەكلىكىگە ئىگە قىلىنغانلىقى بىلەن جامائەتچىلىكنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن. 3400 مىسرادىن ئارتۇق بولغان بۇ بەش پارچە ئەسەر شائىر ئىجادىيىتىنىڭ ئوتتۇرا مەزگىللىرىدىكى يىرىك مەنىۋى ئەمگەكلىرىدۇر.

7. «ئۆتەڭدىكى قوڭغۇراق». كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7—228—05110—6، كىچىك 32 كەسەم، 207 بەت. تىراژى: 3000.

بۇ كىتابقا شائىرنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 80-، 90-يىللىرىدا يازغان 108 پارچە شېئىرى، ئۈچ پارچە داستانى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئون مىڭ مىسرادىن ئارتۇق.

«ئۆتەڭدىكى قوڭغۇراق» ئۆز ئىچىگە ئالغان شېئىرىي ئەسەرلەر ئىچىدە «خىيال قەسىدىسى»، «مەن كۈلدۈم — مەن يىغلىدىم»، «سەۋدالىق چۇقانلىرى»، «تۇرپان غەزەللىرى»، «كېچىكىپ ئېيتقار كونا ناخشىلار»، «تەپەككۈر گۈلدەستىسى»، «سۈكۈتسىز نەپەسلىر»، «بىر بېشىم — مىڭ بىر ئىشىم»، «خاتىرەمدىر خاتىمىلەر» قاتارلىق شېئىرلار ۋە كىلىلىك خاراكتېرگە ئىگە ئەسەرلەر ھېسابلىنىدۇ.

8. «يېزىقچىلىق بىلىملىرىدىن 636 سوئال - جاۋاب». كىتاب

تۈرى: ئەدەبىيات ئوقۇشلۇقى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1989 - يىل 10 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 4—0198—5873—ISBN7، كىچىك 32 كەسەلم، 756 بەت، تىراژى: 6350.

بۇ كىتابقا يېزىقچىلىق ئاساسىي نەزەرىيىسى، ژانىرلار يېزىقچىلىقى، ماھارەت ئاساسلىرىدىن ئىبارەت ئۈچ تېما ئاستىدىكى 15 بابلىق مەزمۇن ئەتراپلىق ۋە ئىخچام سوئال - جاۋاب شەكلى بىلەن بايان قىلىنغان. شەرھى بىلەن مىساللار زىچ ماسلاشتۇرۇلغان بولۇپ، يەرلىك ئاپتورلار ئەسەرلىرىدىن ستاتىكا ۋە نەمۇنە ئېلىش كىتابىنىڭ يەنە بىر ئۆزگىچىلىكىدۇر. ئالىي مەكتەپلەر ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلىرى، كەڭ يېزىقچىلىق ھەۋەسكارلىرىنىڭ پايدىلىنىشى ئۈچۈن قۇلايلىق قىلىپ يېزىلغان بۇ كىتاب ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەردە ئالقىشلىنىپ، ئالىم - مۇتەخەسسسلەرنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشكەن.

9. «ئىجادىيەت — تىل سەنئىتى». ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمى. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1998 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 5—2935—5371—ISBN7، چوڭ 32 كەسەلم، 238 بەت. تىراژى: 3070.

بۇ كىتابقا ئابدۇللا سۇلايماننىڭ ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقاتى، ئەدەبىيات نەزەرىيىسى ۋە يېزىقچىلىق تەتقىقاتى قاتارلىقلار بويىچە يازغان 14 پارچە ئىلمىي ماقالىسى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ماقالىلەردە ئوتتۇرىغا قويۇلغان تېما ئۆزگىچىلىككە ئىگە، تېمىنى دەلىللەش ئۈچۈن كەلتۈرۈلگەن ئىسپات ۋە نەقىللەر يېڭى ۋە چوڭقۇر. بىر قىسىم ماقالىلەردە ئاپتورنىڭ ئۇزۇن يىللىق يېزىقچىلىق ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى داۋامىدىكى تەجرىبە - ساۋاقلرى ۋە يېڭىچە قاراشلىرى ئوتتۇرىغا قويۇلغان. كىتابنىڭ ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقاتى ۋە يېزىقچىلىق ئەمەلىيىتى تەتقىقاتىدا پايدىلىنىش قىممىتى يۇقىرى.

10. «يېزىقچىلىق ئاساسلىرىدىن كونسۇلتاتسىيە». كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات ئوقۇشلۇقى. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1996 - يىل 1 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 7—2142—5371—ISBN7، چوڭ 32 كەسەلم، 201 بەت.

تىراژى: 7070.

بۇ كىتاب ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگۈچىلەر ئۈچۈن مەخسۇس تۈزۈلگەن دەرسلىك ئاساسىدا، ھاۋال قىلغۇچىلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئىخچام ۋە ئاممىباب قىلىم ئىشلەنگەن.

11. «ئۈلگىلىك ماقالىلەر توپلىمى». ئوقۇتۇشتا پايدىلىنىش ماتېرىيالى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 514. ISBN7—228—05130G/O—، فورماتى: 787×1092mm، چوڭ 32 كەسلىم، 198 بەت. تىراژى: 8000.

نەشرىياتىنىڭ ھاۋالىسىگە ئاساسەن تۈزۈلگەن بۇ كىتاب توققۇز ماۋزۇ ئاستىدا يېزىقچىلىق ئاساسىي بىلىملىرى ۋە ماھارەت نەزەرىيىسى سوئال - جاۋابلىق قىلىنىپ، ئىخچام بېرىلگەن. ھەربىر ماۋزۇ ئاستىدىكى سوئال - جاۋابلاردىن كېيىن ھەرقايسى تۈر - ژانىرلاردا يېزىلغان ئۆرنەكلىك 97 پارچە ماقالە - ئەسەرنى تۈزگۈچى بىرقانچە مىڭ پارچە ئەسەر ئىچىدىن تاللاپ تەۋسىيە قىلغان بولۇپ، يېزىقچىلىق بىلىملىرى ۋە ماھارەت نەزەرىيىسىدىن ئەمەلىي پىراكتىكا قىلىش جەھەتلەردە ئۆرنەك بولالايدۇ. بۇ كىتاب ئالىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكوملارغا ئىمتىھان بېرىدىغانلار ۋە ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ياخشى ياردەمچىسى بولغان.

12. «ئالىي مەكتەپ تىل - ئەدەبىياتى». ئالىي مەكتەپ دەرسلىكى. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئالىي مائارىپ باشقارمىسى تەكشۈرۈپ بېكىتكەن. شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى 2002 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 8 — 3965 — 5370 — ISBN7، چوڭ 32 كەسلىم، 584 بەت. بۇ كىتابنىڭ يەنە بىر تۈزگۈچىسى سەمەت تۇرسۇن بولۇپ، ئۇ 1 بۆلۈم «تىل - يېزىق بىلىملىرى» (جەمئىي 105 بەت) نى تۈزگەن. بۇ كىتاب ئۈچ بۆلۈمدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، گىرامماتىكا ئەدەبىيات تارىخى (جۇڭگو كلاسسىك ۋە ھازىرقى زامان، ئۇيغۇر كلاسسىك ۋە ھازىرقى زامان، چەت ئەل ئەدەبىياتى تارىخى)، قوللانمە يېزىقچىلىقىدىن ئىبارەت دەرسلەردىن ئاساسىي بىلىم ئېلىش، ئاساسىي

ماھارەت ۋە كۆپ خىل ئىقتىدار يېتىلدۈرۈشنى مەقسەت قىلىپ، ئالىي مەكتەپلەر ئومۇمىي پەن فىلولوگىيە ساپا مائارىپىنىڭ تەلىپى بويىچە مەزمۇنلار ئىخچام، ئاممىباب ۋە شەرىھى بىلەن مىسال بىر گەۋدىلەشتۈرۈلۈپ بايان قىلىنغان.

13. «ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتى تارىخى». ئالىي مەكتەپ دەرسلىكى. كىتابنىڭ يەنە بىر تۈزگۈچىسى ئىركىن ئوغۇز ئابدۇرېھىم. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئالىي مائارىپ باشقارمىسى تەكشۈرۈپ بېكىتكەن. شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى 2002 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 5 - 4186 - ISBN7—5370، چوڭ 32 كەسەم، 427 بەت. تىراژى: 2500.

بۇ كىتاب ئۇيغۇر ئەدەبىياتى تارىخى بويىچە يېڭى ئىزدىنىشلەر ئارقىلىق مەيدانغا كەلگەن يىرىك ئىلمىي ئەمگەكلەرنىڭ بىرى بولۇپ، ئۈچ بۆلۈم 29 بابتىن تۈزۈلگەن. 14 بابنى ئابدۇللا سۇلايمان تەييارلاپ، پۈتۈن كىتابنىڭ ئومۇمىي ئورنىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش خىزمىتىنىمۇ ئىشلىگەن. كىتابتىكى ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتى تارىخى دەۋرىگە تەۋە بولغان 50 دىن ئارتۇق ئەدەبىيەتنىڭ ۋە بۇ دەۋردىكى بىر قىسىم داستانچىلار، قوشاقچىلارنىڭ ئىجادىي ھاياتى، ئەسەرلىرى ئۈستىدە چوڭقۇر، ئىلمىي تەھلىل يۈرگۈزۈلگەن.

14. «دۇنيادا بىرلا خوتەن بار». (تۈزگەن). ئۈنۈپرسال ئىلمىي ئوقۇشلۇق. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 7 - ISBN7—228—08242. فورماتى: 1230×880، چوڭ 32 كەسەم، تىراژى: 4500. جەمئىي 2260 بەت.

بۇ شۇ ناملىق يۈرۈشلۈك كىتابلارنىڭ ئالدىنقى ئالتە تومى بولۇپ، ئەسلىي پىلانلانغان 24 چوڭ تېمىنىڭ بىر قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان. بۇ ئالتە توم توغرىسىدا مۇھەممەتئىمىن قۇرباننىڭ تۆۋەندىكى ماقالىسىدىن (شىنجاڭ «كىتاب مۇنبىرى» ژۇرنىلىنىڭ 2003 - يىل 3، 4 - بىرلەشمە سانى) ئېلىنغان بايانلاردا مۇنداق دېيىلگەن:

«... بۇ كىتابلاردا خوتەن زېمىنىدا ئالتە - يەتتە مىڭ يىل ئىلگىرىكى تاش قوراللار دەۋرىدە ئادەم ياشىغاندىن باشلاپ قەدىمكى زامان، يېقىنقى زامان ھەم ھازىرقى زاماندا يۈز بەرگەن چوڭ ۋە مۇھىم ۋەقەلەر بايان قىلىنغاندىن تاشقىرى، خوتەننىڭ پارلاق كەلگۈسى نىشانىمۇ ئىشەنچلىك پاكىتلار بىلەن يورۇتۇپ بېرىلگەن.

بۇ كىتابلاردا يەنە خوتەندىكى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى، بوستانلىقلار، ئېكولوگىيەلىك كۆرۈنۈشلەر تەسىرلىك مىساللار بىلەن سۈرەتلەنگەن. شۇنىڭدەك بۇ كىتابلاردا ھازىر ھايات ياشاۋاتقان ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈش چۆلىپانلىرىمۇ مۇۋاپىق ھەجىمدە ئورۇن ئالغان.

كىتابلاردا يەنە خوتەننىڭ ئۇزاقتىن - ئۇزاق تارىخ ئېقىنىنىڭ ھەربىر دولقۇنىدا بارلىققا كەلگەن مەدەنىيەت، مائارىپى، تېبابەتچىلىكى، يىپەكچىلىكى، گىلەمچىلىكى، قاشتاش قازمىچىلىقى، ئەدەبىيات - سەنئىتىنىڭ تۈرلىرىدىن ئۆرنەكلەر ھەم يىرىك نامايەندە زاتلار تونۇشتۇرۇلغان.

دېمەك، بۇ كىتابلارنىڭ مەزمۇنى ئەتراپلىق بولۇپ، ئوقۇرمەن خوتەننىڭ قايسى تەرىپىنى، قايسى ساھەسىنى بىلىشكە قىزىقسا «دۇنيادا بىرلا خوتەن بار» دېگەن ماۋزۇدىكى كىتابلاردىن ئىبارەت بۇ كەڭ مەنىۋى زېمىن ئۇنىڭ ئېھتىياجىنى يېتەرلىك ماتېرىياللار بىلەن قاندۇرالايدۇ.

خوتەنگە مۇناسىۋەتلىك بارلىق مۇھىم مەلۇماتلار مۇجەسسەملەنگەن، يېتەرلىك ماتېرىيال مەنبەسى، ئىشەنچلىك ئاساسلار بىلەن تولغان بۇ قورال كىتابلار خوتەننى تەتقىق قىلغۇچىلارنى تاش ئىزدەپ باغقا، گۈل ئىزدەپ چۆلگە بېرىپ قېلىش ئاۋارچىلىقىدىن خالاس قىلىدۇ.

بۇ ئالتە كىتابتا 36 ئاپتورنىڭ چوڭ - كىچىك ماۋزۇلاردا 235 پارچە ئەسىرى بار. بۇ ئەسەرلەردىن بەش پارچىسىنى مۇئەللىپ ئۆزى يازغان، ئون پارچىسىنى باشقىلارنىڭ يازمىلىرىدىن لازىملىق بۆلەكلىرىنى ئېلىپ بىر ماۋزۇ ئاستىغا گەۋدىلەندۈرگەن. مۇئەللىپ ئۆزى پايدىلانغان ئەسەرلەرنىڭ ئاپتورلىرىنى ھۆرمەت بىلەن تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن. 35 نەپەر ئاپتورنىڭ 215 پارچە ئەسىرىنى كىتابلارنىڭ

دەل لازىم يېرىگە ئورۇنلاشتۇرغان. 215 پارچە ئەسەرنى تاللاش ئۈچۈن نەچچە يۈز پارچە ئەسەر ئوقۇغاندۇ؟ خوتەننىڭ ھەتتا شىنجاڭنىڭ ھەممە جايلىرىغا تارقالغان 35 ئاپتور بىلەن ئالاقىلىشىش، ئۇچرىشىش ئۈچۈن قانچىلىك رىيازەت چەككەندۇ؟ كىتابنى كۆرۈپ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش سوئاللار مېڭىمىزدە كۆپىيىپ، مۇئەللىپكە بولغان ھۆرمەت - ئېھتىرامىمىز ھەسسىلەپ ئاشىدۇ. بۇنداق زور روھىي يۈكنى ئاڭلىق ھالدا زىممىسىگە ئېلىپ، كۆزلىگەن نشانغا يېتىپ بارالىغان، ئىككى مىليون 200 مىڭ خەتلىك چوڭ ھەجىمدىكى مەنئى مەسۇلاتنى ئون ئايلىق قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئوقۇرمەنلەرگە تەقدىم قىلالىغان قەيسەر قەلەمكەشتىن شىنجاڭدا نەچچىسى بار؟ بۇ مۇساپىدىكى چوڭ ئەقلىي خوراشقا، ئېغىر زېھنىي سەرىپىياتقا چىداپ ئۆتۈپ كېتىش نەقەدەر مۇشكۈل؟ مانا بۇلار قەلەمكەشلىكنىڭ ئىسسىق - سوغۇقىنى باشتىن كەچۈرگەن قەلەم ئىگىلىرىگە سىر ئەمەس.

«دۇنيادا بىرلا خوتەن بار» دېگەن ماۋزۇدىكى بۇ ئالتە كىتابنى ئوقۇغان ئوقۇرمەن مۇئەللىپنىڭ ئىقتىدارىغا قايىل بولماي، چاتقال - تىكەنلىك ئۇزۇن مۇساپىنى تېز، غەلىبىلىك بېسىپ ئۆتكەن قەيسرانە غەيرىتىگە ئاپىرىن ئوقۇماي تۇرالمىدۇ. كىتابنى ئوقۇساق قەلىبىمىزدە ۋەتىنىمىزدىن پەخىرلىنىش تۇيغۇسى مەۋج ئۇرىدۇ. مىللىي روھىمىز تېخىمۇ ئۇرغۇيدۇ. سۆيۈملۈك ئانا يۇرتىمىز خوتەننىڭ ئەتىسىنىڭ تېخىمۇ گۈزەل، باي - بايئاد بولۇشى ئۈچۈن ئۆزىمىزنى بېغىشلاش ئىرادىمىز تېخىمۇ چىڭىدۇ».

15. «يېزىقچىلىق ئاساسلىرى». تۈرى: دەرسلىك. تولۇقلانغان نۇسخىسى، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2006 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى، 16 كەسلىم، كىتاب نومۇرى: 1 - 2018 - 5631 - ISBN7، 472 بەت. بۇ كىتاب ئەسلىدە خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى ئىلمىي باشقارمىسى دەرسلىك ماتېرىياللار بۆلۈمى تەرىپىدىن 1996 - يىلى ۋە تولۇقلانغان نۇسخىسى 1999 - يىلى ئىككى قېتىم باستۇرۇلغان. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم

رايونلۇق ئىچكى ماتېرىياللارنى بېسىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامىسى: J.X 1786، چوڭ 32 كەسلەم، 501 بەت ئىدى. ئاشكارا نەشر قىلىنغان بۇ كىتاب «يېزىقچىلىق ئاساسىي نەزەرىيىسى»، «ماقالىلەر يېزىقچىلىقى» ۋە «بەدىئىي ئەسەرلەر يېزىقچىلىقى» دىن ئىبارەت ئۈچ قىسىم ئاستىدا 23 بابلىق مەزمۇن مۇشۇ دەرسنىڭ ئوقۇتۇش پىلانىنىڭ تەلىپى بويىچە ئوقۇم، شەرىھ، مىسال ۋە تەھلىللەر بىرلەشتۈرۈلۈپ بايان قىلىنغان. مىقدارنى ئازايتىپ، چۈشەندۈرۈشنى ئاددىيلاشتۇرۇپ، نەزەرىيە ۋە قانۇنىيەتلەر يىپىپ ئۇچىنىڭ ئېنىقلىق دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش ھەمدە مىسال ئېلىنىپ شەرھلەنگەن ياكى ئاتاپ ئۆتۈلگەن ماقالە - ئەسەرلەر كەڭ كىتابخانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن، ئوقۇغۇچىلارغا تونۇش بولغان يەرلىك ئاپتورلارنىڭ ئەسەرلىرىدىن تەركىب تاپقانلىقى قاتارلىقلار، بۇ كىتابنىڭ ئالاھىدىلىكى. كىتابقا كىرىش سۆز ۋە پايدىلانغان مەنبە، ماتېرىياللار تىزىملىكى بېرىلگەن.

16. «دەستۇرۇل ئىلاج». تەرجىمە قىلىپ ئىشلىگۈچىلەر تەرىپىدىن قويۇلغان يەنە بىر نامى: «مىللىي تېبابەتچىلىك ئاساسلىرى». ئاپتورى: ئابدۇراخمان ئىبنى رەھىمتۇللا. ئەسلىي كىتاب چاغاتاي يېزىقىدا خوتەن قەغەزىگە يېزىلغان قوليازما، فورماتى: 26×19cm، 532 بەت. 1972 - يىل چىرا ناھىيە دامىكو يېزىسى گۈل تېرىغان كەنت پارتىيە ياچىيكىسىنىڭ سېكرىتارى مەرھۇم ئەيسا توختىنىڭ ئالاھىدە كۆڭۈل قويۇپ شارائىت يارىتىشى ۋە ياردىمى بىلەن تەرجىمە قىلىنىپ (يەنە بىر تەرجىمە قىلغۇچىسى مەرھۇم مۇھەممەد سەيدى رەئىس ئاخۇنۇم) شاپىگرافتا بېسىلغان. جەمئىي 550 بەت، 16 كەسلەم، قاتتىق مۇقاۋىلىق. تىراژى: 200.

بۇ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىكى توغرىسىدا يېزىلىپ ئەسەرلەردىن بۇيان تېۋىپلىرىمىز تەرىپىدىن مۇھىم قورال كىتاب سۈپىتىدە ئەتىۋارلىنىپ پايدىلىنىلغان يىرىك ئەسەرلەرنىڭ بىرىسى. كىتابتا 24 بابلىق ئىچكى كېسەللىك بايانلىرى، مول ۋە تەجرىبىدىن ئۆتكەن داۋالاش چارىلىرى، رېتسىنىپلار، توققۇز بابلىق يۇقۇملۇق كېسەللىك ۋە تاشقىي كېسەللىكلەرنىڭ پەيدا بولۇش سەۋەبى، داۋالاش چارە - ئۇسۇللىرى

ۋە رېتسىپلار تونۇشتۇرۇلغان. بۇ شاپىگراف باسما سۈپەتلىك ئىشلىنىپلا قالماستىن، ئەينى يىللاردا داۋالاش ئەمەلىيىتىدە قوللانما بولماسلىق ھالىتىگە خاتىمە بېرىش ۋە بۇنداق يىرىك ئىلمىي كىتابىنى بىر كەنتتە تەرجىمە قىلىپ ئىشلەپ، روياپقا چىقىرىشتەك ئەھمىيەتلىك تۇنجى قەدەملىكى بىلەن، سابىق سەھىيە نازارىتى رەھبەرلىكى ۋە ئالىم - مۇتەخەسسسلەرنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن.

[قوشۇمچە 1] ئابدۇللا سۇلايمان ئەسەرلىرى ئۈستىدىكى ئوبزور ۋە تەتقىقات ئۇچۇرلىرى:

♣ مۇھەممەتتوختى ئەخمەت: «بۇ كۈچىدىن ئەخمەتجان ئۆتكەن، نى ئوقۇغاندىن كېيىن...». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1980 - يىللىق 1 - سانى؛

♣ قاۋۇسلىقان قامىجان: «دىلغا ياققان (يېزا مەشرىپى)، «ئاممىۋى مەدەنىيەت» (ھازىرقى «شىنجاڭ مەدەنىيىتى») ژۇرنىلىنىڭ 1982 - يىللىق 2 - سانى؛

♣ «جاپانى كىم تولا چەكسە، گۆھەرنى شۇ ئالۇر تاشتىن». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1982 - يىللىق 4 - سانى؛

♣ مۇھەممەد بارات تەشنائى: «شېھىتلەر مەقبەرىسى، داستاننىڭ بەزى ئالاھىدىلىكلىرى». «شىنجاڭ كۈتۈپخانىچىلىقى» ژۇرنىلىنىڭ 1985 - يىللىق 2 - سانى؛

♣ «جاپالىق ئەجىرنىڭ شېرىن مېۋىسى». «شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1988 - يىللىق 6 - سانى؛

♣ سادىر تۇرسۇننىياز: «يۈرۈڭقاش ناخشىلىرى تېخىمۇ چاراڭلىق ياڭرىسۇن». «ئۇيغۇر شېئىرىيىتى توغرىسىدا» ناملىق كىتاب، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1989 - يىل 12 - ئاي 1 - نەشرى؛
♣ سادىر تۇرسۇننىياز: «ئۆمۈر داستانى، دىكى چىنلىق تەسۋىرى». «شىنجاڭ گېزىتى» 1991 - يىل 6 - ئاينىڭ 6 - كۈنىدىكى سانى؛

♣ سادىر تۇرسۇننىياز: «ياشلىق ھاياتنىڭ يېڭى ناخشىسى». «شىنجاڭ ئەدەبىيات - سەنئەت گېزىتى» نىڭ 1993 - يىل 7 - ئاي سانى؛

- ♣ مۇھەممەتتوختى ئەخمەت: «ئىجاد، تۆھپە ۋە شەرەپ» . «پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى گېزىتى» 1994 - يىل 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىكى سانىنىڭ مەخسۇس سەھىپىسى؛
- مەتتۇرسۇن ئېلى: «يۇرۇڭقاش ناخشىلىرى، دىن مۇھەببەتنىڭ كۆزى يوق، قىچە» . «شىنجاڭ كۈتۈپخانىچىلىقى» ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق 2 - سانى؛
- ♣ سادىر تۇرسۇننىياز: «زېمىن، دەۋر، شائىر» . «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1994 - يىللىق 2 - سانى؛
- ♣ مۇھەممەد كامال خۇشخوي: «مۇھەببەتنىڭ كۆزى يوق، ھەققىدە ئىككى ئېغىز سۆز» . «شىنجاڭ گېزىتى» نىڭ 2002 - يىل 12 - ئاينىڭ 30 - كۈنىدىكى سانى؛
- ♣ مۇھەممەد چاۋار: «شېئىرىي گۈزەللىك ۋە شېئىرىي ئىجادىيەت» . «دۇنيادا بىرلا خوتەن بار» (ئەدەبىيات - سەنئەت تومى) 279 — 300 - بەتلەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى؛
- ♣ مۇھەممەتئىمىن قۇربان: «كەڭ مەنئى زېمىن — دۇنيادا بىرلا خوتەن بار» . «خوتەن گېزىتى» نىڭ 2003 - يىل 9 - ئاينىڭ 22 - كۈنىدىكى سانى، «شىنجاڭ كۈتۈپخانىچىلىقى» ژۇرنىلىنىڭ 2003 - يىل 3 -، 4 - بىرلەشمە سانى.
- [قوشۇمچە 2] ئابدۇللا سۇلايمان ئەسەرلىرىنىڭ مۇكاپاتلىنىش ئەھۋالى:
- ♣ 1979 - يىلى «باغۋەنگە مۇھەببەت» ناملىق سەھنە ئەسىرىگە ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛
- ♣ «گۈلباغ ناخشىلىرى» ناملىق غەزەللىرىگە شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «تارىم» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛
- ♣ 1981 - يىلى «جەنۇب غەزەللىرى» ناملىق ئەسىرىگە ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى ۋە ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان ئاز سانلىق مىللەتلەر

ئەدىبلىرىنىڭ ئازادلىقتىن بۇياتقى مۇنەۋۋەر ئەسەرلىرىنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك مۇكاپات؛

♣ 1982 - يىلى «بۇ كۈچىدىن ئەخمەتجان ئۆتكەن» ناملىق داستانغا خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ 1984 - يىلى «يۇرتۇمنىڭ كىشىلىرى» ناملىق داستانغا خوتەن ۋىلايىتى بويىچە بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ 1986 - يىلى «مېنىڭ ئىزلىرىم» ناملىق ئەسىرىگە خوتەن ۋىلايىتى بويىچە بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ 1988 - يىلى «خىيال قەسىدىسى» ناملىق ئەسىرىگە خوتەن ۋىلايىتى بويىچە بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ 1990 - يىلى «يېزىقچىلىق بىلىملىرىدىن 636 سوئال - جاۋاب» ناملىق ئىلمىي كىتابى ئاپتونوم رايون بويىچە 2 - قېتىملىق مۇنەۋۋەر پەلسەپە - ئىجتىمائىي پەن نەتىجىلىرىنى باھالاش -

مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە 3 - دەرىجە باھالىنىپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن مۇكاپات؛

♣ 1991 - يىلى «بۈگۈندىن ئەتە پارلايدۇ» ناملىق شېئىرىغا «ئۈرۈمچى كەچلىك گېزىتى» تەرىپىدىن بېرىلگەن مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ «تەسەۋۋۇر ۋە يېزىقچىلىق سەنئىتى» ناملىق ئىلمىي ماقالىسىغا شىنجاڭ يېزىقچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتى تەرىپىدىن ئۆتكۈزۈلگەن تۇنجى نۆۋەتلىك پەن - تەتقىقات، ئىجادىيەت مۇنەۋۋەر نەتىجىلىرىنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن 1 -

دەرىجىلىك ئىلمىي ماقالە مۇكاپاتى؛

♣ «بۇ - مۇھەببەت، بۇ - ياشلىق» ناملىق شېئىرلار توپلىمى ئېرىشكەن، شىنجاڭ يېزىقچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتى تەرىپىدىن ئۆتكۈزۈلگەن تۇنجى نۆۋەتلىك پەن - تەتقىقات، ئىجادىيەت مۇنەۋۋەر نەتىجىلىرىنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدىكى 1 - دەرىجىلىك

ئىجادىيەت مۇكاپاتى؛

♣ «يېزىقچىلىق بىلىملىرىدىن 636 سوئال - جاۋاب» ناملىق كىتابىغا «مۇنەۋۋەر دەرسلىك، پايدىلىنىش ماتېرىياللىرى» بويىچە شىنجاڭ يېزىقچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن شەرەپ مۇكاپاتى؛

♣ «تەبىئەت سۈرەتلىرى» ناملىق ئەسىرى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئېرىشكەن 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛
♣ 1992 - يىلى «مۇنەۋۋەر پەن - تېخنىكا خادىمى» شەرەپ نامىغا ئېرىشىپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن 3 - دەرىجىلىك مۇكاپات؛

♣ «ناخشامدا مۇھەببەت بار» ناملىق ناخشا تېكىستىنىڭ قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن سەنئەت مۇسابىقىسىدە ئېرىشكەن 2 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتى؛

♣ 1993 - يىلى «بۇ - مۇھەببەت، بۇ - ياشلىق» ناملىق شېئىرلار توپلىمىنىڭ مەملىكەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر 4 - نۆۋەتلىك مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە دۆلەتلىك مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى ۋە جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن ئېرىشكەن «مۇنەۋۋەر شېئىر توپلىمى» مۇكاپاتى؛

♣ «تەپەككۈر ۋە يېزىقچىلىق سەنئىتى» ناملىق ئىلمىي ماقالىسى كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى، دۆلەتلىك گېزىت - ژۇرناللارنى باشقۇرۇش مەھكىمىسى قاتارلىق تۆت ئورۇن بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان ياشلار گېزىت - ژۇرناللىرى مۇنەۋۋەر ماقالىلىرىنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە ئېرىشكەن 2 - دەرىجىلىك مۇكاپات؛

♣ «ئۆتەڭدىكى قوڭغۇراق» ناملىق ئەسىرىگە 5 - قېتىملىق «خانىتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» پائالىيىتىدە بېرىلگەن مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتى؛

♣ «بىر جۈپ گۈلدەستە» ناملىق ئەسىرىگە خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى، مەدەنىيەت باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى»

ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن ئويۇشتۇرۇلغان «پايانداز» تېمىسىدىكى ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن «مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ 1994 - يىل 7 - ئاي «ساقىدى يۇلتۇزدىن ئۈزۈلۈپ ئۆزەك» ناملىق چاتما شېئىرىغا خوتەن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتى؛

♣ 1994 - يىل 11 - ئاي «ۋەتەن مېھرى» ناملىق ناخشا تېكىستىگە مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى، شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسى، خوتەن مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن ئويۇشتۇرۇلغان مەملىكەتلىك 5 - قېتىملىق ناخشا قوبۇل قىلىش پائالىيىتىدە بېرىلگەن «مۇنەۋۋەر ئەسەر» 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتى؛

♣ 1997 - يىل 7 - ئاي «يېزىقچىلىق ئوقۇتۇشىدىكى بىرقانچە مەسىلە» ناملىق ئىلمىي ماقالىسىغا جۇڭگو يېزىقچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ «ئەسەر ھالقىش ھارپىسىدىكى جۇڭگو يېزىقچىلىق ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى» تەشكىلىي ھەيئىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك «مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالە» مۇكاپاتى؛

♣ 1997 - يىل 7 - ئاي «ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش — نامرات رايونلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ باي بولۇشىنىڭ تۈپكى يولى» ناملىق ئىلمىي ماقالىسىغا «جۇڭگو ئالىي مائارىپ تەتقىقاتى — يۈرۈشلۈك ئىلمىي ماقالىلەرنى تۈزۈش - باھالاش - مۇكاپاتلاش كومىتېتى» تەرىپىدىن بېرىلگەن «جۇڭگو ئالىي مائارىپ تەتقىقاتى مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالىلىرى» 1 - دەرىجىلىك (باھالاپ بېكىتىش كىنىشكا نومۇرى: 972064) مۇكاپاتى؛

♣ 1997 - يىل 9 - ئاي «گۈمىدا تارتىلغان سۈرەتلەر» ناملىق چاتما شېئىرىغا خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك «مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ 1999 - يىل 2 - ئاي «يېزىقچىلىق ئاساسلىرىدىن

كونسۇلتاتسىيە» ناملىق كىتابىغا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى
4 - نۆۋەتلىك پەلسەپە - ئىجتىمائىي پەن مۇنەۋۋەر ئەسەرلىرىنى
باھالاش پائالىيىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن
بېرىلگەن (كىنىشكا نومۇرى: SK0191) «مۇنەۋۋەر كىتاب»
مۇكاپاتى؛

♣ 1999 - يىل 6 - ئاينىڭ 23 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق
مائارىپ نازارىتى تەرىپىدىن ئۇيۇشتۇرۇلۇپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق
ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن بېرىلگەن (كىنىشكا نومۇرى: 4901112)
«دەرسلىك ماتېرىياللار قۇرۇلۇشى تۈرى» 3 - دەرىجىلىك
مۇكاپات؛

♣ 2000 - يىل 6 - ئاي «تەكلىماكان ئوغلى» ناملىق ئەدەبىي
ئاخباراتىغا «شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلى «باغراش لوڭقىسى»
مۇكاپاتلىق ئەسەر مۇسابىقىسى پائالىيىتىدە بېرىلگەن 2 - دەرىجىلىك
مۇكاپات؛

♣ 2000 - يىل 9 - ئاي «ئىجادىيەت - تىل سەنئىتى» ناملىق
ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمىغا شىنجاڭ يېزىقچىلىق ئىلمىي
جەمئىيىتىنىڭ 2 - قېتىملىق مۇنەۋۋەر پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى
باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن 1 - دەرىجىلىك
«مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ 2001 - يىل 8 - ئاي «ئاتكىرىتكىغا يېزىلغان شېئىرلار»
ناملىق ئەسەرگە 11 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى»
باھالاش پائالىيىتىدە بېرىلگەن «مۇنەۋۋەر ئەسەر» مۇكاپاتى؛

♣ 2003 - يىل 12 - ئاي «شائىر خىسلىتى»، «خوتەن
يالىسى»، «ئارمىنىم» قاتارلىق ئۈچ پارچە ناخشا تېكىستىگە
مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى، شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە
ئىدارىسى، خوتەن ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن
ئۇيۇشتۇرۇلغان مەملىكەتلىك 13 - قېتىملىق مۇكاپاتلىق ناخشا -
مۇزىكا ئىجادىيىتى مۇسابىقىسىدە بېرىلگەن 1 -، 2 -، 3 - دەرىجىلىك
مۇكاپات.

ئۇنىڭدىن باشقا 1985 - يىلى بېرىلگەن مەملىكەتلىك «چېگرا

رايون مۇنەۋۋەر پەرزەنتلىرى» — مىس مېدالى: ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر پەن - تېخنىكا خادىمى»: 1995 - يىلى ئېرىشكەن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك «ئەمگەك نەمۇنىچىسى» شەرەپ نامى قاتارلىقلارنى كۆرسىتىش مۇمكىن.

ئابدۇللا سۇلايمان 1952 - يىلى 4 - ئايدا چىرا ناھىيىسى دامكۆ يېزىسىنىڭ ئاللىق كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان.

1966 - يىلىغىچە باشلانغۇچ، تولۇقسىز ۋە

تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە، 1973 -

يىلىدىن 1976 - يىلىغىچە قەشقەر پېداگوگىكا

ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات

فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان. 1979 - يىلىنىڭ

ئاخىرىغىچە ئانا مەكتىپىدە ئوقۇتقۇچىلىق

قىلىپ، ھازىرغىچە خوتەن پېداگوگىكا ئالىي

تېخنىكومىدا ئىشلەۋاتىدۇ. ئەدەبىيات پەنلىرى

پروفېسسورى. ئۇنىڭ ئەدەبىي ۋە ئىلمىي ئەمگەكلىرىدىن يەنە 68

پارچىدىن ئارتۇق سەھنە ئەسىرى ۋە ناخشا تېكىستى، 38 پارچىدىن

ئارتۇق ئىلمىي ماقالىسى، 13 پارچىدىن ئارتۇق تەرجىمە ئەسىرى،

12 پارچە كىتابىنىڭ تەھرىرلىكى قاتارلىقلار بار.

ئۇ، جۇڭگو يازغۇچىلار جەمئىيىتى، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت

يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتى، جۇڭگو يېزىقچىلىق ئىلمىي

جەمئىيىتى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، شىنجاڭ يېزىقچىلىق

ئىلمىي جەمئىيىتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر 12 مۇقام ئىلمىي تەتقىقات

جەمئىيىتى، ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىيات تەتقىقاتى ئىلمىي

جەمئىيىتى، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتى قاتارلىق

كەسپىي، ئىلمىي جەمئىيەتلەرنىڭ ئەزاسى ۋە دائىمىي ئەزاسى.

قاھار جېلىل ئەسەرلىرى

1. «چىچەكلەر». نەسر ۋە ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ

خەلق نەشرىياتى 1981 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 464. M10098، كىچىك 32 كەسلىم، 164 بەت، تىراژى: 5000.

توپلامغا يازغۇچىنىڭ «قۇياش ۋە مايسا»، «خالۋاپ» قاتارلىق ھېكايە ۋە نەسرلىرى كىرگۈزۈلگەن. توپلامدىكى «ئالدا» ناملىق ھېكايە ئايرىم ھالدا جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 30 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش - مۇكاپاتلاش پائالىيىتى» دە 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن.

2. «چەۋەنداز». ھېكايىلەر توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1982 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: M128415، كىچىك 32 كەسلىم، 209 بەت، تىراژى: 8500.

بۇ توپلامغا يازغۇچىنىڭ «قارىغاي»، «بىز يالغۇز ئەمەسمىز»، «چەۋەنداز»، «باھار»، «چاكار» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، تېمىدىكى ئاكتۇئاللىق، قۇرۇلمىدىكى پۇختىلىق ۋە ئاممىبىلىق بۇ ئەسەرلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىدۇر.

3. «مېھرىبان». پوۋېستلار توپلىمى. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1985 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: M10124.150، كىچىك 32 كەسلىم، 414 بەت. تىراژى: ئون مىڭ 150.

توپلامغا «مېھرىبان»، «ئەپۇ»، «تۇرمۇش قاينىمىدا» قاتارلىق ئۈچ پوۋېست كىرگۈزۈلگەن. «مېھرىبان» پوۋېستىدا ئۆز كەسپىنى قىزغىن سۆيىدىغان ئاق كۆڭۈل، ئىرادىلىك دوختۇر مېھرىباننىڭ ئوبرازى مۇۋەپپەقىيەتلىك يارىتىلغان.

4. «كۆڭۈل». ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1986 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: M10098.2029، كىچىك 32 كەسلىم، تىراژى: 4000. بۇ كىتابقا يازغۇچىنىڭ «ئۈچ كىشى»، «كۆڭۈل»، «قايتا ئۇچراشقاندا» قاتارلىق 11 پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن.

5. «خىلۋەتتىكى كىشىلەر». پوۋېستلار توپلىمى. شىنجاڭ

ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1990 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى. بۇ توپلامغا يازغۇچىنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا يازغان ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى تېما قىلغان پوۋېستلىرى كىرگۈزۈلگەن.

6. «ئېزىتقۇ» ھېكايىلەر توپلىمى. مىللەتلەر نەشرىياتى 1992 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى.

يازغۇچىنىڭ كېيىنكى يىللاردىكى ھېكايە ئىجادىيىتىگە ۋەكىللىك قىلىدىغان بۇ توپلىمىغا «شەپقەتچى»، «تۇرمۇش ئەينىكىدە»، «ئېزىتقۇ» قاتارلىق 14 پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن.

7. «قىساس». رومان، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1994 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى.

روماندا 20 - ئەسىرنىڭ 40 - يىللىرىدىكى جەنۇبىي شىنجاڭ يېزىلىرى، جۈملىدىن خوتەن يېزىلىرى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىنىپ، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ئېچىنىشلىق تۇرمۇشى، ھوقۇقسىزلىقى، فېئودال پومبېشچىكلارغا قارشى ئېلىپ بارغان قەھرىمانانە كۈرەشلىرى يېزىلغان. روماندا باتۇر، ئاق كۆڭۈل، ساددا دېھقان يىگىتى ئەزىزنىڭ كەچۈرمىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ باينىڭ قىزى ئادالەت بىلەن مۇھەببەتلىشىپ، شۇ سەۋەبلىك باشتىن كەچۈرگەن سەرگۈزەشتىلىرى ناھايىتى جانلىق، تەسىرلىك بايان قىلىنغان. رومان باش قەھرىمان ئەزىزنىڭ تاشقورغان ئىنقىلاپچىلىرىنى ئىزدەپ ماڭغانلىقى بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. روماننىڭ ۋەقەلىكى جانلىق، قىزىقارلىق، قۇرۇلمىسى مۇكەممەل، تەپسىلاتلىرى ئىنچىكە. روماندا خوتەننىڭ يەرلىك شېۋىسى، خەلق ماقالى - تەمسىللىرى ماھىرلىق بىلەن قوللىنىلغان. بۇ رومان شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن «مۇنەۋۋەر ئەسەرلەر مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

مۇھەممەتئىمىن قۇربان ئەسەرلىرى

1. «يۇرتۇمغا مۇھەببەت». كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1985 - يىل 7 - ئاي نەشرى.

كىچىك 32 كەسلىم، 83 بەت. بۇ كىتابقا 33 پارچە شېئىر كىرگۈزۈلگەن. «يۇرتۇمغا مۇھەببەت» — ئالتە شائىرنىڭ بىرلەشمە توپلامى بولۇپ، «ۋەتەن مېھرى» سەرلەۋھىسى ئاستىدىكى شېئىرلار شائىر مۇھەممەتئىمىن قۇرباننىڭ ئەسەرلىرى.

2. «ئوسمان نازۇك». كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: كومېدىيە، كۈلدۈرگىلەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1992 - يىل 6 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 182 بەت.

بۇ كىتابقا 17 پارچە ئەسەر كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، «مېنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىم»، «موللام بىلەن سۆھبەت» قاتارلىقلار بىر كىشىلىك مەدداھلىق سەنئىتى ئەسىرىدۇر. «ئەيۇ سوراش» — خەلق ئىچىدىكى لەتىپىگە ئاساسەن بېيىتىپ پىششىقلانغان تۆت كىشىلىك كومېدىيە بولۇپ، تاماشىبىنلارنى كۈلدۈرۈپ تېلىقتۇرۇۋېتىدۇ. شۇڭلاشقا، بۇ ئەسەرنى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمەكلىرىنىڭ ھەممىسى سەھنىلەشتۈرۈپ ئوينىدى. يوپۇرغا، قاغىلىق سەنئەت ئۆمەكلىرى بەش - ئالتە يىل داۋاملىق ئوينىدى. «ئوسمان نازۇك» — ئاپتورنىڭ ۋەكىللىك ئەسىرى بولۇپ، قويۇق يۇمۇرستىك خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. بۇ ئەسەر سەھنىلەردە كۆپ ئوينىلىپ، رادىئودا كۆپ ئاڭلىتىلىپ خەلقنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىغا سىڭىپ، خەلق ئەدەبىياتىغا ئايلىنىپ كەتتى.

بۇ كىتابتىكى كومېدىيە، كۈلدۈرگىلەردە دېكوراتسىيە (سەھنە ئەسلىھەلىرى) ھاجەتسىز بولۇپ ئۆمەكلىرىنىڭ ئوينىشىغا قۇلاي، ئېتىز ۋە سېخلاردا ئويناشقىمۇ ئەپلىك.

3. «قېرى ئاشىق - مەشۇقلار». ژانىرى: سەھنە ۋە ئېكران ئەسەرلىرى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1993 - يىل 7 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 412 بەت.

بۇ كىتابقا تۆت ئاپتورنىڭ توققۇز پارچە ئەسىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە مۇھەممەتئىمىن قۇرباننىڭ «ياغلىق قاپاق» ئاقاردى، «مائاش ئالغان كۈنى»، «ئالتۇن زىرە»، «ئىككى پىخسىقنىڭ قۇدا بولۇشى»، «ئاھ، مېنىڭ شور پېشانەم» ناملىق بەش پارچە دراممىسى، «كېچىكىپ قايسىز» ماۋزۇلۇق تېلېۋىزىيە

تىياتىرى ئەسرى بار. يۇقىرىقى دراملاردا دراماتىك توقۇنۇشلار كەسكىن ۋە تەبىئىي يارىتىلىپ، زىددىيەت كەسكىن داۋاملىشىپ ئاخىرىدا تەبىئىي ۋە تەسلىك ھەل بولىدۇ. بۇ دراملار ئىككى ياكى بىر پەردىلىك بولۇپ، ئارتىستلارنى دېكوراتسىيە يۆتكەش ئاۋازچىلىقىدىن، تاماشىبىنلارنى دېكوراتسىيە يۆتكەش ئارىلىقىدا ھېسسىياتى بۆلۈنۈپ كېتىشتىن ساقلايدۇ. «كېچىكىپ قاپسىز» ماۋزۇلۇق تېلېۋىزىيە تىياتىرىدا توي قىلىشقا پۈتۈشكەن يىگىت بىلەن قىز ئوتتۇرىسىدا كۆپ پەرزەنتلىك بولۇش ياكى ئاز پەرزەنتلىك بولۇش مەسىلىسىدە ئىختىلاپ يۈز بېرىدۇ. زىددىيەت ئەگرى - توقايلىق ئىچىدە بىر پەسىيىپ، بىر كەسكىنلىشىپ داۋاملىشىدۇ. يىگىت بىلەن قىز پىكىردە بىرلىككە كېلەلمەي يىراقلىشىپ كېتىدۇ. قىز باشقا بىر يىگىت بىلەن توي خېتى ئېلىپ بولغاندا، بۇرۇنقى يىگىت قىزغا:

— سىزنىڭ بىرلا پەرزەنتلىك بولۇش پىكىرىڭىزگە قوشۇلمىدىمەن، — دەيدۇ. قىز:
— كېچىكىپ قالدىڭىز — دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئەسەر ئاخىرلىشىدۇ.

4. «قاراقاشنى چۈشەنەيلى» (تۈزگەن). كىتاب تۈرى: تەزكىرە. خوتەن ۋىلايەتلىك قەدىمكى ئەسەرلەر ئىشخانىسى بىلەن قاراقاش ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى 1996 - يىلى باستۇرغان. 32 كەسلىم، 457 بەت.

كىتابتا ناھىيە تەۋەسىدىكى 16 يېزا - بازار، 362 مەمۇرىي كەنتىنىڭ يەر - جاي ناملىرىنىڭ قانداق بارلىققا كەلگەنلىكى چۈشەندۈرۈلگەن. شۇ جايدا ئۆتكەن مەشھۇر شەخسلەر، مۇھىم تارىخىي ۋەقەلەر، قوغدىلىدىغان تارىخىي مەدەنىيەت يادىكارلىق نۇقتىلىرى تونۇشتۇرۇلغان. نۇرغۇن كىچىك مەھەللىلەرنىڭ نامىنىڭ كېلىپ چىقىش سەۋەبى، 100 ئەتراپىدىكى لەقەمنىڭ پەيدا بولۇش مەنبەسى بايان قىلىنغان. شۇ ئورۇنغا ۋە شۇ ئورۇندىكى تەبىئەت ھادىسىلىرىگە خاس بولغان ئەپسانە - رىۋايەتلەر سۆزلەنگەن. نۇرغۇن كىشىلەر بۇ كىتابنى مەنئى مۇراسىم سۈپىتىدە ئۆيلىرىدە پۇختا ساقلىماقتا.

5. «مەجمۇئەتۇل ھېكايەت» (تۈزگەن). ژانىرى: چۆچەك - رىۋايەت. خوتەن ۋىلايەتلىك قەدىمكى ئەسەرلەر ئىشخانىسى 1991 - يىلى باستۇرغان. كىچىك 32 كەسلىم، 396 بەت. كىتابقا 61 پارچە چۆچەك، رىۋايەت كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئاجايىپ - غارايىپ ۋەقەلەر، خىيالىي قەھرىمانلارنىڭ تەسىرلىك سەرگۈزەشتىلىرى ئەقىل خەزىنىڭىزنى تېخىمۇ رەڭدارلاشتۇرىدۇ.

ياسىن زىلال ئەسەرلىرى

1. «ئەمىر گۆر ئوغلى». داستانلار توپلىمى (ئەرشىدىن تاتلىق بىلەن بىللە نەشرگە تەييارلىغان)، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1986 - يىلى نەشرى، بۇ كىتابقا بەش پارچە داستان كىرگۈزۈلگەن.
2. «ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى» (3 - قىسىم). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1991 - يىلى نەشرى. بۇ كىتابقا بەش پارچىدىن ئارتۇق داستان كىرگۈزۈلگەن.
3. «ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى» (4 - قىسىم). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1993 - يىلى نەشرى. بۇ كىتاب ئۈچ پارچە داستاندىن تۈزۈلگەن.
4. «ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى» (16 - قىسمى). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1993 - يىلى نەشرى.
5. «شاھزادە دىلدار - مەلىكە مېھرىلىقا».
6. «سەنوبەر بىلەن پەرىزات».
7. «شاھزادە قاسىم - مەلىكە گۈلچېھرە».
8. «مەلىكە نۇر جامال».
9. «يېگانە جامال بىلەن يېگانە دەۋران» (شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 2002 - يىلى نەشرى). يۇقىرىقى يۈرۈشلۈك بەش توم كىتابقا ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرىنىڭ دۇردانىلىرى كىرگۈزۈلگەن.
10. «مۇھەببەت»، شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق

نەشرىياتى 2000 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى. چوڭ 32 كەسلىم.
 بۇ كىتابقا شائىرنىڭ ئۆتكەن ئەسىرىنىڭ 80 - يىللىرىدىن باشلاپ
 يېزىلىپ، ھەرقايسى نەشر ئەپكارلىرىدا ئېلان قىلىنغان بىر بۆلۈك
 شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن. كىتابتىكى شېئىرلار، بولۇپمۇ غەزەللەر
 پىشقان شېئىرىي تەپەككۈر، شېئىرىي ھېسسىياتنىڭ مەھسۇلى بولۇش
 سۈپىتى بىلەن كەڭ كىتابخانلار ۋە شېئىرىيەت خۇشتارلىرىنىڭ ياخشى
 باھاسىغا ئېرىشكەن. بۇ كىتاب 2002 - يىلى مەملىكەتلىك 7 -
 نۆۋەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر ئەدەبىياتى بويىچە «تۈلپار ئەدەبىيات
 مۇكاپاتى» غا ۋە تۇنجى نۆۋەتلىك شىنجاڭ «تەڭرىتاغ ئەدەبىيات -
 سەنئەت مۇكاپاتى» نىڭ «شەرەپ مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.
 11. «ساداقتە»، شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق
 نەشرىياتى 2004 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى. كىتاب نومۇرى:
 ISBN7-228-08751-3، چوڭ 32 كەسلىم، 4500 تىراژدا
 تارقىتىلغان.

بۇ كىتاب 316 بەتلىك بولۇپ، 28 پارچە غەزەل، 58 پارچە ھەر
 خىل شەكىلدىكى شېئىر ۋە تۆت پارچە داستاندىن تەشكىل تاپقان.
 7900 مىسرادىن ئارتۇق بۇ ئەسەرلەر شائىرنىڭ ئۆتكەن ئەسىرىنىڭ
 90 - يىللىرىدىن باشلاپ يېزىلغان ئىجادىيەت مەۋجىلىرىنىڭ بىر قىسمى
 بولۇپ، قايناق ھېسسىيات، باي ۋە چۆچۈك تىل، روشەن
 ئاھاڭدارلىق، مۇكەممەل قۇرۇلما بىلەن ئىنسان مەنئىيىتى چوڭقۇر
 قېزىلغان. خەلقىمىزنىڭ بەدىئىي زوق جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىنى
 چىقىش قىلىپ يارىتىلغان بۇ ئېسىل ئەسەرلەردە، شائىر شېئىرىيەت
 ئەنئەنىمىزنىڭ ئەۋزەل ئىپادىلەش ئۇسلۇبىغا ياندېشىپ، تالانتى ۋە
 ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئەنئەنىۋى شېئىرىيەتمىزنىڭ شەكىل
 ئاھاڭدارلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ يېڭىچە پىكىر - ھېسسىياتىنى
 بىرلەشتۈرگەن. بۇ كىتابقا كىرگۈزۈلگەن «ئانا» داستانى 1991 -
 يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «ئالتۇن چاغ» ئەدەبىياتى
 مۇكاپاتىغا، مەملىكەتلىك 3 - نۆۋەتلىك ياش يازغۇچىلار «مۇنەۋۋەر
 ئەسەر» لىرى مۇكاپاتىغا؛ «قارلۇق قەسدىسى» ناملىق چاتما
 شېئىرى 13 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا

ئېرىشكەن.

12. «ئۇيغۇر خەلق ئەدەبىياتى قامۇسى» (قوشاقلار قىسمى، چۆچەكلەر قىسمى). مىللەتلەر نەشرىياتى ۋە شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005 - يىل نەشرى. مەزكۇر بۇ 12 توم قامۇسىنىڭ ئالتە تومىنى تۈزگەن ۋە تۈزۈشكە قاتناشقان.

ئۇندىن باشقا شائىر ياسىن زىلالنىڭ «شائىر ۋە ئۇنىڭ مەسئۇلىيىتى»، «تېيىپجان ئېلىيۇپ ۋە مەن»، «كېچىكىپ يېزىلغان مەرسىيە» قاتارلىق ماقالىلىرى ئېلان قىلىنىپ، ئوقۇرمەنلەرنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشكەن.

مۇختەر مەخسۇت ئەسەرلىرى

1. «ئاشىقلار سىرى». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى، 1986-يىل نەشرى. كىتاب نومۇرى: M10124-154.

2. «تەنھا قېيىق». شېئىرلار توپلىمى، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000-يىل نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-05631-0.

3. «ئىلاھ چوققىسى». تەرجىمە شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003-يىل نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-08018-1.

4. «ئاخبارات يېزىقچىلىق ماھارىتى». ئىلمىي ئەسەر، شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1996-يىل نەشرى.

5. «مۇخبىرلىق سەنئىتى». ئىلمىي ئەسەر، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1997-يىل نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-04153-4.

6. «يېڭى ئەسەر - مۇتەپەككۇرلارنىڭ ساداسى». تەرجىمە ئىلمىي ئەسەر، شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشرى.

7. «غەربكە ساياھەت». تەرجىمە رومان، شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1988-يىل نەشرى. كىتاب نومۇرى:

- ISBN7-5371-0235-X/1-106 .
8. «بىللارنى ئورتاق تەربىيەلىيلى» . تەرجىمە ئەسەر، شىنجاڭ پەن-تېخنىكا نەشرىياتى 2004-يىلى نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-80693-497-9 .
9. «كاتىبات يېزىقچىلىق ئىلمى» . تەرجىمە ئەسەر، شىنجاڭ پەن-تېخنىكا نەشرىياتى 2003-يىلى نەشرى.
10. «ئوتتۇرا مەكتەپ تىل-ئەدەبىيات يېزىقچىلىق مەشىقى» (2 قىسىم) . تۈزگەن ئەسەر، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003-يىلى نەشرى.

مۇختەر مەخسۇت 1957-يىلى 4-ئاينىڭ 28-كۈنى گۇما ناھىيىسىدە تۇغۇلغان. باشلانغۇچ-ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ئۈرۈمچىدە

تۈگەتكەن. 1983-يىلى شىنجاڭ

ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنى

پۈتتۈرۈپ، شۇ مەكتەپنىڭ ئەدەبىيات

فاكۇلتېتى ئاخبارات كەسپىدە ئوقۇتقۇچى

بولغان. دوتسېنت. 1996-يىلى شىنجاڭ

ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي باشقارمىسىنىڭ

مۇئاۋىن باشلىقى بولغان، 1997-يىلى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق

ھۆكۈمىتى بەنگۇڭنىڭغا يۆتكىلىپ، كاتىبات باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن

باشلىقى، تەرەققىيات تەتقىقات مەركىزىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى قاتارلىق

ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن. 2005-يىلىدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونلۇق

رادىئو-كىنو-تېلېۋىزىيە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولۇپ

ئىشلەۋاتىدۇ.

مۇختەر مەخسۇت 1974-يىلىدىن باشلاپ ئەدەبىي ئىجادىيەتكە

كىرىشكەن بولۇپ، ھازىرغىچە مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى

گېزىت-ژۇرناللاردا 250 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى، 60 پارچىغا يېقىن

ئىلمىي ماقالىسى، 200 پارچىدىن ئارتۇق تەرجىمە شېئىرى ئېلان

قىلىنغان. ئۈچ پارچە شېئىرى، ئالتە پارچە ماقالىسى ئاپتونوم رايونىمىز دائىرىسىدە تۈرلۈك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. ئۇ ھازىر شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرىيەت ئەزاسى، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى ۋە مۇقام جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مېھمان پروفېسسورى.

مەتقاسىم ئابدۇراخمان ئەسەرلىرى

1. «پال قايتىنىڭ سىرى». ژانىرى: نەسرىي ئەسەر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1986 - يىل نەشرى، 202 بەت، 32 كەسلىم. تىراژى: 11200.

كىتابتىكى ئەسەرلەردە جەمئىيەتتىكى گۈزەل ئەخلاققا، ئەمگەك سۆيەرلىككە، ۋاپادارلىق، مېھرىبانلىققا مەدھىيە ئوقۇلۇپ، ھۇرۇنلۇق، ساختىپەزلىككە، دىنىي خۇراپاتلىققا نەپرەت ئوقۇلغان.

2. «كانچىنىڭ ئوغلى». ژانىرى: نەسرىي ئەسەر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1992 - يىل نەشرى، 2004 بەت، كىچىك 32 كەسلىم، تىراژى: 2500.

ئاپتور كىتابىدىكى ئەسەرلىرىدە كىشىلىك جەمئىيەتتىكى ئىلغارلىق، ئادىللىق، ئىشچانلىق - ئىزدىنىش، ئادىمىيلىك سۈپەتلىرىگە مەدھىيە ئوقۇپ؛ قالاقلىق، كۈنلىقنى ساقلاش، مۇتەئەسسىپلىك، شەخسىيەتچىلىك، ھۇرۇنلۇق ئادەتلىرىنى قامچىلىغان.

3. «غېرىب - سەنەم». نەشرگە تەييارلانغان. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1996 - يىل نەشرى، 200 بەت، 32 كەسلىم، تىراژى: 5070.

بۇ «غېرىب - سەنەم» داستانىنىڭ چاغاتاي يېزىقىدىكى بىرنەچچە نۇسخىسىنى سېلىشتۇرۇپ رەتلەپ نەشرگە تەييارلانغان ئەدەبىي مىراستۇر.

4. «شېھىت» (ھېكايە، پوۋېستلار توپلىمى). شىنجاڭ خەلق

نەشرىياتى 1997 - يىل نەشرى، 230 بەت، چوڭ 32 كەسەم، تىراژى: 5000.

بۇ كىتابتىكى ئەسەرلەردە رېئال تۇرمۇشتىكى نەپسانىيەتچىلىك، چىرىكلىك، بيۇروكراتلىق، خۇراپاتلىق، كونسېرۋاتىپلىققا ئوخشاش ئىللەتلەر تەنقىد ئاستىغا ئېلىنىپ، پاكلىق، ھالاللىق، ئىتتىپاقلىق، ئالغا ئىلگىرىلەش، يېڭىلىق يارىتىش روھىغا تەھسىن ئوقۇلغان.

5. «ھىجران دېغى» (ھېكايە ۋە پوۋېستلار توپلىمى). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى، 1999 - يىل نەشرى، 226 بەت، چوڭ 32 كەسەم، تىراژى: 4080.

ئەسەرلەردە پاك سۆيگۈ - مۇھەببەت، ئادالەت، گۈزەل ئەخلاق مەدھىيىلىنىپ؛ زۇلۇم - سىتەمگە ۋە ئاچ كۆزلۈك، قارا نىيەتلىك قاتارلىق ئىللەتلەرگە قامچا ئۇرۇلغان.

6. «ئالتىنچى بارماق». ژانىرى: نەسرىي ئەسەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 8 - ئاي نەشرى، 180 بەت، 32 كەسەم، تىراژى: 2500.

بۇ كىتابتا: كىشىلىك ھاياتتىكى ئىزگۈ سۈپەتلەر، ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار مەدھىيىلىنىپ، شەخسىيەتچىلىك، خۇراپاتلىق، ئالدامچىلىق قاتارلىق ئىللەتلەر تەنقىد ئاستىغا ئېلىنغان.

«ئۆركەش» (بىرلەشمە توپلام). ئاپتورلىرىنىڭ بىرى مەنقاسىم ئابدۇراخمان. ژانىرى: شېئىرىي ئەسەر. بۇ توپلامغا مەنقاسىم ئابدۇراخماننىڭ بىر بۆلۈك غەزەل، شېئىر، رۇبائىي، پارچىلىرى كىرگۈزۈلگەن. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1987 - يىل نەشرى، تىراژى: 3200.

بىرقانچە شائىرنىڭ شېئىرلىرىدىن تۈزۈلگەن بۇ توپلامدىكى ئەسەرلەردە كىشىلىك تۇرمۇشتىكى ھەقىقىي سۆيگۈ - مۇھەببەت، ئادىمىيلىك، دۇرۇسلۇق، راستچىللىق ۋە تەبىئەتنى سۆيۈش خىسلىەتلىرى مەدھىيىلىنىپ، ئۈجمە كۆڭۈللۈك، مەككارلىق، مەنپەئەتپەرەسلىك ئىللەتلىرى قامچىلانغان.

ئابدۇقادىر سادىر ئەسەرلىرى

1. «ئەدە سەن، بالىلىق يىللار!» . تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: پوۋېست. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1990 - يىل 12 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم. تىراژى: 2570.

بۇ بالىلار تۇرمۇشىغا بېغىشلانغان پوۋېست بولۇپ، يېزىشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى — ئەسەر باش قەھرىمانى بەھرامنىڭ ئائىلە ۋە مەكتەپ ھاياتىدىكى بىر قاتار ئەگرى - توقاي ۋەقەلىرى ھېكايە قىلىنىش ئارقىلىق، ئەينى چاغدىكى يېزا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ساددا، ياۋاش، ئەمما بىلىمگە، يېڭىلىققا بولغان ئۆتەك قىزغىن روھى مەدھىيەلەنگەن.

2. «يۈتۈكسىز ئارخىپ» . تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل 5 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، تىراژى: 4000.

پۈتۈن كىتاب 342 بەت بولۇپ، يازغۇچىنىڭ 1990 - يىللاردا يازغان يېزا، مۇھەببەت، ئائىلە ۋە ئېكولوگىيەنى قوغداش قاتارلىق تېمىلاردىكى 18 پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن. توپلامدىكى «خەير - خوش كېيىك بالىسى»، «كۈمۈش بەلۋاغ»، «مېنىڭ تەرجىمىھالىم»، «مەرھابا» قاتارلىق ھېكايىلىرى ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەرلەر مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن. «مەرھابا»، «كۈمۈش بەلۋاغ» لار توپلاملارغا (كوللېكتىپ) كىرگۈزۈلگەن.

3. «قارا چېقىن» . تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 2002 - يىل 6 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 293 بەت. تىراژى: 3000.

ئىككى پارچە پوۋېستتىن تەركىب تاپقان بۇ كىتابتىكى «قارا چېقىن» يازغۇچىنىڭ 2001 - يىلى يازغان پوۋېستى بولۇپ، ئۆسمۈرلەر تۇرمۇشىغا بېغىشلانغان. پوۋېستتا ئادەم بېدىنلىرى تەرىپىدىن ئالداپ سېتىۋېتىلگەن توققۇز ياشلىق بىر ئۆسمۈرنىڭ ئېچىنىشلىق تۇرمۇش سەرگۈزەشتىلىرى ھېكايە قىلىندۇ.

«چۇغلۇق» تا ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ كېلىپ تاشيول ئاسراش ئىشچىسى بولغان بىر قىزنىڭ جىسمانىي ئەمگەك داۋامىدا پىشىپ يېتىلىپ، ئوقۇغان بىلىمى بىلەن ئىجتىمائىي ئەمەلىيەت بىلىمىنى بىرلەشتۈرۈش ئارقىلىق يېڭىلىق يارىتىشقا جۈرئەت قىلىپ، يېڭى دەۋر ياشلىرىنىڭ ۋە يېڭى دەۋر تېخنىكا ئىشچىلىرىنىڭ «پاۋىل كورچاگىن» چە روھ ياراتقانلىقى مەدھىيىلىنىدۇ. مەزكۇر پوۋېست تاشيول ئىشچىلىرىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكەن. «تارىم» ژۇرنىلىدا مەخسۇس ئوبزور ئېلان قىلىنىپ، ئەسەر مۇۋەپپەقىيىتى مۇئەييەنلەشتۈرۈلگەن.

4. «قاقشال توغراق». شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 5 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسەم، 185 بەت. «قاقشال توغراق» ۋە «تەقدىر» دىن ئىبارەت ئىككى پوۋېستتىن تەركىب تاپقان. تىراژى: 3000.

«قاقشال توغراق» تا ۋاپاسىز ئوغۇللار قامچىلانغان، «تەقدىر» دە ۋاپاسىز خوتۇن قامچىلىنىپ، ئۇنىڭ بەختسىز ئەركە كەلتۈرگەن بىر ئۆمۈرلۈك دىشۋارچىلىقلىرى بايان قىلىنغان. ئالدىنقى پوۋېستتا ئاتىسىغا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئىككى ئوغۇلنىڭ قىساس تۇتقان ئىبىرەتلىك كەچمىشلىرى ھېكايە قىلىنسا، كېيىنكىسىدە ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلغان خوتۇننىڭ پۇشايمىنى بېرىلگەن. ھەر ئىككى ئەسەر ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ئائىلە - نىكاھ ئەخلاقىغا بېغىشلانغان.

5. «قەھرىمان قاتىل» (قىسسە). چاغاتايچە چاپ نۇسخىدىن ئابدۇقادىر سادىر ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلىدا نەشرگە تەييارلىغان. خوتەن ۋىلايەتلىك قەدىمكى ئەسەرلەرنى يىغىش، رەتلەش، نەشرگە تەييارلاش ئىشخانىسى تەرىپىدىن «قەشقەر گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا بېسىلغان. كىچىك 32 كەسەم، 282 بەت، تىراژى: 2000.

بۇ قىسسەدە قەدىمىي تۇران شاھى ھۇشاڭنىڭ ئىسلام دىنىنى جارى قىلدۇرۇش جەريانىدىكى ئۇرۇشلىرىنى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىنىپ، قىسسە باش قەھرىمانى «قەھرىمان قاتىل» (ھۇشاڭنىڭ تەخت ۋارىسى) نىڭ ئاجايىپ باتۇر - باھادىرلىقى، ئەقىل - پاراسەت

ۋە ھوشيارلىقى، يېگانە دەۋرانلىقى، قاش بىلەن كىرىپك ئارىلىقىدىكى ھايات - ماماتلىق پەيتلەردىكى تەمكىن، تەدبىرلىكلىكى، ئاتا - ئانا، يارۇ بۇرادەرلىرى ئارىسىدىكى ئەدەپ - ئەخلاىقى، سۆيگەن يارى ئالدىدىكى ساداقەت ۋە مەردلىكى يۈكسەك ئىپتىخارلىق بىلەن مەدھىيەلەنگەن. قىسسە سۆزىتى ئۇرۇش جەڭگى - چېدەللىرى ئىچىدە راۋاجلاندىرۇلۇشىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئەينى ۋاقىتتىكى تۈركىي خەلقلەرنىڭ ھاياتىغا ئائىت ئېتنوگرافىك بىلىملەرنى يەتكۈزۈپ بېرەلەيدۇ.

ئابدۇقادىر سادىر 1947 - يىل 6 - ئاينىڭ 10 - كۈنى گۇما ناھىيىسىدە تۇغۇلغان. 1967 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك

دارىلمۇئەللىمىنى پۈتتۈرۈپ 1984 - يىل

10 - ئايغىچە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان (بۇ

مەزگىلدە شىنجاڭ رادىئو پىداگوگىكا

ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىنى

ئوقۇپ تاماملىغان). 1984 - يىل 10 -

ئايدىن كېيىن گۇما ناھىيىلىك مەدەنىيەت -

تەنتەربىيە ئىدارىسىدا ئىشلىگەن، ھازىر

ناھىيىلىك جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسىدا

ئىشلەۋاتىدۇ.

ئۇ 1966 - يىلى «خوتەن گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان

«ماۋجۇشغا» ناملىق تۇنجى شېئىرىدىن ھازىرغا قەدەر ھەرقايسى

مەتبۇئاتلاردا 500 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرىي ئەسەر؛ 60 پارچىدىن

ئارتۇق ھېكايە، پوۋېست؛ 50 پارچىدىن ئارتۇق سەھنە ئەسەرلىرى

(ئېتوت، ناخشا تېكىستلىرى) نى ئېلان قىلدۇردى. 20 پارچىدەك

ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى نەمۇنىلىرىنى نەشرگە تەييارلاپ ئېلان

قىلدى. يەنە 20 پارچىدىن ئارتۇق ئوقۇتۇش، تىل تەتقىقاتقا ئائىت

ئىلمىي ماقالىلىرىنى ئېلان قىلدى. 1982 - يىلىدىن 2002 -

يىلىغىچە ھەر دەرىجىلىك مەتبۇئاتلار ۋە جەمئىيەتلەر تەرىپىدىن

ئىككى پارچە ھېكايىسى، بىر پارچە سەھنە ئەسىرى بىرىنچى دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا، 10 پارچە ھېكايىسى، بىر پارچە سەھنە ئەسىرى 2-، 3- دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. «يىپەك يۇرتىدا توي»، «خوتەندە راۋان يوللار»، «مەدەنىيەت مەسلىھەتچىسى» قاتارلىق مەجمۇئەلەرگە ھېكايە، پوۋېست ۋە سەھنە ئەسەرلىرى كىرگۈزۈلدى. بۇلاردىن باشقا «تەتۈر قىسمەت» (رومان)، «ھايات سەھنىسىدە» (ھېكايەلەر)، «نەشەرگە تەييارلانغان ئەمىر ھەمىزە» (قىسسە)، «كەنجى باتۇر» (چۆچەكلەر) قاتارلىق كىتابلارنى ھەرقايسى نەشرىياتلاردا نەشر قىلىنىشى كۈتۈپ تۇرىدۇ.

ئۇ ھازىر شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى ئىلمىي تەتقىقات جەمئىيىتى، شىنجاڭ خەلق ئەدەبىياتى - سەنئەتچىلەر جەمئىيىتى ۋە گۇما ناھىيىلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

نۇرمۇھەممەد توختى ئەسەرلىرى

1. «ئۇ دۇنيادىكى سوراق». ھېكايە - پوۋېستلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1991 - يىل 2 - ئاي نەشرى. بۇ كىتابقا 15 پارچە ھېكايە، بىر پوۋېست كىرگۈزۈلگەن. توپلامغا يازغۇچىنىڭ «ئالتۇن ۋەسۋەسىسى»، «ئۇ دۇنيادىكى سوراق»، «بەش تۈپ سەگۈ تېرەك»، «ئاجايىپ كەسپىي ئائىلە»، «بەش كاللىدا بەش خىيال»، «ئالدىنغان ئەقىدە»، «باھاۋىدىن ھەقىمۇھەممەت»، «يېڭى قوشنا» قاتارلىق 16 پارچە ھېكايىسى، «ئامانەت» ناملىق پوۋېستى كىرگۈزۈلگەن.
2. «كۈلۈپ كۆرگەنلەر ۋە كۆرۈپ كۈلگەنلەر». ژانىرى: نەسر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1992 - يىل 11 - ئاي نەشرى. بۇ كىتابقا 61 پارچە نەسر كىرگۈزۈلگەن. شىنجاڭدا ئەڭ بۇرۇن نەشر قىلىنغان نەسرلەر توپلاملىرىنىڭ بىرى ھېسابلىنىدۇ.
3. «چۆل ئوغلى». ژانىرى: پوۋېست. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1993 - يىل 4 - ئاي نەشرى.

پوۋېستتا چۆل ئوغلى سالامنىڭ بىر قاتار سەرگۈزەشتىلىرى ناھايىتى جانلىق، تەسەرلىك، چىن بايان قىلىنغان. يازغۇچى سالامنىڭ ئېچىنىشلىق سەرگۈزەشتىلىرى ئارقىلىق، ئاتا - ئانا مېھرىدىن ئايرىلغان نارەسىدە بالىنىڭ تەقدىرىگە ئېچىنىپ، ئائىلە، ئەخلاق، مەجبۇرىيەت مەسىلىسىنى ئىپادىلىگەن، تېخىمۇ مۇھىمى سالامغا تۇرمۇشتىن، كىشىلەردىن كەلگەن ھەر خىل ئازابىلار بىلەن تەبىئەتتىن، ھايۋانلاردىن كەلگەن خۇشاللىق - بەختنى سېلىشتۇرۇپ كۆرسىتىپ، مەلۇم پەلسەپىۋى ئىدىيىنى ئىپادىلىگەن.

4. «شەھلا كۆز». ژانىرى: ھېكايە - پوۋېست. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1995 - يىل 1 - ئاي نەشرى. بۇ توپلامغا بىر پوۋېست، 12 پارچە ھېكايە كىرگۈزۈلگەن. توپلامدىكى «شەھلا كۆز» پوۋېستى شىنجاڭدا 20 - ئەسىردىكى 100 داڭلىق ئەسەرنىڭ بىرى دەپ قارالغان.

5. «قارلىغاچ ئۇۋا سالغان ئايۋاندا». ژانىرى: ھېكايە - پوۋېستلار. مىللەتلەر نەشرىياتى 2005 - يىل 10 - ئاي نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-105-07249-0. 456 بەت. تىراژى: 3000.

بۇ توپلامغا ئاپتورنىڭ كېيىنكى يىللاردا يازغان 20 پارچە ھېكايىسى، بىر پارچە پوۋېستى كىرگۈزۈلگەن. بۇلار ئىچىدە: دېھقانلار تۇرمۇشىنى تەسۋىرلىگەن ئەسەرلەرمۇ («ئېشىپ قالغان بىر نامزات»، «ھېلىمىنىڭ ھال ئېيتىشى»، «قۇرت تېرىش»، «قارلىغاچ ئۇۋا سالغان ئايۋاندا»); شەھەر يۇقىرى تەبىقە تۇرمۇشى تەسۋىرلىگەن ئەسەرلەرمۇ («ئالتۇن مەش»، «ئورۇقلىتىش رېتسېپى»، «كاتىپنىڭ ھەمراھ بولۇشى»، «ئاخىرقى كېكىرىش»); جەمئىيەت ۋە مىللەتتىكى ئىللەتلەر تەقدىم قىلىنغان ئەسەرلەرمۇ («بەش پۇتلۇق تۆت ئادەم»، «چېچەك ئىزى»، «ئاھ، قېرىندىشىم»، «قەدىمكى جەسەت»); پارىخورلۇق قامچىلانغان ئەسەرلەرمۇ («كېچىكتۈرۈلگەن مېھىت نامىزى»، «يىغا چولپىنى»، «ئالتۇن چىش»، «ھېق»); رېئالىستىك ئۇسلۇبتا يېزىلغان ئەسەرلەرمۇ (توپلامدىكى كۆپلىرى); مودېرنىزىملىق ئۇسلۇبتا يېزىلغان ئەسەرلەرمۇ («9-ئىيۇل»، «ئاھ،

قېرىندىشىم»، «قەدىمكى جەسەت» (بار. ئەسەرلەر توپلام قىلىنىشتىن ئىلگىرى ھەرقايسى ئەدەبىي ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان بولۇپ، ئەدەبىيات ساھەسىنىڭ ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن. «ئالتە كۈنلۈك پادىشاھ» ناملىق تارىخىي ھېكايە 20-ئەسىر ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىكى 100 مۇنەۋۋەر ئەسەر تىزىملىكىگە كىرگۈزۈلگەن.

«قارلىغاچ ئوۋا سالغان ئايۋاندا» ناملىق بۇ ھېكايىلەر توپلىمىنى ئوقۇغانلار 20-ئەسىرنىڭ ئاخىرى ۋە 21-ئەسىرنىڭ دەسلەپكى يىللىرىدىكى خوتەننىڭ ئىجتىمائىي ۋەزىيىتىنى، كىشىلەرنىڭ روھىي قىياپىتىنى، ئىنتىلىش-ئارزۇلىرىنى، خۇشاللىق ۋە ئىزتىراپلىرىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرەلەيدۇ. كىتاب ساقلاش ۋە ئوقۇپ ھۆزۈرلىنىش قىممىتىگە ئىگە.

[قوشۇمچە 1] نۇرمۇھەممەد توختى ئەدەبىي ئىجادىيىتىگە بېغىشلانغان تەتقىقات ۋە ئوبزورلار ئۇچۇرى:

♣ مۇھەممەد چاۋار: «تېما، تېماتىك ئىدىيە ۋە مۇۋەپپەقىيەت». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1986 - يىللىق 5 - سانى، 2 بەت.

♣ ئەنۋەر ئابدۇرېھىم: «ھېكايىدىكى ھېسسىيات». «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1986 - يىللىق 3 - سانى، 4 بەت.

♣ مەتكېرەم ئىسمائىل: «مىللىي ئويغىنىش ۋە مىللىي ئىنكارچىلىق». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1989 - يىللىق 6 - سانى، 7 بەت.

♣ مۇھەممەد چاۋار: «سەنئەت ئىجادىيىتى ۋە تەنقىد ئۇسۇلى توغرىسىدا». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1990 - يىللىق 2 - سانى، 10 بەت.

♣ غوپۇر توختى: «شاھ مەشرەپ خوتەندە، ھېكايىسى توغرىسىدا». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1993 - يىللىق 5 - سانى، 3 بەت.

♣ ئۆمىدجان قاسىمى: «نۇرمۇھەممەد توختى ھېكايىلىرىنىڭ بەزى ئالاھىدىلىكلىرى». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1994 -

يىللىق 4 - سانى، 7 بەت.

♣ ئەنۋەر ئابدۇرېھىم: «چەيلەنگەن قىزىلگۈل». «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1993 - يىللىق 12 - سانى، 5 بەت.

♣ ئەنۋەر ھوشۇر: «نۇرمۇھەممەد توختى ئىجادىيىتىدىكى بەزى ئالاھىدىلىكلەر»، خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى ئىلمىي ژۇرنىلىنىڭ 1994 - يىللىق 1 - سانى، 8 بەت.

♣ «ساجىدەگە يېزىلغان خەت»، «تارىم» ژۇرنىلى.

♣ يالقۇن روزى: «نۇرمۇھەممەد توختىغا ئوچۇق خەت». شىنجاڭ ئەدەبىيات - سەنئەت گېزىتى 1994 - يىل سانلىرىدا.

♣ ئارزۇگۈل تۇرۇپ: «نۇرمۇھەممەد توختى ھېكايىلىرىدىكى تراگېدىيە ۋە بىزدىكى تراگېدىيىلىك ئاڭ». خەنزۇچە «مىللىي يازغۇچىلار» ژۇرنىلىنىڭ 1996 - ، 1997 - يىللىق سانلىرى.

♣ مۇھەممەد چاۋار: «ئەدەبىي تىلنىڭ پىسخىك خۇسۇسىيەتلىرى توغرىسىدا». «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1998 - يىللىق 2 - سانى، 6 بەت.

♣ كېرىمجان ئابدۇرېھىم: «ئەدەبىيات گۈلزارىدىكى توزۇماس چېچەكلەر» — نۇرمۇھەممەد توختى ۋە ئۇنىڭ ئەسەرلىرى. «ئاسىيا كىنىدىكى» گېزىتى، 1999 - يىل سانلىرىنىڭ بىرىدە.

♣ ئابلەت ئابدۇرېشىت بەرقى: «يازغۇچى — دەۋرنىڭ ۋەجدانى». «شىنجاڭ گېزىتى» نىڭ 2000 - يىل 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنىدىكى سانى.

♣ ئەخمەتجان ئابدۇۋېلى: «نۇرمۇھەممەد توختىغا ئوچۇق خەت». «كروران» ژۇرنىلىنىڭ 2003 - يىللىق 4 - سانى، 2 بەت.

ئۇنىڭدىن باشقا يازغۇچىنىڭ «قوشتاغدىكى مۇشائىرە» ناملىق ھېكايىسىغا مۇھەممەد چاۋار تەرىپىدىن يېزىلىپ ئېلان قىلىنغان بىر پارچە ئوبزور؛ «ئېشىپ قالغان بىر نامزات» ناملىق ھېكايىغا يېزىلغان ئوبزور؛ يەنە بىر قىز ئاپتورنىڭ «شەھلا كۆز» ناملىق پوۋېستىغا يېزىپ ئېلان قىلىنغان ئوبزورى قاتارلىقلار بار.

1984 - يىلىدىن ھازىرغىچە ئېلان قىلىنغان ئومۇملاشتۇرما ئوبزور - ماقالىلەردە يازغۇچىنىڭ ئىسمى ۋە ئەسەرلىرى تىلغا ئېلىنىپ

تۇردى. «شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلى، «تارىم» ژۇرنىلى تەرجىمىھالىنى تونۇشتۇردى. «شىنجاڭ مەدەنىيىتى»، «يېڭى قاشتېشى»، «كروران»، «تەڭرىتاغ» ژۇرناللىرى رەسمىنى باستى. [قوشۇمچە 2] نۇرمۇھەممەد توختى ئەسەرلىرىنىڭ مۇكاپاتلىنىش ئەھۋالى:

♣ «سودىگەر ئايالىنىڭ ئاشقى» ناملىق ھېكايىسى 1985 - يىلى «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى ئۇيۇشتۇرغان ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاشتا ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

♣ «بەش تۈپ سەگۈ تېرەك» ناملىق ھېكايىسى خوتەن مەمۇرىي مەھكىمە مىللىي ئىشلار باشقارمىسى، مەدەنىيەت - مائارىپ باشقارمىسى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1986 — 1988 - يىلى ئۇيۇشتۇرۇلغان باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

♣ «قەدىمكى جەسەت» (ھېكايە). خوتەن مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن 1988 — 1991 - يىلى ئۇيۇشتۇرۇلغان باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

♣ «چۆل ئوغلى» (پوۋېست). 1991 - يىلى 10 - ئاينىڭ 30 - كۈنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 3 - نۆۋەتلىك بالىلار ئەدەبىياتى ئەسەرلىرىنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. ♣ «سەككىز ياشلىق 40 قاراقچى» (ھېكايە). «خانتەڭرى

ئەدەبىيات مۇكاپاتى» نى تارقىتىش ھەيئىتى، قاراماي شەھەرلىك ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى تەرىپىدىن 1992 - يىلى 10 - ئايدا 4 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ «ئۇ دۇنيادىكى سوراق» (ھېكايىلەر توپلىمى). جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مىللىي ئىشلار كومىتېتى، ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى تەرىپىدىن 1992 - يىلى 11 - ئاينىڭ 22 - كۈنى تۇنجى نۆۋەتلىك جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر كىتابلىرىنى باھالاش پائالىيىتىدە «ئىسمىنى ئاتاش مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ «ئۆرۈك ھەريىلى چېچەكلەيدۇ» (ھېكايە). شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن 1993 - يىلى 5 - ئايدا ئاپتونوم

رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «90 - يىللاردىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تېمىسىدىكى، مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاش پائالىيىتى» دە مۇكاپاتقا ئېرىشكەن.

♣ «قوشتاغدىكى مۇشائىرە» (ھېكايە). 1994 - يىل 7 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت باشقارمىسى، يېڭى قاشتېشى ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن ئۇيۇشتۇرۇلغان 1992 -، 1994 - يىللىق ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش پائالىيىتىدە 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

♣ «تارىم» ژۇرنىلى تەرىپىدىن 1995 - يىل 12 - ئاينىڭ 21 - كۈنى «مۇنەۋۋەر ئاپتورلۇق مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ «شەھلا كۆز» (ھېكايە، پوۋېستلار توپلىمى). 1996 - يىل 5 - ئاينىڭ 20 - كۈنى شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى تەرىپىدىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش پائالىيىتىدە مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

♣ «ئېشىپ قالغان بىر نامزات» (ھېكايە). 2000 - يىل 7 - ئاينىڭ 31 - كۈنى خوتەن يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 1998 - 2000 - يىللىق ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاش پائالىيىتىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن.

♣ «بەش پۇتلۇق تۆت ئادەم» (ھېكايە). 2000 - يىل 9 - ئاينىڭ 18 - كۈنى شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، شىنجاڭ «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» نى باھالاش ھەيئىتى، قەشقەر ۋىلايەتلىك ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى، «قەشقەر ئەدەبىياتى» تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 10 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ «يىغا چولپىنى» (ھېكايە). 2001 - يىل 7 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستلىق يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «كروران» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن «دىنار ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ 2001 - يىل 8 - ئاينىڭ 2 - كۈنى «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 50 يىللىقىنى تەبرىكلەش پائالىيىتىدە «ئالتۇن توي مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

♣ «شېرىك» (ھېكايە). 2003 - يىل 7 - ئاينىڭ 31 - كۈنى خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتى، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تەرىپىدىن 2002 -، 2003 - يىللىق مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

تۇرسۇنجان مۇھەممەد ئەسەرلىرى

1. «ئەل ئايىغى بېسىققاندا». ھېكايىلەر توپلىمى (بۇ كىتابقا ئابدۇلئەھدە قادىرنىڭ بەش پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن). مىللەتلەر نەشرىياتى 1995 - يىل نەشرى، كىچىك 32 كەسەم، 155 بەت، تىراژى: 2500.

2. «كۈھىقاپتىكى تەبەسسۇم». پوۋېستلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1996 - يىل 6 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسەم، 287 بەت، تىراژى: 5000.

كىتابقا «قاينام»، «كۈھىقاپتىكى تەبەسسۇم»، «جاھاننىڭ ئېتىكى كەڭرى» قاتارلىق ئۈچ پوۋېست كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ پوۋېستلاردا ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى مەۋجۇت ئىجتىمائىي مەسىلىلەر، ئائىلىۋى مەسىلىلەر كىشىنى قايىل قىلارلىق دەرىجىدە ياخشى يورۇتۇلغان.

3. «قۇدۇقتىكى ئاي شولسى». پوۋېستلار توپلىمى، مىللەتلەر نەشرىياتى 1996 - يىل 9 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسەم، 312 بەت، تىراژى: 5000.

كىتابتىكى «قۇدۇقتىكى ئاي شولسى»، «قۇرۇلتاشتىكى كۈنلەر»، «ئانا قەدرى» قاتارلىق ئۈچ پوۋېستتا يېزا تۇرمۇشى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن بولۇپ، يېزىلاردىكى نامراتلىق مەسىلىلىرى؛ يۇقىرىنىڭ نامراتلارنى يۆلەش مەبلەغلىرىنىڭ بىر قىسمى ناباب ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى قولىدا خۇددى قۇدۇقتىكى ئاينىڭ شولسىدەك كۆرۈشكە بار، تۇتقىملى يوق نەرسىگە ئايلىنىپ قالغانلىقىدەك ئەھۋاللار

قامچىلانغان. كىتابتىكى «قۇرۇلتاشتىكى كۈنلەر» ناملىق پوۋېستى قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى نەشر قىلغان «ئۇيغۇر پوۋېستلىرىدىن تاللانما» ناملىق كىتابنىڭ «كروران گۈزىلى» ناملىق 3 - قىسمىغا كىرگۈزۈلگەن.

4. «تۈندىكى پەرىشتە». ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 3 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 286 بەت، تىراژى: 3000.

كىتابقا «قارا مۈشۈك»، «شەيتانكەرىش»، «سۇ»، «سامان يولى» قاتارلىق 14 ھېكايە كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئەسەرلەردە ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى ناچار ئىللەتلەر پاش قىلىنغان.

ياش يازغۇچى تۇرسۇنجان مۇھەممەد 1965 - يىل 2 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چىرا ناھىيە گۇلاخا يېزىسىدا ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە

تۇغۇلغان. 1981 - يىل 8 - ئايغىچە

باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ۋە چىرا

ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تولۇق

ئوتتۇرا سىنىپلىرىدا ئوقۇغان. 1983 - يىل

7 - ئايغىچە كېرىيە ناھىيىلىك پېداگوگىكا

مەكتىپىنىڭ ئومۇمىي پەن كەسپىدە ئوقۇپ،

1986 - يىل 9 - ئايغىچە چىرا ناھىيە

گۇلاخا يېزا يايلاق باشلانغۇچ مەكتىپىدە

ئوقۇتقۇچى بولۇپ ئىشلىگەن. 1988 - يىل 9 - ئايغىچە خوتەن

ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىدە

ئوقۇپ، 1991 - يىل 8 - ئايغىچە چىرا ناھىيە دامكۇ يېزا ئوتتۇرا

مەكتىپىدە ئوقۇتقۇچىلىق قىلىپ، خوتەن «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى

نەھىر بۆلۈمىگە يۆتكەلگەن. 1996 - ، 1997 - يىللىرى شىنجاڭ

چوڭلار مائارىپى كەسپىدە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ، ئەدەبىيات پەنلىرى

بويىچە تولۇق كۇرسنى پۈتتۈرگەن. نەشرىيات سىستېمىسى بويىچە

كانديدات ئالىي مۇھەررىرلىك ئۇنۋانىغا تەكلىپ قىلىنغان. ھازىر «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ مۇئاۋىن باش مۇھەررىرى.

تۇرسۇنجان مۇھەممەد «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىنىڭ 1987 - يىللىق 3 - ساندا ئېلان قىلىنغان «ھۈنەر ئالماشتۇرۇش» ناملىق ھېكايىسى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سېپىگە كىرىپ كەلگەن. ھەرقايسى گېزىت - ژۇرناللاردا 150 پارچىدىن ئارتۇق ھېكايە؛ «دېھقان يېنىدا ئېشەك بار»، «ئوقۇشسىز قالغان بالىلار ۋە ھازاق»، «ئەل غېمىنى ئەر يەيدۇ»، «كۈمۈش لېنىدا چاقىنغان نۇر» قاتارلىق بىر قىسىم ماقالە ۋە ئەدەبىي ئاخبارات ئەسەرلىرى ئېلان قىلىنغان. «بۇ چۈش ئەمەس» ناملىق ھېكايىسى خەنزۇ تىلىغا تەرجىمە قىلىنغان. «قاينام»، «ئانا قەدرى»، «سامان يولى»، «قارا مۈشۈك»، «دوستۇم ھەققىدە رىۋايەت» قاتارلىق پوۋېست - ھېكايىلىرى تېلېۋىزىيە تىياتىرى قىلىنىپ ئىشلەنگەن.

ئۇنىڭ «ئانا قەدرى» ناملىق پوۋېستى 1991 - يىلى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئېلىپ بېرىلغان مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا؛ «جاھاننىڭ ئېتىكى كەڭرى» ناملىق پوۋېستى 5 - قېتىملىق «خاتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا؛ «قۇرۇلتاشتىكى كۈنلەر»، «ئەلۋىدا كىرىك»، «شەيتانكەش» قاتارلىق ئون پارچە پوۋېست - ھېكايىلىرى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 1 - ، 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا؛ «ئەل غېمىنى ئەر يەيدۇ»، «كۈمۈش لېنىدا چاقىنغان نۇر»، «پىداكار» ناملىق ئەدەبىي ئاخبارات ۋە ھېكايىسى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئېلىپ بېرىلغان «يول» تېمىسىدىكى مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن. ئۇ تەھرىرلىگەن «خەتەرلىك ئۈچىنچى باسقۇچ» ناملىق ماقالە ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى تەرىپىدىن 3 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر تەھرىرلىك مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن.

تۇرسۇنجان مۇھەممەد شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى

6 - قۇرۇلتىيىنىڭ ۋەكىلى، ئاپتونوم رايونلۇق 12 مۇقام تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى.

ئاتاۋۇللا تۇرسۇنتوختى ئەسەرلىرى

1. «كەچكى شەپقەت». ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1996 - يىل 1 - ئاي نەشرى، 90 مىڭ خەت.
2. «ياتاقخانا مۇلازىمىتى». (تەرجىمە قىلىپ تۈزگەن دەرسلىك). جۇڭگو ئەمگەك نەشرىياتى 2000 - يىل نەشرى، 114 مىڭ خەت.
3. «ئىككى قەبرىلىك ئادەم». ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2001 - يىل نەشرى، 226 مىڭ خەت.

ئاتاۋۇللا تۇرسۇنتوختى 1964 - يىل 3 - ئاينىڭ 1 - كۈنى خوتەن ناھىيىسىنىڭ باغچى بازىرىغا قاراشلىق بۇقەمبەر كەنتىدە ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1980 - يىلىدىن 1985 - يىلىغىچە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان. 1989 - يىلىغىچە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بەنگۇڭتىڭىدا؛ 1996 - يىلىغىچە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئورگانلار خوجىلىق ئىدارىسى كادىرلار باشقارمىسى ۋە ئىدارە ئىشخانىسىدا؛ 2004 - يىلىغىچە شىنجاڭ ساياھەت - مۇلازىمەت مەكتىپى قاتارلىق ئورۇنلاردا ئىشلىگەن. ھازىر شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئاخبارات ۋە تارقىتىش ئىنستىتۇتىدا ئىشلەپ كېلىۋاتىدۇ.

ئاتاۋۇللا تۇرسۇنتوختى بۇ ئارىلىقتا 1989 - يىلى مەركىزىي پارتىيە مەكتىپىنىڭ مەمۇرىي باشقۇرۇش كەسپىدە ئوقۇغان، 1990 - يىلى قازاقىستان دۆلەتلىك سانائەت ئىنستىتۇتىدا بىر يىل ئوقۇغان. ھازىرغىچە 300 پارچىدىن ئارتۇق ھېكايە، مىكرۇ ھېكايە ۋە نەسرلىرى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىنغان.

ئۇنىڭ «ياتاقخانا مۇلازىمىتى» (تەرجىمە دەرسلىك، يېڭى

نۇسخا)، «مۇلازىمەت قائىدە - يوسۇنى» (تەرجىمە دەرسلىك)، «مېھمانخانا باشقۇرۇش بىلىملىرىدىن ئاساس» قاتارلىق ئۈچ كىتابى (520 مىڭ خەتلىك) جۇڭگو ئىمگەك نەشرىياتى تەرىپىدىن يېقىندا نەشر قىلىنىپ، كىتابخانلار بىلەن يۈز كۆرۈشۈدۇ.

ئابدۇخېلىل ئابدۇخېيۋىر ئەسەرلىرى

1. «سۆيگۈ چۇقانلىرى». شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1996 - يىل 6 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسەلەم، فورماتى: $787 \times 1092\text{mm}$ ، 120 بەت، باسما تاۋىقى 3.625، تىراژى: 5500.

بۇ شېئىرلار توپلىمىدا ھاياتقا بولغان سۆيگۈ - مۇھەببەت، ياشلىقتىكى ۋىسال ۋە ئازاپ تۇيغۇلىرى، كىشىلىك تۇرمۇشقا بولغان قىزغىن ئىشتىياق ۋە ياشاش ئىستەكلىرى يورۇتۇپ بېرىلگەن.

2. «ئويناق كۆزلەر» (يەنە بىر ئاپتورى: ئەركىن داۋۇت). شېئىرلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1996 - يىل 5 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسەلەم، فورماتى: $787 \times 1092\text{mm}$ ، 175 بەت، باسما تاۋىقى 5.875، تىراژى: 6070.

بۇ توپلامدا ئىجتىمائىي تۇرمۇشتىكى ھادىسىلەر قويۇق شېئىرىي تىل ئارقىلىق جانلىق يورۇتۇلغان.

3. «گىرىمسەن سۈرەتلەر». شېئىرلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2000 - يىل 11 - ئاي نەشرى. فورماتى $787 \times 1092\text{mm}$ ، 155 بەت، باسما تاۋىقى 5.125، تىراژى: 4110.

بۇ توپلامدىكى شېئىرلاردا ۋەتەنگە، يۇرتقا بولغان چوڭقۇر مېھىر - مۇھەببەت، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى ئەدەپ - ئەخلاققا، ئار - نومۇسقا يات قىلمىشلار، چىرىك ئىدىيىۋى خاھىشلار، ھەسەتخورلۇق، رەزىللىك ۋە ئاچ كۆزلۈكلەر جانلىق بەدىئىي ئوبرازلار ئارقىلىق يورۇتۇلغان.

4. «ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى» (9 - قىسىم). يەنە بىر نەشرگە تەييارلىغۇچى: تۇرغۇن يىلتىز. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1989 - يىل 9 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسىلەم، فورماتى: 850×1168mm، 286 بەت، باسما تاۋىقى 7.125، تىراژى: 4100.

بۇ توپلامغا خوتەن رايونىدا ئۇزۇن يىللاردىن بېرى تارقىلىپ يۈرگەن ھەر خىل مەزمۇندىكى چۆچەكلەر كىرگۈزۈلگەن.

ياش شائىر ئابدۇخېلىل ئابدۇخېۋىر 1962 - يىل 1 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چىرا ناھىيىسىنىڭ نۇرى يېزا چوڭكۆل كەنتىدە دېھقان

ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. باشلانغۇچ،

تولۇقسىز، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ئۆز

يېزىسىدا تاماملىغاندىن كېيىن 1981 - يىل

چىرا ناھىيىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىنى

پۈتتۈرۈپ، «خوتەن گېزىتى» ئىدارىسىدا

مۇخبىر، مۇھەررىر، 1986 - يىل 9 - ئايغىچە

خوتەن «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىدا مۇھەررىر

بولۇپ ئىشلىگەن. ھازىر خوتەن ۋىلايەتلىك

تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدا مۇخبىر، مۇھەررىر، مەسئۇل مۇھەررىر،

ئىستانسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ۋەزىپىسىنى ئىشلەپ كەلمەكتە. ئۇ

مۇدىر مۇخبىرلىق كەسپىي ئۇنۋانىغا ئىگە.

ئۇ 1984 - يىلىدىن تارتىپ ئەدەبىي ئەسەر ئېلان قىلغان.

شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات

كەسپىدە ۋە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى چوڭلار مائارىپى ئىنستىتۇتىنىڭ

ئەدەبىيات كەسپىدە ئۆزلۈكىدىن ئوقۇپ، تولۇق كۇرس مەلۇماتىغا

ئىگە بولغان. ئۇنىڭ ھازىرغىچە ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى

گېزىت - ژۇرناللاردا 900 پارچىدىن ئارتۇق ھەر خىل ژانىردىكى

شېئىرلىرى، يەتتە پارچە داستان - بالادىسى، 30 پارچىدىن ئارتۇق

ھېكايە - نەرسى ئېلان قىلىنىپ كىتابخانلار بىلەن يۈز كۆرۈشتى.

50 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى ئون نەچچە كوللېكتىپ توپلاملارغا ئاللاپ كىرگۈزۈلدى.

ئۇنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەتلىرىدىن «ھايات كەچمىشلىرى»، «يول شەجەرسى»، «دېھقان ناخشىسى» قاتارلىق ئۈچ داستانى؛ «كۆڭۈل مەرغۇللىرى»، «سېخىيلەر شاھىسەن، سېخىي بىر قۇياش»، «يول ئوغلنىڭ ناخشىسى»، «دېھقان ئانا پەھىرلەن»، «ئانامغا ئىلتىجا» قاتارلىق 30 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى مەملىكەت، ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت دەرىجىلىك باھالاشتا دەرىجىگە ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى.

ئۇ ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

ئەركىن داۋۇت (ئوغۇز) ئەسەرلىرى

1. «ئويناق كۆزلەر». (يەنە بىر ئاپتورى: ئابدۇخېلىل ئابدۇخېيۇر). قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1996 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى. 81 بەت، كىچىك 32 كەسەلەم، باسما تاۋىقى 5.875. تىراژى: 6070.

بۇ توپلامغا شائىرنىڭ 95 پارچە شېئىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭدا ھاياتقا بولغان چوڭقۇر مۇھەببەت، كەلگۈسىگە بولغان يۈكسەك ئىشەنچ چوڭقۇر ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

2. «ئەمەلىي يېزىقچىلىق». قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1990 - يىل 2 - ئاي نەشرى. 170 بەت، كىچىك 32 كەسەلەم، باسما تاۋىقى 5.625. تىراژى: 5080.

بۇ كىتاب ئىككى قىسىمدىن تۈزۈلگەن. بىرىنچى قىسمى «بايان خاراكتېرلىك ماقالە - ئەسەرلەر يېزىقچىلىقى»، جەمئىي توققۇز پاراگراف. ئىككىنچى قىسمى «چۈشەندۈرۈش ماقالىلىرى يېزىقچىلىقى» بولۇپ، ئىككى پاراگرافتىن تەركىب تاپقان.

3. «يېزىقچىلىق بىلىملىرىدىن سوئال - جاۋابلار». شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1996 - يىل 7 - ئاي 1 - نەشرى.

193 بەت، كىچىك 32 كەسلىم. توققۇز باب، 281 سوئال - جاۋابى
ئۆز ئىچىگە ئالغان. تىراژى: 5000.

4. «ئوتلۇق بالىمەن». شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ ياشلار -

ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1998 - يىل 10 - ئاي 1 - نەشرى. 100 بەت،
كىچىك 32 كەسلىم، باسما تاۋىقى 3.375. 111 پارچە شېئىر
كىرگۈزۈلگەن. تىراژى: 5070.

بۇ شېئىرلار توپلىمى بالىلارغا ئاتالغان بولۇپ، ئۇنىڭدا تاغ
سۈيىدەك ئويناق تىل ئارقىلىق بالىلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى،
ئىنتىلىشى، قىزىقىشى، ھەيرانلىقى، ئاتا - ئانىغا بولغان مۇھەببىتى،
تەبىئەت، جەمئىيەت ھەققىدىكى تۈگىمەس خىياللىرى ئىپادىلەنگەن.
5. «مەن زېمىننىڭ ئەرەكە بالىسى». شېئىرلار توپلىمى.

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1998 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى. 179
بەت، كىچىك 32 كەسلىم، باسما تاۋىقى 5.875. 153 پارچە شېئىر
كىرگۈزۈلگەن. تىراژى: 2000.

بۇ توپلامدىكى شېئىرلاردا تۈگىمەننى تۆگە، بىرنى ئون
كۆرسىتىدىغان قىزىل كۆز، مەككەر ئالدامچىلارنى، باشقىلارنىڭ
جۈۋىسىدا تەرلەيدىغان ئالا كۆڭۈللەرنى، ئاق كۆڭۈل ئادەملەرنى
باسىدىغانلارنى يۇمۇرستىك تىل، ھەجۋىي كۈلكە ئاستىغا ئالغان.
6. «ماقالە - ئەسەر يېزىقچىلىقى ۋە ئۈلگىلىك ماقالىلەر».

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1998 - يىل 10 - ئاي نەشرى.
279 بەت، كىچىك 32 كەسلىم. تىراژى: 5000.

بۇ كىتاب 15 بابتىن تۈزۈلگەن بولۇپ، ھەر بابنىڭ بېشىغا
ئۆگىنىش مەقسىتى، ئۇسۇلى قاتارلىقلار بېرىلگەن. شېئىرىيەت
ھەققىدىكى يېڭىچە چۈشەنچىلەر، ھېكايىچىلىقتىكى ئۆزگىچە
نەزەرىيىلەر، نەسرچىلىكتىكى ھېسسىيات مەسىلىسى،
مەسەلچىلىكتىكى ئىدىيە چوڭقۇرلىقى، بالىلار ئەدەبىياتىدىكى
جانلىق، جۈشقۇن، ئەۋرىشىمچانلىققا دائىر مەزمۇنلار تەپسىلىي بايان
قىلىنغان، شۇنداقلا ئەمەلىي مىسال، ئۈلگىلىك ماقالىلەر ئارقىلىق
ئوتتۇرىغا قويغان نەزەرىيىلەر ئىسپاتلانغان.

7. «ئېلان، ئۈچۈر يېزىقچىلىقى». قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى
2002 - يىل 11 - ئاي نەشرى. 153 بەت، كىچىك 32 كەسلىم،

باسما تاۋىقى 5. تىراژى: 2270.

بۇ كىتاب تۆت بايقا بۆلۈنۈپ تۈزۈلگەن بولۇپ، ھەرقايسى بابلار بىرقانچە پاراگرافلارغا ئايرىلغان. كىتابتا ئاساسەن بازار ئىگىلىكى ئېلانچىلىقىنىڭ قىممەت قارىشى، ئىگىلىك، تەرەققىيات، رىقابەت ۋە باشقا تەرەپلەرگە نەزەر سالغان ئاساستا ئىجادىي پىكىر يۈرگۈزۈلۈپ، ئېلان يېزىقچىلىقىنىڭ قانۇنىيىتى ۋە ئۇنىڭ قائىدە - پرىنسىپلىرى ھەر تەرەپلىمە ئىلمىي مۇھاكىمە قىلىنىپ، ئەمەلىي مىساللار ئارقىلىق ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

بۇ كىتاب شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى تەشكىللىگەن «پەلسەپە، ئىجتىمائىي پەن مۇنەۋۋەر نەتىجىلىرىنى باھالاش، مۇكاپاتلاش پائالىيىتى» دە 2004 - يىل 12 - ئايدا «ئادىر ئەسەر» باھالىنىپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن شەرەپ گۇۋاھنامىسى بېرىلگەن.

8. «بالىلار ئەدەبىياتى نەزەرىيىسى». شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشرى. 244 بەت، چوڭ 32 كەسىلەم، باسما تاۋىقى 7.875. تىراژى: 4080.

بۇ كىتاب ئون بابتىن تۈزۈلگەن بولۇپ، بالىلار ئەدەبىياتى ھەققىدىكى چۈشەنچىلەر ئەمەلىي مىساللار بىلەن بىرلەشتۈرۈلۈپ سۆزلەنگەن.

شائىر، دوستىيەت ئەركىن داۋۇت ئوغۇز 1960-يىل 12-ئايدا قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ چوپان يېزىسىدا خىزمەتچى ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1983-يىلى خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىنىڭ تىل-ئەدەبىيات كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، ھازىرغىچە مۇشۇ مەكتەپتە ئىشلەۋاتىدۇ.

ئۇ 1980-يىلى «خوتەن گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «ياشلىقىم» ناملىق شېئىرى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سېپىگە كىرگەن بولۇپ، 1800 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر ۋە نەسر، 60 پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي، نەزەرىيىۋى ماقالىلىرى ئېلان.

قىلىنغان. بىر قىسىم شېئىرلىرى «ئانا يۇرت سۆيگۈسى»، «جانان بىلەن ئېيتقان ناخشىلار»، «خوتەندە راۋان يوللار» قاتارلىق كولىكتىپ توپلامدىن ئورۇن ئالغان. ئۇنىڭ بىر قىسىم ئەسەرلىرى ھەر دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن، بىر قىسىم ئىلمىي ماقالىلىرى ۋە تەرجىمىھالى «جۇڭگودىكى مەشھۇر كىشىلەر»، «جۇڭگو مەدەنىيەت ئامبىرى»، «جۇڭگو ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ شەرەپلىك ئارخىپى» قاتارلىق قامۇسلاردا تونۇشتۇرۇلغان.

ئەركىن داۋۇت ئوغۇز ھازىر شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، شىنجاڭ يېزىقچىلىق ئىلمىي جەمئىيىتى ۋە خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

قەييۇم ئابدۇقادىر شال ئەسەرلىرى

1. «تەننىم تاپماس ئادەملەر». ژانىرى: ئەدەبىي ئاخبارات، ئوچىرىكلار. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1996 - يىل 7 - ئاي نەشرى، 32 كەسەلم، كىتاب نومۇرى: ISBN7 - 5371 - 2319 - 5/1.787 130 بەت، تىراژى: 6070.

«پۇرسەت»، «باياۋاندىكى تۆھپىكار»، «تەننىم تاپماس ئادەملەر»، «تاشيول ئوغلانى» قاتارلىق ئەدەبىي ئاخباراتلار؛ «قايتا يانغان ھايات چىرىغى»، «تاشيولغا باغلانغان رىشتە»، «315 - نومۇرلۇق دۆلەت تاشيولىنىڭ 2565 - لىنىيىسىدە» قاتارلىق 12 پارچە ئوچىرىكتىن تەشكىل تاپقان بۇ توپلامدىكى ئەسەرلەردە خوتەن تاشيول سىستېمىسىنى ئاساس قىلغان ھەر مىللەت تاشيول ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ۋەتەن ۋە خەلق ئۈچۈن تاشيول ياسىغان، ئاسرىغان، قوغدىغان، خەلقكە ئىللىقلىق يەتكۈزگەن تەسىرلىك ئىش - ئىزلىرى ئىپادىلەنگەن بولۇپ، يۇقىرى ئاخبارات قىممىتى ۋە بەلگىلىك بەدىئىي قىممەتكە ئىگە بۇ كىتاب تاشيول ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئۆز - ئۆزىنى يازغان، تاشيول ئىشچىلىرىغا بېغىشلانغان ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۇنجى كىتابتۇر. توپلامدىكى ئەسەرلەردىن ئۈچ پارچىسى «شىنجاڭ گېزىتى»، «شىنجاڭ ئىقتىساد گېزىتى»، «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى»، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى تەرىپىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1، 2، 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن.

2. «يوقالغان روھ». ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل 12 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 207 بەت، كىتاب نومۇرى: ISBN7 - 228 - 05501 - 2/1.2023. تىراژى: 3000.

بۇ كىتاب «بوزتورغاي»، «تاشيول قىزى»، «ئۆچمەس ئوت»، «يوقالغان روھ»، «تاۋاپ»، «جەننەتنىڭ يولى نەدە؟»، «قەلەندەر» قاتارلىق يەتتە ھېكايىدىن؛ «دادام» ناملىق بىئوگرافىك ھېكايە ۋە «جاسارەت» ناملىق ئىلمىي فانتازىيىلىك ھېكايە قاتارلىق توققۇز پارچە ئەسەردىن تەركىب تاپقان. بۇ ئەسەرلەردە ئاساسلىقى دېھقانلار، تاشيول ئىشچىلىرى، ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى قاتارلىق جەمئىيەتنىڭ ھەر ساھەلىرىدىكى ئادەملەرنىڭ ھاياتى، تۇرمۇشى، ئۆي - خىيالى، روھىي ھالەتلىرى بىرقەدەر ئەتراپلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. ئادەملەرنى ياخشىلىققا ئۈندەپ، رەزىلىلىك، نادانلىق مەسخىرە قىلىنغان. ۋاپادارلىق، پاك مۇھەببەت، پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش، يۇرتنى سۆيۈش، مېھرىبانلىق قاتارلىق ئېسىل پەزىلەتلەرگە ئاپىرىن ئوقۇلغان.

3. «تەكرارلانغان تراگېدىيە». ھېكايە، پوۋېستلار توپلىمى. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2000 - يىل 4 - ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7 - 5631 - 1213 - 8/1.200. چوڭ 32 كەسلىم، 267 بەت، تىراژى: 5000.

بۇ توپلامغا «توك»، «ياتاقداشلار»، «بورانلىق كۈندە»، «ئېتىبار»، «تەقدىر»، «ئەلنىڭ ئارغامچىسى ئۇزۇن»، «دولقۇن» قاتارلىق يەتتە پارچە ھېكايە؛ «مىتە»، «تەكرارلانغان تراگېدىيە» قاتارلىق ئىككى پوۋېست كىرگۈزۈلگەن. بۇ ئەسەرلەر دېگۈدەك تراگېدىيە بىلەن ئاخىرلاشقان بولۇپ، نادانلىق، ئىناقسىزلىق، ساختىپىزلىك، ئىشقۋازلىق، مەيۋازلىق، زەھەرلىك چېكىملىك ئېلىپ سېتىش قاتارلىق ئىللەتلەر ۋە بۇلار ئېلىپ كەلگەن تراگېدىيىلىك ئاقىۋەتلەر ساتىرىك قامچا ئاستىغا ئېلىنىپ، يۇمۇرلۇق تىل بىلەن بايان قىلىنغان. بۇ كىتاب ئوقۇرمەنلەر ئارىسىدا ياخشى تەسىر قوزغاپ ئوبزورلار ئېلان قىلىنغان، ئاپتور كىتابخانلاردىن تەسىرات، رەھمەت خەتلىرىنى تاپشۇرۇپ ئالغان.

4. «مەرۋايىت يۈزىدە يالتىرايدۇ نۇر». شېئىرلار توپلىمى.

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2000 - يىل 2 - ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: 01.214 - 0766 - 5373 - ISBN7، تىراژى: 3110. 188 بەتلەك بۇ شېئىرلار توپلىمىغا «يۇرۇڭقاش»، «مەن يولچى شائىر»، «ئۈرۈمچى كېچىسى»، «ئاياللارغا ئوچۇق خەت»، «مەرۋايىت يۈزىدە يالتىرايدۇ نۇر»، «تاشيولدىكى سۈرەتلەر»، «ئۆزۈمگە تېز سىزما»، «قەلەمكەشنى بوش چاغلىما، ئەي نادان»، «باشلىق بولماق تەس»، «سايرام ئىلھامى» قاتارلىق 79 پارچە شېئىر، ساتىرا، 21 پارچە رۇبائىي ۋە پارچە كىرگۈزۈلگەن. 5. «سۈمبۇل چاچ». پوۋېستلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2004 - يىل 11 - ئاي 1 - نەشرى، چوڭ 32 كەسلەم، 238 بەت. كىتاب نومۇرى: 9-1322-5373-ISBN7، تىراژى: 3080.

بۇ كىتابقا ئاپتورنىڭ 2003 - يىلى يازغان «ئايگۈزەل»، «سۈمبۇل چاچ»، «تۈلكە» قاتارلىق ئۈچ پوۋېستى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئىجتىمائىي ئەخلاق تېمىسى مۇرەككەپ تۇرمۇش ۋەقەلىرى ئىچىگە قويۇلۇپ، ئاددىي ۋە يېقىشلىق ئوبرازلارنىڭ ئىچكى - تاشقى دۇنياسىدىكى ھېسسىياتى، ئارزۇ - ئارمانلىرى، تەسىرلىك ئىش - ئىزلىرى ئارقىلىق يورۇتۇپ بېرىلگەن.

قەييۇم ئابدۇقادىر شال 1963 - يىل 5 - ئاينىڭ 11 - كۈنى لوپ ناھىيە بۇيا

يېزىسى سولۇا كەنت شال مەھەللىسىدە ئىشچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن.

1970 - يىلىدىن 1977 - يىلىغىچە

باشلانغۇچ، ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئوقۇپ،

1979 - يىل 9 - ئاينىڭ 21 - كۈنى

خوتەندە تاشيول ئاسراش سېپىگە ئىشچى

بولۇپ كىرگەن. 1986 - يىل 9 - ئايدىن 1988 - يىل 8 - ئايغىچە

ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق مەكتىپىدە ئوقۇغان. 1991 - يىلى ۋە

2004 - يىلى ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئوقۇپ، شىنجاڭ

ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئۇيغۇر تىل - ئەدەبىياتى كەسپىدە مەخسۇس ۋە

تولۇق كۇرس دىپلومى ئالغان. 2005 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىنىڭ قانۇن كەسپى بويىچە تولۇق كۇرس دىپلومى ئالغان. ئۇ خىزمەتكە قاتناشقاندىن بېرى خوتەن تاشيول باش ئۇچاستىكىسىدا يول ئاسراش ئىشچىسى، رېمونتچى، ئىتتىپاق كادىرى، ئىتتىپاق كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، شۇجىسى، باش ئۇچاستىكا سىياسىي باشقارمىسىنىڭ مۇدىرى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بولۇپ ئىشلىگەن؛ 2000 - يىل 2 - ئايدىن ھازىرغىچە بورىچى باش ئۇچاستىكا پارتكومىنىڭ خىزمەتلىرىگە رىياسەتچىلىك قىلىدىغان مۇئاۋىن شۇجىسى، پارتكوم شۇجىسى، قوشۇمچە مۇئاۋىن باش ئۇچاستىكا باشلىقى بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ. سىياسىي خىزمەتچى (ئوتتۇرا دەرىجىلىك) ئۇنۋانىغا ئىگە.

يازغۇچى، شائىر ھەم فوتوگرافى قەييۇم ئابدۇقادىرشال 1985 - يىل 3 - ئايدىن باشلاپ ئاخبارات ئەسەرلىرى ۋە كېيىنرەك ئەدەبىي ئەسەرلىرىنى ئېلان قىلدۇرۇشقا باشلىغان، ھازىرغىچە 1000 پارچىغا يېقىن (بۇنىڭ ئىچىدە 100 پارچىغا يېقىن ئەسەرلىرى خەنزۇ تىلىدا ئىجاد قىلىنغان) ھەر خىل ژانىردا ئىجاد قىلغان ئەسەرلىرى گېزىت - ژۇرنال، رادىئو - تېلېۋىزورلاردا ئېلان قىلىنغان. 40 پارچىغا يېقىن ئەسەرلىرى ھەر خىل مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. ئۇ جۇڭگو ئېتنوگرافىيە فوتوگرافلار جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى. ئۇنىڭ نامى «جۇڭگو فوتوگرافلار قامۇسى»، «جۇڭگو ھازىرقى زامان ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى قامۇسى» غا كىرگۈزۈلگەن.

ئەنۋەر تاشتۆمۈر ئەسەرلىرى

1. «تەنھا قىز». لىرىك نەسرلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1998 - يىل 11 - ئاي نەشرى.
2. «ئادەم ۋە مەدەنىيەت». مەدەنىيەت ئىنسانشۇناسلىقىغا ئائىت مەخسۇس ئەسەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1999 - يىل 6 - ئاي نەشرى.
3. «كىملىكىمنى سورىما». لىرىك نەسرلەر توپلىمى. شىنجاڭ

- خەلق نەشرىياتى 2000 - يىل 11 - ئاي نەشرى.
4. «رۇسسو». فرانسىيە پەيلاسوپى رۇسسونىڭ ھايات - پائالىيەتلىرى بايان قىلىنغان تەرجىمە ئەسەر. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2001 - يىل 5 - ئاي نەشرى.
5. «كۈتۈپخانا خىزمەت نەزەرىيىسى». كۈتۈپخانىشۇناسلىققا ئائىت نەزەرىيىۋى تەرجىمە ئەسەر. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كۈتۈپخانا ۋە كۈتۈپخانا ئىلمىي جەمئىيىتى 2002 - يىل 8 - ئاي باسقىسى.
6. «لەۋلەر ساماسى». لىرىك نەسىرلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005 - يىل 5 - ئاي نەشرى.
7. «جۇڭگو كۈتۈپخانىلىرىنىڭ كىتابلارنى تۈرگە ئايرىش ئۇسۇلى» (يېزا ئىگىلىك پەنلىرى قىسمى). يېزا ئىگىلىك پەنلىرى ۋە كەسپلىرىنىڭ ئومۇمىي ئاتالغۇسى، تۈرى، قاتلىمى ۋە خاس بەلگىلىرىگە ئائىت تەرجىمە ئەسەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005 - يىل 6 - ئاي نەشرى.
8. «كۈتۈپخانىشۇناسلىق ۋە ئۇنىڭ تەتقىقات قاتلاملىرى». كۈتۈپخانىشۇناسلىق نەزەرىيىسىگە ئائىت مەخسۇس ئەسەر. «كىتاب مۇنبىرى» ژۇرنىلىنىڭ 2002 - يىللىق 3، 4 - سانىدىن باشلاپ ھەر ساندا ئۈزلۈكسىز ئېلان قىلىنغان.

ئەنۋەر تاشتۆمۈر 1968 - يىل 10 - ئاينىڭ 3 - كۈنى كېرىيە ناھىيىسىدە خىزمەتچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1989 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنىڭ ئاخبارات كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كۈتۈپخانىنىڭ «كىتاب مۇنبىرى» (ئەسلىدىكى «شىنجاڭ كۈتۈپخانىچىلىقى»)

ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمىگە تەقسىم قىلىنغان (ژۇرنالنىڭ 1990 -

يىلدىن 2005 - يىلىغىچە بولغان 14 يىللىق 56 سانىنى يالغۇز ئىشلىگەن). ھازىرغىچە مەزكۇر پەسىللىك ئىلمىي ژۇرنالنىڭ باش مۇھەررىرى بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ.

ئەنۋەر تاشتۆمۈر تەبىئەتنىڭ مىسلىسىز گۈزەل زوقىنى ھاياتنىڭ تولۇپ تاشقان قىزغىن ئىلھام ۋە ئەقلىي دەۋەتلىرى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئىجادىيەتكە كىرىشكەن تالانتلىق يازغۇچى بولۇپ، تەبىئەتكۈر جىۋھەرلىرى، لىرىك نەسر، شېئىر، ئاخبارات، پەلسەپە، مەدەنىيەتشۇناسلىق، كۈتۈپخانىشۇناسلىق، كلاسسىك ئەدەبىيات ۋە تەرجىمە ساھەلىرى بويىچە مول نەتىجىلەرنى ياراتقان.

ئايىمۇھەممەت ساھىبى ئەسەرلىرى

1. «ھالاكەت سىرتىمىقى». ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 2000 - يىل 4 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 172 بەت. بۇ كىتابتا 15 پارچە ھېكايە بولۇپ، ئاپتورنىڭ تۇنجى ھېكايىلەر توپلىمىدۇر.
- بۇ كىتابتىكى ۋەكىللىك ئەسەر «تونۇردا» ناملىق تارىخىي ھېكايە دەسلەپتە «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلىدا، كېيىن «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1994 - يىللىق 5 - سانىنىڭ «تەرمە گۈللەر» سەھىپىسىدە ئېلان قىلىنغان ۋە 1994 - يىلى «خاتتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.
2. «كۈئىنلۇن بۈركۈتى ھەققىدە قىسسە». ژانىرى: ئەدەبىي ئاخبارات. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل 11 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 150 بەت.
- «كۈئىنلۇن بۈركۈتى ھەققىدە قىسسە» جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 16 - قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلغانلىقىنى تەنتەنە قىلىش ئۈچۈن، قاراقاش ناھىيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىيەت - تەنتەربىيە ئىدارىسى بىرلىكتە تۈزۈشكە ئۇيۇشتۇرغان «گۈلدەستە» ناملىق كىتابنىڭ 2 - قىسمىدۇر.
- بۇ كىتابتا ياش دارۋاز غۇجىئابدۇللا روزىنىڭ بالىلىق ھەم ياشلىق

ئەدەبىي كىتابلار

مەزگىللىرىدىكى دارۋازلىقنى ئۆگىنىش ھەۋەس - ئىشتىياقى، جاپالىق تىرىشچانلىقى تەسىرلىك مىساللار بىلەن يورۇتۇپ بېرىلگەن. شۇنىڭدەك جاپالىق ئەجرىگە يارىشا دۇنيا جىنىس رېكتورىنى يارىتىشتەك زور شان - شەرەپكە ئېرىشكەنلىكى بايان قىلىنغان.

3. «بىرنى بىر دېگۈلۈك». تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 5 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسەم، 190 بەت.

توققۇز پارچە ھېكايىدىن تەركىب تاپقان بۇ توپلامدا كىتابخانلارنى تولىمۇ قىزىقتۇرغان «بىرنى بىر دېگۈلۈك»، «بۇ يەرنىڭ سوغۇقى قاتتىق»، «يۈك» قاتارلىق ئەسەرلەر بار. «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 2003 - يىللىق 5 - سانىدا ئېلان قىلىنغان بۇ ھېكايە 12 - نۆۋەتلىك «خاندەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

ئابلەت ئابدۇرېشىت بەرقى ئەسەرلىرى

1. «قىز پەسلى». ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000 - يىل 7 - ئاي نەشرى، 32 كەسەم، 151 بەت.

بۇ كىتابقا شائىر ئابلەت ئابدۇرېشىت بەرقىنىڭ 1990 - يىللاردا يازغان 130 پارچە شېئىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ شېئىرلاردا ئىجتىمائىي تۇرمۇشىمىزدىكى ۋە جەمئىيەتتىكى تۈرلۈك مەسىلىلەرنى چوڭقۇر شېئىرىي تەپەككۈر، يېڭىچە پەلسەپىۋى قاراشلار ئارقىلىق كىتابخانلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزگىچە جۇلالاندۇرۇپ، ئۇلارنى تۇرمۇش، جەمئىيەتتىكى مەسىلىلەر ۋە ئۆزى ھەققىدە چوڭقۇر ئويلىنىدۇ. بۇ شېئىرلارنىڭ تىلى ئوبرازلىق ۋە پىششىق، تېما دائىرىسى كەڭ، ھەر بىر شېئىردا چوڭقۇر شېئىرىي بوشلۇق بار. بۇ شېئىرلار ھەۋەسكارلىرىمىزنىڭ ئۆز ھېسسىياتىنى چوڭقۇر، ئوبرازلىق ۋە يوشۇرۇن ئىپادىلىشى ئۈچۈن ئۆرنەك قىلىشقا ئەرزىيدۇ.

2. «كۆز ئىچىدىكى كۆز، سۆز ئىچىدىكى سۆز». ژانىرى: مۇھاكىمە ماقالىسى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 7 - ئاي نەشرى، 32 كەسەم، 431 بەت.

بۇ كىتابقا شائىر، يازغۇچى ئابلەت ئابدۇرېشىت بەرقىنىڭ

يېقىنقى بەش - ئالتە يىلدىن بۇيان يازغان 38 پارچە ماقالىسى كىرگۈزۈلگەن. ئاپتور بۇ ماقالىلىرىدە جەمئىيىتىمىزدىكى ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشىمىزدىكى ئادەتكە ئايلىنىپ كەتكەن، ئەمما ئالغا ئىنتىلىشىمىزگە، جەمئىيەت تەرەققىياتىغا، ھاللىق جەمئىيەت بەرپا قىلىشقا ھەر قەدەمدە پۈتكۈزۈلۈشكە بولۇۋاتقان رەڭگارەڭ مەسىلىلەرنىڭ ئىجتىمائىي مەنبەسى، يىلتىزى ۋە زىيىنىنى چوڭقۇر قېزىپ، كىتابخانلارنى چوڭقۇر ئويغا ۋە ھايالغا سېلىپ، ئۇلارنى تۈرلۈك روھىي يۈكلەرنى تاشلاپ، ئالغا بېسىشقا ئۈندەيدۇ. كىتابقا كىرگۈزۈلگەن ھەربىر ماقالىدە ئۆزگىچە يېڭى قاراش، ئۆزگىچە يېڭى تەھلىل بار بولۇپ، بۇ ماقالىلەر كىتابخانلارنىڭ كۆزقاراشىنى يېڭىلاپ، دەۋر بىلەن تەڭ ئىلگىرىلىشىدە قىممەتلىك روھىي ئوزۇق بولۇپ قالغۇسى.

3. «بۈركۈت سايىسى» (تەرجىمە). شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 8 - ئاي نەشرى، 32 كەسەلەم، 319 بەت. بۇ كىتاب ئامېرىكا جامائەت رادىئو تورىنىڭ ئۇزۇن يىللىق ئاپتورى مارك ھېرتىگاردنىڭ «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىدىن كېيىن نەشر قىلىنغان ئەڭ مۇھىم سىياسىي مۇلاھىزە كىتابى. ئۇنىڭدا ئامېرىكا خەلقى بىلەن چەت ئەللىكلەرنىڭ ئوخشاش «يەر شارى» نەزەرلىرى ئارقىلىق ئامېرىكىنى چۈشىنىپ بېقىشلىرى ئۈچۈن، ئامېرىكىنىڭ يۇقىرى قاتلىمىنىڭ ئىچكى ئەھۋاللىرى كىشىنى قايىل قىلىدىغان ھەم چۆچۈتىدىغان پاكىتلار ئارقىلىق ئېچىپ تاشلانغان. بۇ كىتاب ئۇيغۇر كىتابخانلىرىنىڭ ئامېرىكىنى يېڭىچە تونۇپ، يېڭىچە پىكىر قىلىشىغا تۈرتكە بولدى.

4. «ئارتىبالىق ھەققىدە قىسسە». پوۋېستلار، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-09080-2، چوڭ 32 كەسەلەم، 342 بەت، تىراژى: 5000.

بۇ كىتابقا يازغۇچىنىڭ «گۆھەر»، «رەڭلىك ئولتۇرۇش» قاتارلىق ئالتە پارچە پوۋېستى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن. ئالدىنقى پوۋېستلاردا ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى، زىيالىيلار ۋە شەھەر

ئاھالىلىرىنىڭ ھايات كەچۈرمىشلىرى، ئىنتىلىش-ئارزۇلىرى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. «ئارتىبالىق ھەققىدە قىسسە» ناملىق پوۋېستتا تارىخىي ۋەقەلىكلەر تەپەككۈر ۋە تەسەۋۋۇر كەڭلىكىدە قانات يايدۇرۇلۇپ، تارىخىي رېئاللىقنىڭ يارقىن سۈرىتى سىزىلغان. بۇ پوۋېستلار توپلىمى نەشرىدىن چىققاندىن كېيىن، كەڭ ئوقۇرمەنلەرنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشكەن.

5. «سۆيگۈ ۋە قىساس». رومان، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004-يىلى 9-ئاي 1-نەشرى. كىتاب نومۇرى: 9-9079-228-ISBN7، چوڭ 32 كەسەلم، 278 بەت، تىراژى: 5000.

يازغۇچىنىڭ ئەخلاق تېمىسىغا بېغىشلانغان بۇ رومان ئۆزى ياراتقان پېرسوناژلىرىنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى چوڭقۇر قېزىش ئارقىلىق، ئۇلارنى ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ قايناملىرىدا ئۆزدۈرۈپ، روھىي دۇنياسىدىكى زىددىيەت-توقۇنۇشلار بىلەن رېئاللىق ئوتتۇرىسىدىكى ئۇچرىشىشلار ئىچىدە رومان سۈرىتى قانات يايدۇرۇلغان. روماندىكى پىسخىك تەسۋىر بىلەن ئاپتور بايانىنىڭ ئۆزئارا كىرىشىپ كەتكەنلىكى روماننىڭ بەدىئىي مۇۋەپپەقىيەتلىرىدىن بىرى ھېسابلىنىدۇ.

ئىقتىدارلىق يازغۇچى، شائىر، پېداگوگ ئابلەت ئابدۇرىشىت بەرقى 1971 - يىلى لوپ ناھىيە سامپۇل يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەن. 1994 - يىلى شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكولتېتىنى پۈتتۈرۈپ، شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىغا ئوقۇتقۇچىلىققا تەقسىم قىلىنغان. شۇ مەكتەپنىڭ تىل - ئەدەبىيات

پەنلىرى دوتسېنتى.

ئابلەت ئابدۇرىشىت بەرقىنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1988 -

يىلى باشلانغان بولۇپ، ھازىرغا قەدەر ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شېئىر، ھېكايە، پوۋېست، رومان، نەزەرىيىۋى ماقالىلىرى ئاپتونوم رايونىمىز ئەۋەستىدىكى ھەرقايسى گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىندى. ئۇنىڭ ئەسەرلىرىگە قارىتا بىرنەچچە پارچە ئوبزورمۇ يېزىلدى. ئۇ ئەدەبىي تەرجىمە بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، بىر بۆلۈك ئەسەرلەرنى ئېلان قىلدى.

ئابدۇرېھىم زۇنۇن ئەسەرلىرى

1. «تاغدىكى ئۇچقۇنلار» كوللېكتىپ شېئىرلار توپلىمى، قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1990-يىل 3-ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-5373-0991-3/1.50، 380 بەت، تىراژى: 1600.
بۇ بىرلەشمە توپلامغا، ئاپتورنىڭ 23 پارچە شېئىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ شېئىرلاردا مۇھەببەت، ۋاپا-ساداقەت، يۇرتنىڭ گۈزەل تاغ - دەريالىرى قىزغىن كۈيلەنگەن. شۇنىڭدەك ھاياتلىقتىكى ۋاپاسىزلىق، ئاچ كۆزلۈك، ساداقەتسىزلىك، پارخورلۇققا ئوخشاش ھايات مەتىقىسىگە يات قىلىقلار پاش قىلىنغان ۋە تەنقىد قىلىنغان.
2. «بۇلاققا سىرداش خىياللار»، ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2000-يىل 9-ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-5631-1274-X، 167 بەت، تىراژى: 3500.
بۇ، ئاپتورنىڭ تۇنجى مۇستەقىل شېئىرلار توپلىمى بولۇپ (200 پارچىدىن ئارتۇق ھەر خىل تۈردىكى شېئىر، رۇبائىي، تۇيۇق، ساتىرا كىرگۈزۈلگەن)، بۇ توپلامدا سۆيگۈ-ۋاپا، دىيانەتلىك بولۇش، كىشىلەر ئارا ئىناق ئۆتۈش قاتارلىق ھايات مىزانلىرى خېلى يۇقىرى بەدىئىي ماھارەت بىلەن كۈيلەنگەندىن باشقا، كىشىلەر ئارىسىدىكى ساداقەتسىزلىك، ۋاپاسىزلىق، ئاچ كۆزلۈك، ئالا كۆڭۈللۈككە ئوخشاش ناچار تەرەپلەر ئۆتكۈر ھەجۋىي قامچا ئاستىغا ئېلىنغان.
3. «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى». ژانىرى: ئىلمىي ئەسەر (دەرسلىك)، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2000-يىل 9-ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-5631-1276-6، 400 بەت، تىراژى: 3000.

بۇ پېداگوگىكا ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ دەرسلىك ماتېرىيالى بولۇپ، بىرقانچە كىشى بىرلىكتە ئىشلىگەن بۇ كىتابنىڭ، ئاپتور: لېكسىكولوگىيە ۋە ئۇنىڭ مەزمۇنى ھەم ۋەزىپىسى — لېكسىكولوگىيە، لېكسىكولوگىيىنىڭ مەزمۇنى، ۋەزىپىسى؛ سۆز ۋە ئۇنىڭ مەنىسى ھەققىدە ئومۇمىي چۈشەنچە — سۆز ۋە ئۇنىڭ خۇسۇسىيىتى، سۆزنىڭ لېكسىكىلىق ۋە گرامماتىكىلىق مەنىلىرى، سۆزنىڭ ئەسلىي مەنىسى ۋە كۆچمە مەنىسى، بىر مەنىلىك سۆز ۋە كۆپ مەنىلىك سۆز، سۆزنىڭ ئالاھىدە مەنىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى پەرقلەر؛ سۆزنىڭ مەنە جەھەتتىكى تۈرلىرى — مەنىداش سۆزلەر، ئاھاڭداش سۆزلەر ۋە شەكىلداش سۆزلەر، زىت مەنىلىك سۆزلەر، سۆز مەنىسىنىڭ ئۆزگىرىشى؛ ياردەمچى سۆزلەر — ياردەمچى سۆز ھەققىدە ئومۇمىي چۈشەنچە — تىركەلمىلەر (سۆز ئارقا ياردەمچىلىرى)، باغلىغۇچىلار، ئۇلانمىلار (يۈكلىمىلەر) قاتارلىق ئالتە بابنى يېزىپ چىققان.

شائىر ئابدۇرىھىم زۇنۇن 1962-يىلى 10-ئاپرېل قەشقەر كۈنئەھەر ناھىيىسىنىڭ بۇلاقسۇ يېزىسىدا دېھقان ئائىلىسىدە

تۇغۇلغان. باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى

ئۆز يۇرتىدا تاماملاپ، 1984-يىلى 7-ئايدا

خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىنىڭ

تىل-ئەدەبىيات كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، ئانا

مەكتىپىدە ئوقۇتقۇچى بولۇپ ئىشلىگەن.

1991-يىلى 9-ئايدىن 1993-يىلى 7-ئايغىچە

شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تولۇق

كۇرس سىنىپىدا ئوقۇپ، باكالارلىق ئۇنۋانىغا

ئېرىشكەن. ھازىر خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى

گېزىت-ژۇرنال تەھرىراتىنىڭ مەسئۇلى، «خوتەن پېداگوگىكا ئالىي

تېخنىكومى گېزىتى» نىڭ باش مۇھەررىرى بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ.

ئۇنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1982-يىللىق

11-سانىدا ئېلان قىلىنغان «سۆي» سەرلەۋەھلىك شېئىرىدىن باشلانغان بولۇپ، ھازىرغىچە 1000 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر، نەسر، رۇبائىي، تۇيۇقلىرى؛ 30 پارچە ئىلمىي-نەزەرىيىۋى ۋە ئوبزور ماقالىلىرى ھەرقايسى گېزىت-ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان.

«ئارزۇ بوستانى»، «مۇھەببەت لىرىكىلىرى»، «مۇكاپاتلانغان شېئىرلار»، «تاللانغان رۇبائىيلار» قاتارلىق سەككىز كىتابقا ئۇنىڭ شېئىرلىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن. ئۇنىڭ يەنە باشقىلار بىلەن بىرلىكتە تۈزگەن ۋە تەرجىمە قىلغان كىتابلىرىدىن: «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا قائىدىسى»، «ماۋزىدۇڭ ئىدىيىسى ھەققىدە ئومۇمىي بايان»، «ماركىسزىملىق پەلسەپە قائىدىلىرى»، «پىداگوگىكا»، «پىسخولوگىيە» قاتارلىقلار ھەرقايسى نەشرىياتلار تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان.

ئۇ 1990-يىلى ئۇيۇشتۇرۇلغان تۇنجى نۆۋەتلىك «ئالتۇن چاغ» ئەدەبىيات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەندىن تارتىپ، ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ، 20 قېتىم ھەر دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. 2005-يىلى «گەپتە ئەشكەن قامچىلار» ناملىق بىر گۇرۇپپا شېئىرى 14-نۆۋەتلىك «خانەگىرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى»غا ئېرىشكەن. 1999-يىلى ئۇنىڭ ئوقۇتۇش ۋە ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىلىرىگە ئاساسەن دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئۇيۇشتۇرۇلغان «زىڭ شەنجىي فوندى» نىڭ 2-دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن، «جۇڭگودىكى مەشھۇر كىشىلەر قامۇسى» قاتارلىق كىتابلاردا تونۇشتۇرۇلغان. ئۇ، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى. يېقىندا ئۇ، رۇبائىي، تۇيۇقلىرىدىن تۈزگەن «بۇلاقتىكى ئوت» ناملىق توپلىمىنى نەشرىياتقا تاپشۇردى.

ئەزىزى ئەسەرلىرى

1. «دانالار دۇردانىلىرى». (يەنە بىر تۈزگۈچىسى ھەجەرگۈل قاسىم)، ئىلمىي پەلسەپىۋى ئەسەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2001 - يىل نەشرى، كىچىك 32 كەسلەم، 250 بەت.

بۇ كىتابقا كىرگۈزۈلگەن ئەسەرلەردە گۈزەللىك، ياشلىق، دوستلۇق - ساداقەت، سەممىيلىك، ئىناقلىق، مېھىر - مۇھەببەت، ئىلىم - مەرىپەت، ئادالەت، ھەقىقەت قاتارلىق ئىنسانىي پەزىلەتلەر تەشەببۇس قىلىنغان.

2. «فەرىدۇددىن ئەتتار». ئىلمىي ئەسەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 110 بەت. بۇ شەرق كلاسسىك ئەدەبىياتى ۋە پەلسەپىسى تارىخىدا مۇھىم ئورۇن تۇتىدىغان بۈيۈك مۇتەپەككۇر فەرىدۇددىن ئەتتارنىڭ ھاياتى، ئەسەرلىرى ۋە ئىدىيىسىنى تەتقىق قىلىپ يېزىلغان كىتاب بولۇپ، مول ئىلمىي مەنبەگە ھەم يۇقىرى تەتقىقات قىممىتىگە ئىگە.

3. «ھىدايەت نۇرى». ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل نەشرى.

بۇ كىتابقا ئاپتورنىڭ ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى، تارىخ ۋە پەلسەپە تەتقىقاتىغا ئائىت بىرقانچە پارچە ئىلمىي ئەسىرى كىرگۈزۈلگەن. ماقالىلەردە يورۇتۇپ بېرىلگەن قاراشلار كۆپ قاتلام، كۆپ مەنبە ۋە كۆپ خىل ئۇسۇللار ئارقىلىق شەرھىلىنىپ، بىر قىسىم مۇجەمل قاراشلارغا رەددىيە بېرىلگەن ھەمدە ئەسەرلەرنىڭ تىلىدىكى ئۆزگىچىلىكلىرى، قۇرۇلمىسىنىڭ پۇختىلىقى بىلەن تەتقىقاتچىلار، كىتابخانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن.

4. «ئوتلۇق تىلەكلەر». ئاپتورى: ئەزىزى قاتارلىقلار. شېئىرىي توپلام. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1993 - يىل نەشرى.

بۇ كىتابقا ئەزىزىنىڭ 50 مىڭ خەتلىك ئەتراپىدىكى شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئەسەرلەردە ياشلىق، مۇھەببەت ۋە ھاياتقا بولغان قىزغىن ئىنتىلىش ئويناق لىرىكا ئارقىلىق ئىپادىلەنگەن.

مۇھەممەد بارات ئەسەرلىرى

1. «ئەسسالام ھايات». شېئىرلار توپلىمى. 107 پارچە شېئىر كىرگۈزۈلگەن. كىچىك 32 كەسلىم، كىتاب نومۇرى: ISBN7-105-04312-1. مىللەتلەر نەشرىياتى 2001 - يىل

1. ئاي نەشرى. 165 بەت، كىچىك 32 كەسلىم، تىراژى 2000. كىتابتىكى شېئىرلاردا ئىلىم - پەنگە، ۋەتەنگە، ئاتا - ئانىغا بولغان چوڭقۇر مۇھەببەت مەدھىيىلەنگەن. كىشىلەرنى راستچىل، سەمىمىي، ئىناق ياشاشقا، ھاياتنىڭ قىممىتىنى بىلىشكە ئۈندىگەن.

2. «ھېلىقى كوچا». ھېكايە - نەسرلەر توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2002 - يىل 10 - ئاي نەشرى. 21 پارچە ھېكايە، 11 پارچە نەسر كىرگۈزۈلگەن. كىچىك 32 كەسلىم، 154 بەت. كىتاب نومۇرى: ISBN7-5373-1058. تىراژى: 2770.

كىتابتىكى ئەسەرلەردە كىشىلەر ئارىسىدىكى كۆرەلمەسلىك، ئىچى تارلىق، ئەمەلىيەتلىك، ساختىپەزلىك، تەمەخورلۇق... قاتارلىق ناچار ئىللەتلەر تەنقىد قىلىنىپ، كىشىلەرنى راستچىل، سەمىمىي، ئىناق ياشاشقا يېتەكلىگەن.

3. «مۆجىزى». تارىخىي پوۋېست. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 5 - ئاي نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-08012-2. كىچىك 32 كەسلىم.

كىتابتا موللا ئىسمەتۇللا بىننى نېمەتۇللا مۆجىزى (تەخمىنەن 1820 — 1899 - يىللار) نىڭ ھاياتى ۋە «تەۋارىخى مۇسقىيۇن» نى يېزىش جەريانى، ئۇنىڭ ئەلشىر ھېكمىيەگىنىڭ ھاكىمىيەت باشقۇرۇش ئىشلىرىغا يېقىندىن ھەمدەم بولۇپ، خوتەننىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت، مەدەنىيەت ئىشلىرىغا قوشقان تۆھپىسى تەسىرلىك ھېكايە قىلىنغان.

4. «تۇمانلىق كىچە». رومان. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2005 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-5373-1378-4. چوڭ 32 كەسلىم، 311 بەت، تىراژى: 3080.

12 بابلىق بۇ كىتابتا، يۇرتتىكى تاسادىپىي كېلىشمەسلىك تۈپەيلىدىن ئىچكىرى ئۆلكىلەرگە قېچىپ بارغان تۇرسۇننىڭ دالىەن، بېيجىڭلاردىكى ئەگرى-توقاي تۇرمۇشى تەسۋىرلىنىپ، ئىچكىرى ئۆلكىلەردە خروئىن سودىسى ۋە يانچۇقچىلىق قىلىۋاتقان ناھايىتى ئاز بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئۆزئارا پۈت تېپىشىپ، بىر-بىرىنىڭ يېنىنى

كېسىپ ياشىغانلىقىدەك ناچار قىلمىشلىرىنى تەنقىد قىلىش ئارقىلىق، كىشىلەرنى ھالال تىجارەت قىلىشقا، ئۆزئارا ئىناق-ئىتتىپاق ياشاشقا چاقىرىغان.

ئەدەبىي كىتابلار سەھىپىسى (2)

«بلال ئەزىزى شېئىرلىرى» . ئاپتورى: بلال ئەزىزى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1981 - يىل 11 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: M10098.560. كىچىك 32 كەسەم، 71 بەت. تىراژى: 6000.

شائىر، يالقۇنلۇق ئىنقىلابىي جەڭچى بلال ئەزىزى 1921 - يىلى خوتەن شەھىرىدە تۇغۇلۇپ، بالىلىق مەزگىللىرىدە دىنىي مەكتەپلەردە ئوقۇغان ۋە 1936 - يىلىدىن باشلاپ شېئىر يېزىشقا كىرىشكەن. 1939 - يىلى خوتەن شەھىرىدە ئېچىلغان 2 - نۆۋەتلىك ئوقۇتقۇچىلار يېتىشتۈرۈش كۇرسىغا ئوقۇشقا كىرگەن ۋە كۇرسنى تاماملاپ «خوتەن گېزىتى» ئىدارىسىگە تەقسىملىنىپ كوررىكتور، مۇھەررىر بولۇپ ئىشلىگەن. 1942 - يىلى ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىن مەكتىپىگە ئوقۇشقا كىرىپ، بىر يىلدىن كېيىن ئۆلكىلىك ساقچى - كادىرلار مەكتىپىگە ئالمىشىپ، 1943 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئوقۇپ، 1945 - يىلىغىچە ئاقسۇ كونشەھەر ناھىيىلىك ساقچى ئىدارىسىدە ئىشلىگەن. شۇ يىلى 9 - ئاينىڭ 18 - كۈنى لۈتپۇللا مۇتەللىپ، ئابدۇللا روزى، مۇنىرىدىن خوجا قاتارلىق ئىنقىلابىي سەپداشلىرى بىلەن بىرلىكتە گومىنداڭ جالالتلىرى تەرىپىدىن ۋەھشىيلەرچە ئۆلتۈرۈلگەن.

بلال ئەزىزى خوتەندە ئوقۇغان ۋە خىزمەت قىلغان مەزگىللەردە بىرمۇنچە جەڭگىۋار شېئىرلارنى يېزىپ، ئەدەبىيات ھەۋەسكارلىرىنىڭ ۋە جەمئىيەتنىڭ دىققىتىگە سازاۋەر بولغان. ئۈرۈمچىدىكى ئوقۇش مەزگىللىرى ۋە ئاقسۇدىكى مەزگىللىرىدە يازغان شېئىرلىرى

مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىنىپ، كەڭ جامائەتچىلىكنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن.

توپلامغا ئەلqەم ئەختەمنىڭ «شائىر بىلال ئەزىزى ۋە ئۇنىڭ ئىجادىي يولى» ناملىق ماقالىسى كىرىش سۆز سۈپىتىدە بېرىلىپ، شائىرنىڭ 1936 - يىلى 9 - ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن 1945 - يىلىغىچە يازغان 30 پارچە (جەمئىي 240 كۆپلىت) شېئىرى بېرىلگەن. نەشرىياتىنىڭ كىرىش سۆزىدە كۆرسىتىلىشىچە: 1957 - يىلى شائىرنىڭ تۇنجى شېئىر توپلىمى كېيۈر نىياز، ئەرشىدىن تاتلىقلارنىڭ نەشرگە تەييارلىشى بىلەن نەشر قىلىنغان بولۇپ، بۇ توپلام كەڭ كىتابخانلارنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن نەشر قىلىنغان بىلال ئەزىزى شېئىرلىرىنىڭ تولۇق توپلىمىدۇر.

«يادىكار». ئاپتورى: مۇھەممەتئىمىن توختىنىياز (سۈزۈك).

شېئىرلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1983 - يىلى 10 - ئاي 1 - نەشرى.

توپلامغا شائىرنىڭ «غەمكىن بېشىم»، «سۆزلىرىڭ ئىلھام ماڭا»، «يادىكار» قاتارلىق 70 نەچچە پارچىدىن ئارتۇق شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، كلاسسىك شېئىرىيەت شەكىللىرىنىڭ ھەرقايسى شېئىرلاردا روشەن ئۆز ئىپادىسىنى تېپىشى، 20 - ئەسىرنىڭ 40 -، 50 - يىللىرىدىكى ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنىڭ شېئىرلاردىكى روشەن خاھىشچانلىقى بىلەن كىتابخانلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن.

«يۈرەك ئۇچقۇنلىرى». ئاپتورى: جېلىلى (ئابدۇجېلىل

تۇرسۇن). ژانىرى: شېئىر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1983 - يىلى 10 - ئاي نەشرى، تىراژى: 3000.

بۇ توپلامغا شائىرنىڭ قويۇق تۇرمۇش پۇرىقى، قايناق ھېسسىياتى ئۇرغۇپ تۇرغان ھەرخىل تېمىدىكى 83 پارچە داستان، بالادا ۋە شېئىرلىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن. بىر قىسىم شېئىرلاردا يېزىلاردىكى يېڭى ئۆزگىرىشلەر، دېھقانلارنىڭ ئەمگەك قىزغىنلىقى، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. بىر قىسىم شېئىرلاردا شائىرنىڭ ۋەتەنگە، ئىككىنچى ئانا يۇرتى

قەشقەرگە بولغان چوڭقۇر مۇھەببىتى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن بولسا، «تۇمانلىق يىللار ئەسلىملىرى» ناملىق سېكىلىدە شائىر ئۆتكۈر تىل ئارقىلىق «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» نىڭ جىنايەتلىرىنى قامچىلىغان.

جېلىلى (ئابدۇجېلىل تۇرسۇن) 1940-يىلى 11-ئايدا خوتەن ۋىلايىتى لوپ ناھىيىسىنىڭ يۇرۇڭقاش يېزا ئائىلىدە كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1948-يىلىدىن 1959-يىلىغىچە ئۆز يۇرتىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ، خوتەن دارىلمۇئەللىمىن، قەشقەر ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ماتېماتىكا فاكولتېتلىرىدا ئوقۇغان. 1959-يىلى 7-ئايدىن 1975-يىلى 8-ئايغىچە قەشقەر ۋىلايەتلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى ۋە قەشقەر دارىلمۇئەللىمىن مەكتەپلىرىدە ماتېماتىكا ۋە ئەدەبىيات ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ ئىشلىگەن. 1975-يىلى 8-ئايدا «قەشقەر گېزىتى» ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىگە يۆتكىلىپ، 1985-يىلى 7-ئايغىچە مۇخبىرلىق، مۇھەررىرلىك خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان ۋە كەسپىي گۇرۇپپىنىڭ باشلىقى بولغان. ئۇ 1985-يىلى 7-ئايدا قەشقەر خەلق رادىئو ئىستانسىسىغا يۆتكىلىپ 1998-يىلى 4-ئايغىچە ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىنىڭ مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ، دەم ئېلىشقا چىققان.

شائىر جېلىلىنىڭ ئىجادىيىتى 1959-يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇۋاتقان مەزگىلدە باشلانغان بولۇپ، ھازىرغىچە «بەختلىك ئۇچرىشىش»، «غەمگۈزار»، «قەھرىمانلىق ناخشىسى»، «سۇنۇق قارىغاي»، «كۈل شەجەرىسى» قاتارلىق ئون پارچە داستان ۋە بالادا، ھەرخىل تېمىدىكى 1500 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر ۋە 20 پارچە ھېكايە يېزىپ، ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى گېزىت-ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان. جېلىلى ھېكايە ئىجادىيىتى بىلەنمۇ شۇغۇللانغان. ئۇ يازغان «قەھرىمان بويىتاق»، «كۆيدۈرگۈ ئەمەلدار»، «توققۇز ئېمىزگە»، «ھايات شاماللىرى»، «ئالاھىدە دەرس»، «ئاتونۇش ئايال»، «تەشۋىقاتچى، نىڭ سىرى»، «بىر مەھبۇس» نىڭ

تەرجىمىھالى»، «مەن بىر ئادەم» قاتارلىق توققۇز پارچە ھېكايىسى قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1990-يىل 3-ئايدا نەشر قىلغان «دادامغا يېزىلغان خەتلەر» ناملىق كوللېكتىپ توپلامغا كىرگۈزۈلگەن. ئاپتور بۇ ھېكايىلىرىدە چىن مۇھەببەتنى ئەكس ئەتتۈرگەندىن تاشقىرى، كادىرلارنىڭ خىزمەت ئىستىلىدىكى ناچارلىقلارنى قامچىلىغان؛ كىشىلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئۆزئارا كۆيۈمچانلىق، مېھرىبانلىقنى مەدھىيىلىگەن؛ جەمئىيەتتىكى ئالدامچىلىق، ئوغرىلىق قىلمىشلىرىنى ئەپچىللىك بىلەن ئېچىپ تاشلىغان؛ خوتۇن-قىزلارنى پەس كۆرۈش ئىدىيىسىنى ئۆتكۈر تىل بىلەن تەنقىد قىلغان.

جېلىلىنىڭ يەنە بىر قىسىم شېئىرلىرى — «توي چاققۇسى»، «تىنانشان ناخشىسى»، «قەشقەر ناۋاسى»، «غەزەل ۋە مۇخەممەسلەر»، «قۇتلۇق ئىز»، «قامچا»، «ياپراقىدىكى نەقىشلەر» قازاقىستان جۇمھۇرىيىتى نەشر قىلغان «تەڭرىتاغ سادالىرى» ناملىق شېئىرلار توپلاملىرىغا ئاللاپ كىرگۈزۈلگەن. ئۇنىڭ «يىڭى رۇبائىيلار»، «رۇبائىيلار» توپلاملىرىغا بىر قىسىم رۇبائىيلىرى ئاللاپ كىرگۈزۈلگەن. شائىر جېلىلى ئۆز ئىجادىيىتى داۋامىدا ھەجۋىي شېئىرلارنى يېزىشقا ئەھمىيەت بەرگەن. بۇ جەھەتتە ئۇنىڭ «قاچان تۈگەر بۇ ئادەت؟»، «سەرگەردان خەت»، «پارىخورنىڭ بەشىرىسى»، «سەن كىم؟»، «خورلانغان قىز»، «ئاج كۆز» قاتارلىق بىر تۈركۈم ساتىرالىرى ئالاھىدە خاراكتېرلىقتۇر. ئۇ يەنە «ۋەنەن سۆيۈش نەزمىلىرى»، «كۆڭۈل قەتىرلىرى»، «ياشلىق تىلەكلىرى» قاتارلىق ئۈچ پارچە شېئىرلار توپلىمىنى تەييارلاپ نەشرگە سۈندۈ. جېلىلى 1980-يىلى قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە مۇنەۋۋەر ئەدەبىي ئىجادىيەت خادىمى بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى. ئۇ ھازىر قەشقەر ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ۋە جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيەتنىڭ ئەزاسى.

«ئىلھام چېچەكلىرى». ئاپتورى: مۇھەممەت ئىمىن توختىنىياز (سۈزۈك). شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1987 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى.

بۇ توپلامغا جامائەتچىلىك تەرىپىدىن «كۆڭلى سۈزۈك، ئىجادىيىتى تۈزۈك» دەپ تەرىپلىنىپ كېلىۋاتقان شائىرنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىدا يازغان «گۈل ئىشقىدا»، «تاپتىم»، «يازىسى قەلەم»، «بۆلبۇلغا»، «سايرايىمەن» قاتارلىق نادىر شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئەسەرلەر روشەن مىللىي تۈسكە ۋە ئاممىبابلىققا ئىگە. شېئىرىي مۇھىتنىڭ گۈزەل، ئوبرازلارنىڭ جانلىق، تەسىرلىك بولۇشى؛ تۇرمۇش تەپسىلاتىنى تىپىك دېتال ۋە كۆرۈنۈشلەر تەسۋىرىگە سىڭدۈرۈپ، شېئىرىي پىكىرنى روشەن سىمۋوللۇق مەنىگە ئىگە قىلىش شائىرنىڭ بۇ توپلامدىكى شېئىرلىرىنىڭ ئاساسىي ئالاھىدىلىكىدۇر. شائىرنىڭ يەنە بىرمۇنچە پوبلىستىك ماقالىلىرى، «غوجا مۇھەممەد شېرىپ تەزكىرىسى»، «پەرھاد - شېرىن» داستانىنىڭ نەسرىي نۇسخىسى، خەلق داستانى «سەنۇبەر»، «قەدىمكى ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى» (باشقىلار بىلەن بىرلىكتە) قاتارلىق نەشرگە تەييارلاپ ئېلان قىلغان ئىلمىي، بەدىئىي ۋە تەرجىمە ئەمگەكلىرى بار.

«يۇرۇڭقاش شادلىقى». شېئىرلار توپلىمى. «يېڭى قاشتېشى»

ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تۈزگەن. مەسئۇل مۇھەررىرى: روزى سايىت، مۇھەممەد توختى. «خوتەن گېزىتى» مەتبەئەسىدە 1984 - يىلى 10 - ئايدا باستۇرۇلغان. 236 بەت، كىچىك 32 كەسەم.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 35 يىللىقى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 30 يىللىقىغا سوۋغا سۈپىتىدە خوتەن رايونى بويىچە تۇنجى چىقىرىلغان بۇ كوللېكتىپ شېئىرلار توپلىمىغا خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ سابىق مۇئاۋىن شۆجىسى ئابدۇرېشىت ئاۋۇت كىرىش سۆز يازغان بولۇپ، توپلام نەۋبەتى قاتارلىق كلاسسىك ئەدىبلەرنىڭ شېئىرلىرى بىلەن باشلىنىپ 54 ئاپتورنىڭ 115 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرلىرىدىن تەركىب تاپقان. توپلامدىكى شېئىر، ئەسەرلەر خوتەن رايونىدىكى ئەدىبلەرنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 70 -، 80 - يىللىرىدىكى شېئىرىيەت سەۋىيىسىنى ئەكس ئەتتۈرگەن.

«يىپەك يۇرتىدا توي». ھېكايىلەر توپلىمى. «يېڭى قاشتېشى»

ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى تۈزگەن. مەسئۇل مۇھەررىرى: مەتقاسىم ئابدۇراخمان، مۇھەممەد توختى. «خوتەن گېزىتى» مەتبەئەسىدە 1984 - يىلى 10 - ئايدا باستۇرۇلغان. 282 بەت، كىچىك 32 كەسەم.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 35 يىللىقى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 30 يىللىقىغا سوۋغا سۈپىتىدە خوتەن رايونى بويىچە تۇنجى چىقىرىلغان بۇ كوللېكتىپ ھېكايىلەر توپلىمىغا خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ سابىق مۇئاۋىن شۈجىسى ئابدۇرېشىت ئاۋۇتنىڭ كىرىش سۆزىدىن كېيىن، قاھار جېلىل قاتارلىق 16 يازغۇچىنىڭ بىر پارچىدىن ھېكايىسى بېرىلگەن. توپلامدىكى ھېكايىلەر خوتەن رايونىدىكى ئەدىبلەرنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 70-، 80 - يىللىرىدىكى پىروزا ئىجادىيىتى سەۋىيىسىنى ئەكس ئەتتۈرگەن.

«سايرا بۆلبۈل». ئاپتورى: جاببار ئەمەت. شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1985 - يىلى 1 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: M10093.965. كىچىك 32 كەسەم، 158 بەت. تىراژى: 2800.

بۇ كىتابقا شائىر ۋە ژۇرنالىست جاببار ئەمەتنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدىن بۇرۇن ۋە كېيىن يازغان شېئىرلىرىدىن 86 پارچە شېئىرى ۋە «گىلەمچىنىڭ قىزى» ناملىق بىر پارچە داستانى كىرگۈزۈلگەن. جەمئىي 790 كۆپلىتىدىن ئارتۇق شېئىرلارنىڭ خاھىشى ساغلام، تىلى ئاممىباب بولۇپ 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدىكى قاينام - تاشقىنلىق ھايات مەنزىرىسى ماھىرلىق بىلەن سىزىپ بېرىلگەن. توپلامدىكى «مەسەل ۋە ھەجۋىي شېئىرلار» سەرلەۋھىسى ئاستىدىكى 13 پارچە شېئىردا ئىجتىمائىي ئەخلاق، قىممەت قارىشى، ئۆرپ - ئادەت قاتارلىقلاردىكى ناچار ئىللەتلەر يۇمۇرستىك ۋاسىتىلەر بىلەن كۈچلۈك قامچىلانغان.

«ۋەتەن ئىشقى». ئاپتورى: تۇرسۇننىياز ئابدۇللا. ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1985 - يىلى 6 - ئاي نەشرى، 32 كەسەم، 399 بەت.

«بوغدا قەسىدىسى» ناملىق بۇ بىرلەشمە توپلامدىكى «ۋەتەن ئىشقى» سەرلەۋھىلىك 11 پارچە شېئىر پېشقەدەم شائىر تۇرسۇننىياز ئابدۇللاننىڭ 1961 - يىلىدىن 1982 - يىلىغىچە يازغان شېئىرلىرىدۇر.

شائىر تۇرسۇننىياز ئابدۇللاننىڭ بۇ شېئىرلىرىدا ۋەتەنگە، خەلققە، ئىلىم - پەنگە، ھاياتقا، مېھنەتكە بولغان مۇھەببىتى جۇلالىنىپ، تىل ئىشلىتىش ۋە مەنە ئىپادىلەشتىكى ئۆزگىچىلىكى بىلەن، شېئىرىيەت يولىغا قەدەم باسقانلارنىڭ ئۆگىنىشى ۋە تەتقىق قىلىشىغا ئەرزىدۇ.

پېشقەدەم شائىر تۇرسۇننىياز ئابدۇللا 1943 - يىلى لوپ ناھىيىسىنىڭ سامپۇلا يېزىسىدا مەرىپەتپەرۋەر دېھقان ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1966 - يىلى قەشقەر

پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ فىزىكا فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرۈپ خىزمەتكە قاتناشقان. 1993 - يىلى دەم ئېلىشقا چىققان. تۇرسۇننىياز ئابدۇللاننىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1960 - يىلى باشلانغان بولۇپ، ئۇنىڭ ھازىرغىچە 250 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر ۋە سەھنە ئەسەرلىرى ئېلان قىلىنغان. ئۇ خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى تەتقىقاتى بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، مىڭ كۈپلىتىن ئارتۇق خەلق قوشقىنى توپلاپ، گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلدۇردى. «لوپ خەلق قوشاقلىرى» نىڭ مەسئۇل مۇھەررىرلىكىنى ئىشلىدى. شائىر شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى ۋە خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«باھار تۇيغۇلىرى». ئاپتورى: ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن. شېئىرلار توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1985 - يىل 8 - ئاي نەشرى، تىراژى: 3000، كىچىك 32 كەسەم، 220 بەت. توپلامغا پارتىيىنى، ئۇلۇغ ۋەتىنىمىزنى، ئىشچىلار، دېھقانلارنى مەدھىيەلەيدىغان؛ خوتەننىڭ يىپەكچىلىكى، گىلەمچىلىكى،

ئەتلەسچىلىكى، قاشتاشچىلىقى قاتارلىقلارنى كۈيلەيدىغان شېئىرلار كىرگۈزۈلگەن.

«سادا». ئاپتورى: مۇھەممەتئىمىن ئابدۇۋېلى، تۇرسۇننىياز، زۇلپىقار قاتارلىقلار. ژانىرى: ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1989 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى.

بۇ توپلامغا مۇھەممەتئىمىن ئابدۇۋېلىنىڭ «يىغلايمۇ، كۈلەيمۇ؟»، «پۇچۇق» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن.

ئىقتىدارلىق يازغۇچى مۇھەممەتئىمىن ئابدۇۋېلى 1949-يىلى چىرا ناھىيىسى گۇلاخما يېزىسىنىڭ ئۇششۇستەڭ كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1971-يىلىغىچە باشلانغۇچ، تولۇقسىز ۋە خوتەن پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى پۈتتۈرۈپ خىزمەتكە قاتنىشىپ 1991-يىلىغىچە يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ كاتىپى، مۇئاۋىن يېزا باشلىقى، چىرا ناھىيىلىك مەدەنىيەت-تەنتەربىيە ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن. يازغۇچى مۇھەممەتئىمىن ئابدۇ-

ۋېلىنىڭ ئەدەبىي ھاياتى 1981-يىلى «تارىم» ژۇرنىلىدا ئېلان قىلىنغان «بەخت ئۇچۇرى» ناملىق ھېكايىسى بىلەن باشلانغان، شۇنىڭدىن بۇيان «تارىم»، «ئىلى دەرياسى»، «شىنجاڭ گېزىتى»، «يېڭى قاشتېشى» قاتارلىق گېزىت-ژۇرناللاردا 50 پارچىدىن ئارتۇقراق ھېكايە، پوۋېستى ۋە ئەدەبىي ئاخبارات ماقالىلىرى ئېلان قىلىندى. «ساقال ھەققىدە پاراڭ»، «پالتا ئوغرىسى» قاتارلىق ھېكايىلىرى خەنزۇ تىلىغا تەرجىمە قىلىندى. «ساقال ھەققىدە پاراڭ»، «يېشىل ۋادا» ناملىق بىرلەشمە توپلاملىرى نەشر قىلىندى. مۇھەممەتئىمىن ئابدۇۋېلى ھېكايىلىرىنىڭ تىلى ئوبرازلىق، قۇرۇلمىسى مۇستەھكەم، ساتىرىك خاراكتېرى كۈچلۈك بولۇشتەك ئالاھىدىلىكى بىلەن كىتابخانلارنىڭ سۆيۈپ ئوقۇشىغا ئېرىشىپ

كەلمەكتە. ئۇنىڭ «مېنى كەچۈرۈڭلار» ناملىق ھېكايىسى 1983-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە 1-دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا، «ساقال ھەققىدە پاراك»، «ئۇ يولۋاس بالىسىغا خوشتار» ناملىق ھېكايىلىرى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە ئۇيۇشتۇرۇلغان ئەدەبىي ئەسەرلەرنى باھالاشتا 1-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «دەرەخ بېسىم يول»، «تەشەككۈر» ناملىق ھېكايىلىرى 2-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «قاراۋۇل» ناملىق ھېكايىسى 3-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. ئۇ ئىقتىدارلىق يازغۇچى شۇنداقلا ئەدەبىي تەشكىلاتچى. ئۇ ياش ھەۋەسكارلارنى بايقاش، يېتەكلەش، ئىجادىيەت تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلغان. ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«بەيگىچىلەر ھەققىدە قىسسە». ئاپتورى: مۇھەممەتئىمىن سابىر. ژانىرى: پوۋېست. 1989 - يىلى يېزىلغان. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1991 - يىلى 12 - ئاي نەشرى. كىتاب نومۇرى: 332 - 6/1 - 0961 - 5371 - ISBN7 32 كەسەلم. تىراژى: 5900.

ئەسەر 28 باب بولۇپ، 1968 - يىلى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ يۇرتىغا قايتقان بىر جۈپ يىگىتنىڭ شۇ چاغدىن 1990 - يىلىغا قەدەر بولغان ئارىلىقتىكى سەرگۈزەشتىلىرى ھېكايە قىلىنغان.

ئېزىز بىلەن تۇرسۇندىن ئىبارەت ئىككى ئاساسىي پېرسوناژ كىچىكىدىن تارتىپ بىر مەھەللەدە چوڭ بولغان. ئۇلار تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ يۇرتىغا قايتقاندىن كېيىن، «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» تەرىپىدىن قوزغىتىلغان سىنىپىي كۈرەشنى تۇتقا قىلىشتىن ئىبارەت چېكىدىن ئاشقان تەلۋىلىك ئۇلارنى ئەشەددىي رەقىبلىرىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇ. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ مۇناسىۋىتى تەدرىجىي ئۆزگىرىپ، ئاداۋەتلەر يۈيۈلۈپ، دوستلۇقى ئەسلىگە كېلىدۇ. ھالال ئىشلەپ بېيىش يولىدا بەيگىگە چۈشكەن رىقابەتچىلەرگە ئايلىنىدۇ.

ئەسەردە 20 دىن ئارتۇق پېرسوناژ ئوبرازى يارىتىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ مۇرەككەپ ئەگرى - توقاي كەچۈرمىشلىرى ئارقىلىق جەنۇبىي شىنجاڭ يېزىلىرىنىڭ «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» مەزگىلىدىكى ئېچىنىشلىق ھالىتى؛ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەردىكى ئۆزگىرىشلىرى شۇنداقلا دېھقانلارنىڭ بۇ ئىككى مەزگىلدىكى سىياسىي، ئىقتىسادىي، مەنەۋى تۇرمۇش كارتىنىلىرى سۈرەتلەپ بېرىلگەن.

«ئىككى تەقۋادار». ئاپتورى: مەتتۇرسۇن سۇلايمان. ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1989-يىلى 2-ئاي 1-نەشرى (1992-يىلى ئىككىنچى قېتىم نەشر قىلىنغان). كىتاب نومۇرى: ISBN7-5371-0362-3/I.137، ئۆلچىمى: كىچىك 32 كەسەم، باسما تاۋىقى: 6.625.

بۇ كىتابقا ئاپتورنىڭ 20-ئەسىرنىڭ 80-يىللىرىدا يازغان توققۇز پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن.

«تۇپراق ۋە تەر». ئاپتورى: جاببار ئەمەت. شېئىرلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1991 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-5373-1/0270-7.1.72، كىچىك 32 كەسەم، 126 بەت. تىراژى: 1670.

بۇ كىتابقا شائىر ۋە ژۇرنالىست جاببار ئەمەتنىڭ سۈرىتى، قىسقىچە تەرجىمىھالى بېرىلىپ، 1985 - يىلىدىن كېيىن يازغان شېئىرلىرىدىن تاللانغان 67 پارچىسى كىرگۈزۈلگەن. شېئىرلار 625 كۈپلەشتىن ئارتۇق. رېئال تۇرمۇش تەسىراتى بىلەن مول تەسەۋۋۇرنى بىرلەشتۈرۈپ، كىچىككىنە دېتاللار ئارقىلىق ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە شېئىرىي پىكىرنى ئوتتۇرىغا قويۇش بۇ توپلامدىكى شېئىرلارنىڭ خۇسۇسىيەتلىرىدۇر. توپلامغا كىرگۈزۈلگەن «ئىسلاھاتچى تاشپاقا»، «مەسەللەر ۋە ھەجۋىي شېئىرلار» كىتابخانلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن.

«سالام يۇلتۇزلار». ئاپتورى: مەمىتىمىن بارى قاتارلىقلار. ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1989 - يىلى نەشرى، كىچىك 32 كەسەم، 126 بەت.

بەش ئاپتورنىڭ بالىلار شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن بۇ توپلامدا مەمىتىمىن بارىنىڭ شېئىرلىرى كۆپرەك سالماقنى ئىگىلەيدۇ. بۇ شېئىرلارنىڭ بەدىئىي سۈپىتى خېلىلا يۇقىرى بولغانلىقتىن «ئاي ماربىدى تۈڭلۈكتىن»، «مەن مۆكۈشمەك ئوينىدىم»، «داپچى بالا»، «كەپتىرىم» قاتارلىق شېئىرلىرى ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنەۋۋەر بالىلار ئەدەبىياتى ئەسەرلىرىنى باھالاش پائالىيەتلىرىدە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 2 - دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئەسەر مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

«كۈمۈش قوڭغۇراق». بىرلەشمە توپلام. تۈرى: ئەدەبىيات، ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1986 - يىل 3 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم.

بۇ، ئالتە نەپەر شائىرنىڭ بىرلەشمە شېئىرلار توپلىمى بولۇپ، خوتەندىن مۇھەممەد چاۋار، مامۇت زايىت، ئابدۇقادىر سادىر قاتارلىق ئۈچ نەپەر شائىرنىڭ بىر بۆلۈك شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن (مامۇت زايىتنىڭ «چارەك ئەسىر نەزمىسى»، مۇھەممەد چاۋارنىڭ «يېشىل مۇھەببەت»، ئابدۇقادىر سادىرنىڭ «ئانا تۇپراق قەسىدىسى» نامى بىلەن كىرگۈزۈلگەن). پۈتۈن توپلام 348 بەت بولۇپ، 178 پارچە شېئىر - بالىلار، داستان ۋە شېئىرىي چۆچەكتىن تەركىب تاپقان.

«ئاي پەرى». ئاپتورى: ئۆركەش ئىبراھىم. ژانىرى: نەسرىي ئەسەر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1987 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى، 210 بەت، كىچىك 32 كەسلىم.

توپلامغا يازغۇچىنىڭ «قىزىل يۇلغۇن»، «ئاي پەرى» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، توپلامدىكى «يازغۇچى» قاتارلىق ھېكايىلىرى كىتابخانلار ئىچىدە بەلگىلىك تەسىر قوزغىغان.

«ساقال ھەققىدە پاراك». بىرلەشمە ھېكايىلەر توپلىمى. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1987 - يىل 7 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 339 بەت.

بۇ كىتابقا توققۇز نەپەر يازغۇچىنىڭ 25 پارچە ئەسىرى كىرگۈزۈلگەن. خوتەندىن ئابدۇقادىر سادىر، مۇھەممەتتىمىن

ئابدۇۋېلى قاتارلىق ئىككى يازغۇچىنىڭ يېزا تۇرمۇشىغا بېغىشلانغان ئالتە پارچە ھېكايىسى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن. مۇھەممەتئىمىن ئابدۇۋېلىنىڭ شۇ ناملىق ھېكايىسى كىتابقا ئىسىم (ماۋزۇ) قىلىپ ئېلىنغان.

«پادىشاھنىڭ ئۇستازى». ئاپتورى: روزىتوختى داۋۇت. ژانىرى: چۆچەك. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1990 - يىل 11 - ئاي نەشرى، 32 كەسەم، 62 بەت.

بۇ بالىلار چۆچەكلىرىدىن تۈزۈلگەن توپلام بولۇپ، ئۇنىڭدا بالىلارنى تىرىشىپ ئۆگىنىپ، ئىزدىنىپ بىلىم ئېلىش، يامانلىقتىن قېچىپ ياخشىلىققا يۈزلىنىش، ھەرقانداق ئىشنى ئىقىل - پاراسەتكە تايىنىپ قىلىش كېرەكلىكى، بىلىمنىڭ تۈگىمەس بايلىق ئىكەنلىكى قىزىقارلىق، يۈمۈرىستىك تىل، ئەپچىل قۇرۇلما، تەربىيىۋى ئەھمىيەتكە ئىگە ۋەقەلەر ئارقىلىق يورۇتۇپ بېرىلگەن.

«ئارخېئولوگ خاتىرىسى». ئاپتورى: مەتقاسىم مەتنىياز. شېئىرىي توپلام. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1992 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى، 32 كەسەم، تىراژى: 3120. 119 بەتلىك بۇ توپلامغا شائىرنىڭ 32 پارچە شېئىرى، شېئىرىي مەسەللىرى ۋە ساتىراللىرى كىرگۈزۈلگەن.

مەتقاسىم مەتنىياز 1943 - يىلى كېرىيە ناھىيىسىدە تۇغۇلغان. 1962 - يىلى نىيا ناھىيىسىدە خىزمەتكە قاتناشقان.

ئۇ نىيا ناھىيىسىدە ئوقۇتقۇچى، ناھىيىلىك مەدەنىيەت يۇرتىنىڭ باشلىقى، ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى، مۇئاۋىن ھاكىم، ناھىيىلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى قاتارلىق خىزمەت ۋەزىپىلىرىدە بولغان. ئۇ جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ

شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى. ئۇ 1961 - يىلى ئىجادىيەتكە كىرىشىپ، 600 پارچىدىن ئارتۇق ئىجادىي ئەسەر ئېلان قىلغان، بىر قىسىم ئىلمىي ماقالىلىرى «شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى»، «مىراس» قاتارلىق ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان. بىر قىسىم ئەسەرلىرى «غەزەل - مۇخەممەسلەر»، «قامچا» قاتارلىق توپلاملارغا ئاللاپ كىرگۈزۈلگەن.

«ئاي بىر جۈپ بولۇپ كۆرۈندى». ئاپتورى: نۇرمۇھەممەد جېلىل. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1994 - يىلى 11 - ئاي نەشرى، 32 كەسلىم، 142 بەت.

بۇ كىتابقا شائىر نۇرمۇھەممەد جېلىلنىڭ 1969 - يىلىدىن 1992 - يىلىغىچە يازغان بىر قىسىم شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، شېئىرلاردا شائىرنىڭ تەبىئەت ۋە جەمئىيەتتىكى تۈرلۈك ھادىسىلەرگە تۇتقان پوزىتسىيىسى، ۋاپادارلىق، گۈزەللىك، ئىناقلىق، كۆيۈمچانلىق، راستچىللىققا بولغان چوڭقۇر مېھىر - مۇھەببىتى، رەزىللىك، ساختىلىق، تۈزكۈرلۈك، ھەشەمەتچىلىككە بولغان غەزەپ - نەپرەتتى ئىپادىلەنگەن.

شائىر نۇرمۇھەممەد جېلىل 1950 - يىلى گۇما ناھىيىسىنىڭ كۆكتېرەك يېزىسىغا قاراشلىق ياڭاقلۇق كەنتىدە ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1966 - يىلى لوپ ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىنى پۈتتۈرۈپ 1968 - يىلىدىن 1973 - يىلىغىچە لوپ ناھىيىلىك قول سانائەت بىرلەشمىسىدە ئىشچى بولۇپ ئىشلىگەن. 1973 - يىلىدىن 1977 - يىلىغىچە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان. 1977 - يىلىدىن ھازىرغىچە شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت بۆلۈمىدە ئەدەبىي مۇھەررىر بولۇپ ئىشلەپ كەلمەكتە.

شائىرنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چاغلاردا باشلانغان بولۇپ، ھازىرغىچە ئۇنىڭ 350 پارچىدىن ئارتۇق

شېئىر، ناخشا تېكىستى، نەسرلىرى ھەرقايسى گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىندى. 35 تىن ئارتۇق ناخشا تېكىستى ئاھاڭغا سېلىندى. ئۇنىڭ بىر قىسىم شېئىرلىرى كوللېكتىپ توپلاملارغا كىرگۈزۈلدى. ئۇ ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«قۇياش، زېمىن ۋە ئادەم». ئاپتورى: ئالىمجان رەجەپ. ژانىرى: ئەدەبىي ئاخبارات. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1994 - يىل 12 - ئاي نەشرى، 32 كەسلىم، 255 بەت. بۇ كىتابتا ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ھالال ئەمگىكى بىلەن بېيىغان مەرىپەتپەرۋەر دېھقان كارخانىچى — خوتەن ناھىيىسى خانئېرىق يېزىسىدا تۇغۇلۇپ، پۈتۈن مەملىكەتكە تونۇلغان مائارىپنى قوللاش نەمۇنىچىسى كېرەم ئىمىننىڭ ئىگىلىك تىكلەش تارىخى تەسىرلىك، جانلىق ۋەقەلەر ئارقىلىق كىشى قەلبىنى لەرزىگە سالغۇدەك دەرىجىدە يورۇتۇپ بېرىلگەن. كىتابنىڭ جەلپ قىلىش كۈچى يۇقىرى بولۇپ، كىتابخانلارنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن.

«خوتەندە راۋان يوللار». يول تېمىسىغا بېغىشلانغان ئەدەبىي ئەسەرلەر توپلىمى. خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى نەشرىگە تەييارلىغان. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1995 - يىل 12 - ئاي 1 - نەشرى.

بۇ كىتابقا يول تېمىسىغا بېغىشلانغان شېئىرلار، ناخشا - مۇزىكىلار، داستانلار، ھېكايىلەر، ئەدەبىي ئاخباراتلار ۋە تېلېۋىزىيە فىلىمى كىرگۈزۈلگەن. كىتاب قاتتىق مۇقاۋىلىق ۋە ئادەتتىكى مۇقاۋىلىق قىلىپ ئىشلەنگەن بولۇپ، قاتناش باشقارمىسى تەرىپىدىن ھەقسىز تارقىتىلغان.

«چۈنكى مەن نامەرد». ئاپتورى: ئابدۇرېھىم ھەكىمى. ژانىرى: شېئىر. مىللەتلەر نەشرىياتى 1995 - يىل 7 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-105-02386-4I/.574، كىچىك 32 كەسلىم، 194 بەت. تىراژى: 2000.

بۇ كىتابقا شائىرنىڭ 1985 - يىلىدىن 1994 - يىلىغىچە يېزىپ ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلغان 75 پارچە شېئىرى ۋە 39 پارچە رۇبائىي - پارچىلىرى كىرگۈزۈلگەن. ئەسەرلەر «ئوتلۇق تىنىقلار»، «سېغىنىش كۈيلىرى»، «چۈنكى مەن نامەرد»، «كۈلكىلىك گەپلەر»، «ئۈزۈك سۈرەتلەر» سەرلەۋھىسى ئاستىغا قىزغىن ۋە ساغلام ھېسسىياتلىق شېئىرىي پىكىر، رېئال تۇرمۇشنىڭ ئۈزۈك نۇقتىلىرى بىر گەۋدە قىلىنىپ، كىشىلىك قاراش، دوستلۇق، ۋاپادارلىق، ئۈمىد ۋە ئىشەنچ تېمىلىرى ياخشى يورۇتۇپ بېرىلگەن.

«چىدىر ئەسلىمىسى» ئاپتورى: غەيرەت ئابدۇللا يولچى. شېئىرلار توپلىمى. روزى سايىت نەشرگە تەييارلىغان، قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1995 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى. كىچىك 32 كەسەم، 140 بەت، تىراژى: 3070.

بۇ كىتابقا ئاپتورنىڭ 1961 - يىل 4 - ئايدىن 1995 - يىل 3 - ئايغا قەدەر يازغان 69 پارچە شېئىرى ۋە «بۇيا تاغلىرى، بۇيا يوللىرى» ناملىق داستانى كىرگۈزۈلگەن. بۇ ئەسەرلەر توغرىسىدا نەشرگە تەييارلىغۇچى «كىرىش سۆز» دە مۇنداق يازىدۇ: «قولۇمدىكى بەتلەرگە شېئىرىي گۈللەر تىزىلغان، يول ئىشچىلىرىنىڭ يۈرەك سۆزلىرى نەقىشلەنگەن ئىدى! ھەر كۈپلەپ، ھەر بىر مىسرادا مەردانە تەپەككۈر، جۇشقۇن پىكىرلەر ئۇرغۇپ تۇراتتى؛ گۈزەل ئارزۇ - ئارمانلار تاغ - داۋانلار ئۈستىدە لاچىندەك پەرۋاز قىلاتتى؛ تاتلىق لىرىكىلار ئاددىي - ساددا، پاك، ئوماق قىزدەك كۈلۈمسىرەيتتى... مىسرا - ھەرپلەرنىڭ ئاراشلىرىدىن تاغ - تاشلار پارتلىغان چاغدىكى گۈمبۈرلەشلەر، مىتىن - بازغانلارنىڭ جاراڭلاشلىرى، قاڭشىق قارىماي ھىدىلىرى، ماي ئوچاقلرىنىڭ ئىس - يالقۇنلىرى، ماشىنا - ئۈسكۈنىلەرنىڭ گىرەلىشىپ كەتكەن ئاۋازلىرى، بوران، يامغۇر، چاقماق... سادالىرى كېلىپ تۇراتتى!...».

كىتابتىكى 700 كۈپلەتتىن ئارتۇق بۇ شېئىرلار سۈنئىي يەردىن خالىي، تەسۋىرلىگەن ئوبيېكتلىرى ئەسلىي قىياپىتى بىلەن

ئوتتۇرىغا چىققاچقا، ئوقۇرمەنلەرگە ھەقىقىي ئېستېتىك زوق بەخش ئەتكەن.

غەيرەت ئابدۇللا يولچى 1944- يىلى پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى

مىشا يېزىسىنىڭ يېڭىتام كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان،

1952- يىلىدىن 1956 - يىلىغىچە ئۆز كەنتىدىكى باشلانغۇچ

مەكتەپتە، 1962 - يىلىغىچە ناھىيىدىكى تولۇقسىز، تولۇق ئوتتۇرا

مەكتەپلەردە ئوقۇغان. 1967 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ

خىمىيە فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرۈپ 1970 - يىلى 9 - ئايغىچە خەلق

ئازادلىق ئارمىيىسى 3 - ئاتلىق قىسمىنىڭ مەكتەپ ناھىيىسىدىكى

چاسا دېھقانچىلىق مەيدانىدا «قايتا تەربىيە» ئالغان. شۇنىڭدىن

كېيىن خىزمەت تەقسىماتى بويىچە خوتەنگە كېلىپ، شىنجاڭ

ئاپتوموبىل ترانسپورت 7 - شىركىتىدە بۆلۈم ئەزاسى، بۆلۈم باشلىقى،

پارتىكوم شۈجىسى بولغان. 1985 - يىلىدىن كېيىن خېلى مەزگىل

خوتەن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسىنىڭ باشلىقى، پارتىكوم

شۈجىسى قاتارلىق ۋەزىپىلەردە بولغان.

غەيرەت ئابدۇللا يولچى ئوتتۇرا مەكتەپ ھاياتىدا يېزىقچىلىققا

كۈچلۈك ئىشتىياق باغلاپ، مەشىق شېئىرلارنى يېزىشقا باشلىغان،

مەكتەپ ئەدەبىيات كۈرۈۋىكى تەرىپىدىن چىقىرىلغان ژۇرنال ۋە تام

گېزىتلىرىدە ئەسەرلىرى ئېلان قىلىنغان. 20 - ئەسىرنىڭ 80 -

يىللىرىدىن باشلاپ ھەرقايسى گېزىت - ژۇرناللاردا 30 نەچچە پارچە

ئەسىرى ئېلان قىلىنغان. ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ «خوتەندە راۋان

يوللار» ناملىق قاپلىق ئۇنۋالغۇ لېنتىسى، «خوتەندە راۋان يوللار»

ناملىق ئەدەبىي توپلامنى ئىشلەشكە يېتەكچىلىك قىلىپ ۋە ئۆزى

قول سېلىپ ئىشلەپ نەشر قىلدۇرغان. «پايانداز» تېمىسىدىكى

مۇكاپاتلىق ئەسەر پائالىيىتى، نورۇز پائالىيىتى ۋە ئەدەبىيات -

سەنئەت ئەنجۈمەنلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇپ، خوتەن ۋىلايىتىنىڭ

ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مۇناسىپ

تۆھپە قوشقان.

«دام - دام - دام». ئاپتورى: مەمتىمىن بارى قاتارلىقلار. ژانىرى: شېئىر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1996 - يىل نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 122 بەت.

بۇ كوللېكتىپ توپلامدا مەمتىمىن بارىنىڭ شېئىرلىرى 28 پارچە بولۇپ (40 بەت)، توپلامدا كۆپرەك ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. بۇ شېئىرلاردا دەۋرىمىز ئۆسمۈرلىرىنىڭ مەنىۋى ئىنتىلىشلىرى، جۈملىدىن ئۆگىنىشكە، ئىجادىيەتكە، تەبىئەتكە، گۈزەللىككە بولغان قىزىقىشلىرى تەسىرلىك، ئوبرازلىق مىسرالار بىلەن ئىپادىلەنگەن.

مەمتىمىن بارى 1940 - يىل قاراقاش ناھىيىسىنىڭ پۇرچاقچى يېزىسىدا تۇغۇلغان. 1964 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ

ئەدەبىيات فاكولتېتىنى پۈتتۈرۈپ، شىنجاڭ

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئەدەبىيات -

سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىگە تەقسىم قىلىنغان.

ئۇ «تارىم» ژۇرنىلىدا 30 يىلدىن ئارتۇق

مۇھەررىرلىك قىلغاندىن كېيىن، «شىنجاڭ

ئەدەبىيات - سەنئەت گېزىتى» ئاساسىدا

تەسىس قىلىنغان «تەڭرىتاغ ئوبزورى»

ژۇرنىلىدا مۇئاۋىن باش مۇھەررىر بولۇپ

ئىشلەپ، 2000 - يىلى پېنسىيىگە چىقتى. ئۇنىڭ بالىلار ئۈچۈن

يازغان شېئىر - ناخشىلىرىدىن 200 پارچىدىن كۆپرەكى گېزىت -

ژۇرناللاردا ئېلان قىلىندى. «باغچا ناخشىلىرى»، «ئاي ماربىدى

تۈڭلۈكتىن»، «داپچى بالا»، «مەن مۆكۈشمەك ئوينىدىم» قاتارلىق

شېئىر ۋە ناخشا تېكىستلىرى 1983 - يىلىدىن 1997 - يىلىغىچە

تۆت قېتىملىق بالىلار ئەدەبىياتى ئەسەرلىرىنى باھالاشتا 2، 3 -

دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

«تەنھا تورغاى». ئاپتورى: توختىمۇھەممەت تۇردى. شېئىرلار توپلىمى. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1999 - يىل 6 - ئاي 1 -

نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7-5373-0710-5، فورماتى 787×1092mm، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى 4.625، 141 بەت.

ياش شائىرنىڭ بۇ توپلىمىغا 100 پارچە شېئىر - بالادا كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، شېئىرلاردا دوستلۇق، ۋاپادارلىق، ئىنساپ - دىيانەت، مەردلىك - ئالىيجانابلىق، سۆيگۈ - مۇھەببەت، ۋىجدان - غۇرۇر، پاكلىق - گۈزەللىك قاتارلىقلارغا مەدھىيە ئوقۇلغان. بولۇپمۇ توپلامدىكى شېئىرلاردا ئانا يۇرت، ئەل - ۋەتەنگە بولغان قايىنق مۇھەببەت گەۋدىلىك ھالدا ئىپادىلەنگەن.

توختىمۇھەممەت تۇردى 1962 - يىلى 10 - ئايدا قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كۇيا يېزىسىدا ھۈنەرۋەن ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1985 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىنى، 1996 - يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش بويىچە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات كەسپىنى پۈتتۈرگەن. 1985 - يىلىدىن بۇيان خوتەن ۋىلايەتلىك پىداگوگىكا مەكتىپىدە تىل - ئەدەبىيات ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ ئىشلەپ كەلمەكتە.

ئىقتىدارلىق ياش شائىر توختىمۇھەممەت تۇردى 1982 - يىلى «خوتەن گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «تېخىمۇ» ناملىق غەزىلى بىلەن ئىجادىيەت قوشۇنىغا كىرىپ، ھازىرغىچە ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى گېزىت - ژۇرناللاردا 400 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر، ئون پارچە ھېكايە ۋە نەسر، سەككىز پارچە ئىلمىي ماقالىسى ئېلان قىلىنغان. «ئۈلگىلىك ماقالىلەر توپلىمى»، «100 شېئىر»، «گۈلدەستە» ناملىق كىتاب - توپلاملارغا بىر قىسىم نەسر، شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن. «قەلب كۈيى»، «سۆيگۈ سۈرەتلىرى»، «شېئىرلار» قاتارلىق بىر قىسىم ئەسەرلىرى ئاپتونوم رايون ھەم ۋىلايەت

دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن.

توختىمۇھەممەت تۇردى ھازىر شىنجاڭ يازغۇچىلار

جەمئىيىتىنىڭ، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«كۆپكۆك تەبەسسۇم». ئاپتورى: ئۆمەر جان توختىروۋى.

ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000 - يىل 12 - ئاي نەشرى، 32 كەسەم، 100 بەت.

بۇ كىتابقا شائىر ئۆمەر جان توختىروۋىنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يازغان 75 پارچە شېئىر ۋە شېئىرىي مەسەللىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ شېئىرلارنىڭ تېما دائىرىسى كەڭ، مەزمۇنى چوڭقۇر، تىلى راۋان ۋە ھېسسىياتقا باي بولۇپ، ئوقۇغان كىشىگە قىزغىن بەدىئىي زوق بېغىشلايدۇ. شېئىرنى قىسقا يېزىپ، مەزمۇنى چوڭقۇر ئىپادىلەپ، يېڭى پىكىر - ھېسسىيات ئىزھار قىلىش شائىر ئىجادىيىتىنىڭ ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكى بولۇپ، بۇ ئالاھىدىلىك كىتابقا كىرگۈزۈلگەن شېئىرلاردا تولۇق گەۋدىلەنگەن.

شائىر ئۆمەر جان توختىروۋى 1965 - يىل 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنى لوپ ناھىيە ناۋا يېزىسىدا دېھقان ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن.

1981 - يىل لوپ ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا

مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ، 1983 - يىلغا قەدەر

خوتەن ناھىيىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ

ئومۇمىي پەن سىنىپىدا ئوقۇغان. 1985 -

يىلىغىچە ناۋا يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپتە

ئوقۇتقۇچى بولغان. 1987 - يىلىغىچە

خوتەن ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ

تىل - ئەدەبىيات كەسپىدە ئوقۇغان.

1990 - يىلىغىچە جىيا، سامپۇلا يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە

ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان. 1990 - يىلى كەسپ ئالمىشىپ جىيا، ناۋا

يېزىلىرىدا يېزىلىق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۈجىسى بولۇپ ئىشلىگەن.

ھازىر ناۋا يېزىلىق خەلق قۇرۇلتىيى ھەيئەت رىياسىتىنىڭ دائىمىي

رەئىسى بولۇپ ئىشلەپ كەلمەكتە. ئۇنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1984 - يىلى باشلانغان بولۇپ، ھازىرغىچە ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا 260 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى، بىرقانچە ھېكايىسى ئېلان قىلىندى. «قىش ۋە باھاردا تىزىلغان سەتىلەر» ناملىق بىر گۇرۇپپا شېئىرى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «خاتىمىسىز داستان» ناملىق شېئىرى 1993 - يىلى تەڭرىتاغ ژۇرنىلى ئۇيۇشتۇرغان مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، «ھېلىمۇ بار كاككۇك گۈللىرى» ناملىق بىر گۇرۇپپا شېئىرى 8 - قېتىملىق «خانەگىرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

«مۇھەببەت دېڭىزى». ئاپتورى: ئۆمەر مەتنۇرى قۇتيار. ژانىرى: ھېكايە ۋە نەسر. شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى 1997 - يىل 11 - ئاي نەشرى. كىچىك 32 كەسلىم، 92 بەت. 35 پارچە نەسر، ھېكايىدىن تۈزۈلگەن بۇ كىتابتا «قەشقەر ئەدەبىياتى» ژۇرنىلى ئۇيۇشتۇرغان «ھايات دولقۇنلىرى» تېمىسىدىكى نەسر ئىجادىيىتى مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئائىل بولغان 18 پارچە نەسىرمۇ بار. بۇ ئەسەرلەر ئاپتورنىڭ نەسر ئىجادىيىتىگە ۋەكىللىك قىلدۇ.

ئۆمەر مەتنۇرى 1967 - يىل 3 - ئايدا

قاراقاش ناھىيىسىدە ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە

تۇغۇلغان. 1984 - يىلى ناھىيىلىك تولۇق

ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن،

كاۋاك يېزىسىدا باشلانغۇچ مەكتەپ

ئوقۇتقۇچىسى بولغان. 1987 - يىل 9 -

ئايدىن 1991 - يىل 7 - ئايغىچە شىنجاڭ

مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ جۇڭگو تىل -

ئەدەبىياتى فاكۇلتېتىدا (مەخسۇس كۇرس) بىلىم ئاشۇرغان. ھازىر

قاراقاش ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلىق قىلىۋاتىدۇ.

«مۇھەببەت، مۇھەببەت، مۇھەببەت!...». ئاپتورى:

مۇھەممەد سالىھ مەتروۋى. ژانىرى: ئەدەبىي ئاخبارات. مىللەتلەر نەشرىياتى 1997-يىلى 11-ئاي 1-نەشرى. چوڭ 32 كەسلىم، 314 بەت، 3000 تىراژدا تارقىتىلغان.

ئاپتور بۇ كىتابىدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىر قىسىم مەملىكەتلىك ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئىلغار شەخس ۋە مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىش - ئىزلىرىنى ئەتراپلىق ئەكس ئەتتۈرۈپ بەرگەن. شۇنداقلا يول ياساش تەقەززاى، يۇرت مۇھەببىتى، ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش داۋامىدىكى يېڭىلىقلارنى رېئال ئادەملەرنىڭ ئىچكى-تاشقى دۇنياسى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئىپادىلەپ بەرگەن.

ياش شائىر، يازغۇچى، ژۇرنالىست مۇھەممەد سالىھ مەتروۋى 1968-يىلى 19-يانۋار چىرا ناھىيىسىنىڭ چىرا يېزىسىدا ئوقۇتقۇچى

ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا

مەكتەپنى چىرا ناھىيىسىدە تاماملاپ،

1986-يىلى 9-ئايدا بېيجىڭ مەركىزىي

مىللەتلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئۇيغۇر

تىل-ئادەبىياتى كەسپىگە قوبۇل قىلىنغان.

1991-يىلى 8-ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم

رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىغا

خىزمەتكە بۆلۈنۈپ ئىلگىرى-ئاخىر بولۇپ، «ئىشچىلار ۋاقىت

گېزىتى» ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىدە تەرجىمان، مۇھەررىر، مۇخبىر

بولغان، 1992-يىلى 5-ئايدىن 1994-يىلى 5-ئايغىچە كېرىيە

ناھىيىسىنىڭ مۇغالا بازارىدا بازار باشلىقى ياردەمچىسى ۋەزىپىسى

بىلەن چىققان. 1995-يىلى 1-ئايدىن باشلاپ «شىنجاڭ ئىشچىلار

ھەرىكىتى» ژۇرنىلىنىڭ مۇھەررىرى، كېيىنچە مەسئۇل مۇھەررىرى

بولغان. ھازىر مەزكۇر ژۇرنالنىڭ مۇئاۋىن باش مۇھەررىرى بولۇپ

ئىشلەۋاتىدۇ.

مۇھەممەد سالىھ مەتروۋى ئەدەبىي ئىجادىيىتىنى باشلانغۇچ مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چاغلىرىدىن باشلىغان. «يۇلتۇزلارنى قىلىم زىيارەت» ناملىق تۇنجى شېئىرى «شىنجاڭ ئۆسمۈرلىرى گېزىتى» دە، «كۈلۈمسىرەش» ناملىق ھېكايىسى «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1991-يىلى 4-سانىدا، «شېئىر نېمە دەيدۇ؟» تۇنجى ئەدەبىي ئوبزورى ناملىق «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان. شۇنىڭدىن تارتىپ، شېئىرىيەت، پروزا، ئەدەبىي ئوبزورچىلىق، تەرجىمە ۋە ئەدەبىي ئاخبارات يېزىقچىلىقى ساھەسىدە ئۈزلۈكسىز ئىزدىنىپ، ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا ئۆزىنىڭ مول سەمەرىلىك ئەمگەك مېۋىلىرىنى داۋاملىق ئېلان قىلىپ كېلىۋاتىدۇ.

ئۇنىڭ «كۈلۈمسىرەش» ناملىق ھېكايىسى قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1994-يىلى 9-ئايدا نەشر قىلغان «بۇرۇت ماجىراسى» ناملىق ھېكايىلەر توپلىمىغا كىرگۈزۈلگەن. «ئېسىڭگە ئەپ باقساڭ چۈشتەكلا كەچمىش» ناملىق شېئىرى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000-يىلى 12-ئايدا نەشر قىلغان «قەشقەردىكى يەر شارى» ناملىق شېئىرلار توپلىمىغا ۋە مىللەتلەر نەشرىياتى 2000-يىلى 12-ئايدا نەشر قىلغان خەنزۇچە «سالغا تېشى» ناملىق شېئىرلار توپلىمىغا، «ئۈرۈمچى دۆڭكۆۋرۈككە تېز سىزما» ناملىق شېئىرى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 1996-يىلى 11-ئايدا نەشر قىلغان «يۈرەكسىز سۆيگۈ» ناملىق ئەدەبىي توپلامغا ئاللاپ كىرگۈزۈلگەن.

يېقىنقى يىللاردا ئۇ، ئۇيغۇر 12 مۇقامىنى CD، VCD، DVD قىلىپ ئىشلەش خىزمىتىگە قاتنىشىپ، ئۇيغۇر 12 مۇقامىنىڭ 9-مۇقامى «بايات» نىڭ فىلىم سېنارىيىسىنى يازغان ۋە مەزكۇر فىلىمنىڭ سۈرەتكە ئېلىش خىزمىتىگە قاتنىشىپ، فىلىمنىڭ ئىشلىگۈچىسى، رېژىسسورى بولغان. تۆت قىسىملىق تېلېۋىزىيە فىلىمى «ئادەملەرگە قاراپ باق، دۇنيا»، ئىككى قىسىملىق تېلېۋىزىيە فىلىمى «كۆل بويىدىكى چوغ»، ئالتە قىسىملىق «سامان يولى»، «مىليون ئەترگۈل»، «خەير-خوش، قىزىل ياغلىقلىق قىزچاق»، «ئەڭگۈشتەر» قاتارلىق تېلېۋىزىيە فىلىمى سېنارىيىلىرىنى

ئەدەبىي كىتابلار

يازغان. «بەخت ئۇنتۇلمايدۇ»، «ئۈچ ئوغۇل» قاتارلىق بىر قىسىم تېلېۋىزىيە فىلىملىرىنىڭ ئەدەبىي تەھرىرلىكىنى ئىشلىگەن ۋە ناخشا تېكىستىنى يازغان. «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ 8-قۇرۇلتىيىدىن بۇيانقى 5-يىللىق مۇۋەپپەقىيەتلەر توپلىمى» (خەنزۇچە)، «ئۆگىنىش تىپىدىكى تەشكىلات، خىزمىتى ئەمەلىي قوللانمىسى» (خەنزۇچە)، «يېڭى ۋەزىيەتتىكى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى نەزەرىيىسى ۋە ئەمەلىيىتى» (خەنزۇچە) قاتارلىق خەنزۇچە كەسپىي كىتابلارنى تۈزۈشكە قاتناشقان ۋە بۇ كىتابلارنىڭ مەسئۇل مۇھەررىرلىكىنى ئۆتىگەن. ئۇنىڭدىن باشقا مەتبۇئاتلاردا ھازىرغىچە يەنە 400 نەچچە پارچە ھەر خىل تەرجىمە ئەسىرى ۋە ماقالىسى، 1000 پارچىگە يېقىن ھەر خىل ئاخبارات ماقالىسى ۋە ئاخبارات خەۋىرى ئېلان قىلىنغان.

مۇھەممەد سالىھ مەترونىڭ ھەرقايسى گېزىت-ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان «كۈلۈمسىرەش»، «ئەلۋىدا، سىرلىق دوقمۇش»، «ياشاپ باقا، بەرنا» قاتارلىق ھېكايە ۋە پوۋىستلىرى؛ «ئۈرۈمچى دۆڭكۈرۈككە تېز سىزما»، «خىلۋەت سۆيگەن يالغۇز ئاھاڭلار» قاتارلىق بىر تۈركۈم شېئىرلىرى؛ «ئۈرۈمچى، باغرىڭدا بىر قىز بار، ئۇ ساڭا تەشنا»، «يولڭىز ئاق بولسۇن، قىزچاق»، قاتارلىق بىر تۈركۈم ئەدەبىي ئاخباراتى ۋە ئەدەبىي خاتىرىلىرى؛ «بىزگە نېمە كېرەك؟»، «مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ۋە چولتا ھېكايە»، «مائارىپ زادى قايسى يولنى تاللىشى كېرەك؟»، «بىزدە پۇل يوقمۇ، ياكى...» قاتارلىق بىر تۈركۈم ئاخبارات ماقالىلىرى ئوقۇرمەنلەر ئارىسىدا كۈچلۈك غۇلغۇلا قوزغىغان.

ئاپتور 1998-يىلى 1-ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى تەرىپىدىن «كەسپ ۋە ئەخلاققا تەڭ يېتىشكەن سەنئەتكار» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن. ئۇ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ ئەدەبىي ئاخبارات ئىلمىي تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ياشلار بىرلەشمىسىنىڭ ئىزاسى.
«يېنىڭىزدا مەن بار». ئاپتورى: ئالتۇنگۈل رەجەپ.
 ژانىرى: ھېكايە. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 1999-يىل 12-ئاي
 1-نەشرى. كىتاب نومۇرى: 3-0660-5373-7 ISBN، كىچىك
 32 كەسلەم، 171 بەت.

بۇ كىتابقا يازغۇچى ئالتۇنگۈلنىڭ 15 پارچە ھېكايىسى
 كىرگۈزۈلگەن. ئەسەرلەردە ئەكس ئەتتۈرۈلگەن ئىجتىمائىي ئەخلاق
 تېمىلىرى خىلمۇخىل ۋە رەڭدار بولۇپ، ئائىلە، نىكاھ،
 ساداقەت-ۋاپا، كونكرېت ۋەقە پېرسوناژلارنىڭ ئىچكى كەچۈرمىشلىرى
 ۋە قىزىقارلىق تاشقى دۇنيا بىلەن زىچ باغلىنىپ قانات يايدۇرۇلغان.
 بۇ كىتابقا كىرگۈزۈلگەن بىر قىسىم ھېكايىلەر ئاپتونوم رايون ھەم
 ۋىلايەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاش
 پائالىيىتى» دە مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن.

«باھار يەنە كېلىدۇ». ئاپتورى: مەتبەلىم مەتقاسىم. ژانىرى:
 پوۋېست. مىللەتلەر نەشرىياتى 2000 - يىل 4 - ئاي نەشرى،
 كىتاب نومۇرى: 9-3770-105-7 ISBN، 292 بەت، تىراژى:
 4000.

بۇ كىتابقا «باھار يەنە كېلىدۇ»، «مەڭگۈلۈك ناخشا» قاتارلىق
 ئىككى پوۋېست كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، «باھار يەنە كېلىدۇ» ناملىق
 پوۋېستتا 3 - ئومۇمىي يىغىندىدىن بۇيان يېزىلاردا يۈز بەرگەن
 ئۆزگىرىشلەر، دېھقانلارنىڭ روھىي ھالىتىدىكى مەنىۋى
 يۈكسىلىشلەر بىلەن تېڭىرقاشلىرى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.
 «مەڭگۈلۈك ناخشا» ناملىق پوۋېستتا دېھقانلارنىڭ بازار
 ئىگىلىكىگە يۈزلىنىش يولىدىكى كۈرەشلىرى، يول ئېچىپ
 ئىلگىرىلەپ ئىقتىسادىي گەۋدە قۇرۇش جەريانىدىكى
 كەچۈرمىشلىرى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

«ئۈنۈملۈك ئىزلار». ئاپتورى: مەتبەلىم مەتقاسىم. ژانىرى:
 ئەدەبىي ئاخبارات. مىللەتلەر نەشرىياتى 2001 - يىل 3 - ئاي نەشرى،
 كىتاب نومۇرى: 0-04349-105-7 ISBN، 201 بەت، تىراژى:

4000.

بۇ توپلامغا «خەلق قەلبىدىكى ئۆچمەس ئابىدە»، «قەلب ئىزلىرى»، «ھايات، قىسمەت، ئىستىقبال» ناملىق ئۈچ پارچە ئەدەبىي ئاخبارات كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئەدەبىي ئاخباراتلاردا خوتەندىكى ئەدەبىيات - سەنئەت قوشۇنىنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيەتنى گۈللەندۈرۈش يولىدىكى تىرىشچانلىقى، ئابدۇراخمان قۇربان، ئابدۇغېنى ئەيسا قاتارلىقلارنىڭ ئەل - يۇرت ئۈچۈن قىلغان خالىس خىزمەتلىرى، ياخشى ئىشلىرى رېئال پاكىت ۋە يۇقىرى بەدىئىي ماھارەت بىلەن ئەكىس ئەتتۈرۈلگەن.

«كۆزگە ئايلىنغان كۆڭۈل». ئاپتورى: ھۈسەنجان ئابدۇۋەلى. ژانىرى: رومان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2001 - يىل 4 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 639 بەت.

«كۆزگە ئايلىنغان كۆڭۈل» رومانىدا سۇلتاندىن ئىبارەت جەنۇب يېزىلىرىدىكى ئاددىي دېھقان ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان ئېتىقادلىق، ئىرادىلىك، قەيسەر بىر ياشنىڭ مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە ئىجتىھات مۇساپىلىرىدىكى ئاچچىق - تاتلىق كەچمىشلىرىنى ئەكىس ئەتتۈرگەن ۋە ئاخىرىدا باش پېرسوناژ سۇلتاننىڭ تراگېدىيىلىك قىسمىتى ئارقىلىق كىشىگە غېرىبلىق، تەنھالىق ۋە ئۆزگىچە بولغان تراگېدىيە گۈزەللىكى بەخش ئەتكەن. گەرچە روماندا تەسۋىرلەنگەن سۇلتاندىن ئىبارەت بۇ مەنئىيەت چۆلىدىكى سەرگەردان ئۆز ئورۇنۇشلىرى ئارقىلىق مەنئىيەت ئالىمىنىڭ ئارىپلىرىغا ئايلىنالمىغان بولسىمۇ، ئەمما بۇ رومان 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىدىكى ياشلارنىڭ غايە، ئېتىقاد، رېئاللىق، مۇھەببەت ئاراچلىرىدىكى تۈرلۈك تېخىرقاشلىرى ۋە تۈرلۈك مەنئىيە كىرىزىس ئىچىدىكى ئىزدىنىشلىرى ۋە يارقىن تەسۋىرلىرى ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە. شۇڭلاشقا، بۇ رومان كەڭ ياشلارنىڭ سۆيۈپ ئوقۇشىغا سازاۋەر بولغان. بولۇپمۇ ئوتتۇرا ۋە ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئارىسىدا قولدىن-قولغا ئۆتۈپ، تالىشىپ ئوقۇلىدىغان كىتابقا ئايلانغان.

بۇ ئەسەر تېلېۋىزىيە سېنارىيىسى قىلىنىپ ئىشلىنىش ئالدىدا تۇرماقتا.

ھۈسەنجان ئابدۇۋەلى 1978 - يىل 5 - ئاينىڭ 15 - كۈنى كېرىيە ناھىيىسىنىڭ ئارال يېزىسىغا قاراشلىق يەتتە قىزلىرىم كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1984 - يىلى ئۆز خىراجىتى بىلەن شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قانۇن فاكولتېتىغا ئوقۇشقا كىرىپ، ئۈچ يىل قانۇن ئۆگەنگەن. ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن، ئېلىمىزنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىسى - شەھەرلىرىدە تىجارەت ۋە جاھاندارچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان. 1996 - يىلىدىن 2001 - يىلىغىچە بولغان بەش يىل جەريانىدا «كۆزگە ئايلانغان كۆڭۈل» ناملىق بۇ روماننى يېزىپ، 22 يېشىدا ئېرىشكەن بۇ مۇۋەپپەقىيىتى بىلەن بىراقلا ئەدەبىيات سەھنىسىگە چىققان.

«مەرىپەت ئالبومى». ئاپتورى: ئوبۇلخەيرى ئىمىن (پەرۋىش). ژانىرى: شېئىر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2001 - يىل 12 - ئاي نەشرى، 32 كەسلىم، 108 بەت. بۇ كىتابقا ئوبۇلخەيرى ئىمىن (پەرۋىش) نىڭ 1981 - يىلىدىن 1998 - يىلىغىچە يازغان 32 پارچە شېئىرى ۋە ئىككى لىرىك داستانى كىرگۈزۈلگەن. شېئىرلارنىڭ تېما دائىرىسى كەڭ، تۇرمۇش پۇرىقى كۈچلۈك، تىلى يەڭگىل، رەڭگارەڭ تۇرمۇشنى قىزىقارلىق سۈرەتلەپ بەرگەن.

«ئارمانلار ياشارغاندا». ئاپتورى: ئوبۇلخەيرى ئىمىن (پەرۋىش). ژانىرى: شېئىر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2001 - يىل 12 - ئاي نەشرى، 108 بەت، 32 كەسلىم. بۇ كىتابقا شائىر ئوبۇلخەيرى ئىمىن (پەرۋىش) نىڭ 1982 - يىلىدىن 1998 - يىلىغىچە يازغان 24 پارچە شېئىرى ۋە ئىككى لىرىك داستانى كىرگۈزۈلگەن. بۇ كىتابقا كىرگۈزۈلگەن شېئىرلاردا ئاپتور

ئىجتىمائىي تۇرمۇشتىكى تۈرلۈك رەزىل ئىللەتلەرنى يۇمۇرلۇق تىللار بىلەن قاتتىق قامچىلىغان. ۋەتەننى سۆيۈش، بارلىقىنى ئەلگە بېغىشلاش، دوستلۇق، مېھرىبانلىق ۋە سەمىمىيلىكتىن ئىبارەت گۈزەل ئادىمىيلىك پەزىلەتلەرگە چىن دىلىدىن مەدھىيە ئوقۇغان.

شائىر ئوبۇلخەيرى ئىمىن (پەرۋىزى) 1960 - يىل 8 - ئاينىڭ 23 - كۈنى لوپ ناھىيىسىنىڭ دول يېزىسىدا ھۈنەرۋەن ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1980 - يىل 7 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك پىداگوگىكا مەكتىپىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىنى پۈتتۈرۈپ، لوپ ناھىيە دول يېزىلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان. 1982 - يىل 9 - ئايدىن 1984 - يىل 7 - ئايغىچە خوتەن ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىدە ئوقۇپ، 1996 - يىل 1 - ئايغىچە دول يېزىلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتە، ھازىرغىچە ھاڭگىيا يېزىلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇتقۇچى بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ. ئۇنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى 1982 - يىل 11 - ئايدا باشلانغان بولۇپ، ھەرقايسى گېزىت - ژۇرناللاردا 250 پارچىدىن ئارتۇق شېئىر ۋە داستانلىرى ئېلان قىلىندى. 1000 كۆپلىتىن كۆپرەك خەلق قوشىقىنى توپلاپ ۋە رەتلەپ ئېلان قىلدۇردى. 30 دىن ئارتۇق سۆز ئويۇنى ۋە ماقالىلىرى ئوقۇرمەنلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. شائىر ئوبۇلخەيرى ئىمىن ھازىر خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«تۈزلۈك موما». ئاپتورى: داۋۇت مەتنىياز. ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2001 - يىل 6 - ئاي نەشرى، كىتاب نومۇرى: ISBN7-228-06332-5/1.2331. فورماتى: 850×1168 mm، 32 كەسەلم.

بۇ كىتابتا مىللىتىمىز كىشىلىرى ئارىسىدىكى يىلتىزىدىن ياتلىشىش، تەپەككۈرنىڭ پۈچەكلىشىشى قاتارلىق ئىجتىمائىي مەسىلىلەر ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

«تاختا كۆۋرۈك». ئاپتورى: داۋۇت مەتنىياز. ژانىرى: پوۋېست. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 3 - ئاي

نەشرى، كىتاب نومۇرى: 1—08648—228—ISBN7، فورماتى: 850×1168mm، 32 كەسلىم، 257 بەت.

بۇ كىتابتا خوتەن دېھقانلىرىنىڭ ئەمگەك سۆيەر روھى مەدھىيىلىنىپ، رەھبەرلىك قاتلىمىدىكى بەزى قاتماللىقلار تەقدىلەنگەن شۇنداقلا مائارىپ سېپىدىكى قىسمەن چاكىنا ئىللەتلەر ئەيىبلەنگەن.

«بۇ شۇنداق جاھان». ئاپتورى: مەتتۇرسۇن ئوبۇلقاسىم. ژانىرى: رومان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل 11 - ئاي نەشرى 32 كەسلىم، 440 بەت.

يازغۇچىنىڭ بۇ تۇنجى رومانىدا رەڭدار تۇرمۇش كارتىنىلىرى ئىچىدىكى جەنۇب يېزىلىرىدا قەدەمدە بىر ئۇچراپ تۇرىدىغان جاپاكەش، ئەمگەكچان دېھقانلىرىمىزنىڭ تىپىك ۋەكىلى بولغان مۆمىن ئاخۇندىن ئىبارەت ساددا، ياۋاش، جاپاكەش، ئاق كۆڭۈل دېھقان ئوبرازى ۋە ھىيلىگەر، يۇقىرىغا خۇشامەتچىلىك قىلىپ تۆۋەننى باسىدىغان كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى قادىر يورغا، يېزا باشلىقى توختىشاھ شاڭجاڭ قاتارلىقلار ئوبرازى ئارقىلىق، جەنۇب يېزىلىرىنىڭ تۇرمۇش كارتىنىسى، دېھقانلارنىڭ ئاچچىق - تاتلىق كەچمىشلىرى، ئارزۇ - تەلەپ، ئىنتىلىشلىرى يارقىن تىللار ئارقىلىق ئەكس ئەتتۈرۈلۈش بىلەن بىرگە، ئىنتايىن ئاز ساندىكى ئاساسىي قاتلام رەھبىرىي كادىرلىرىدىكى چىرىكلىك قاتتىق قامچىلانغان.

ياش يازغۇچى مەتتۇرسۇن ئوبۇلقاسىم (ئەلتىكىن) 1970 - يىل 4 - ئاينىڭ 8 -

كۈنى كېرىيە ناھىيىسىنىڭ يېڭىباغ يېزىسىدا مەرىپەتپەرۋەر ئوقۇتقۇچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1989 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى ئومۇمىي پەن كەسپىنى پۈتتۈرۈپ يېڭىباغ يېزا باشلانغۇچ مەكتىپىدە ئوقۇتقۇچى، چوڭلار مائارىپ خادىمى بولۇپ خىزمەت قىلغان. ئۆزلۈكىدىن ئوقۇپ 1996 - يىلى شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات كەسپىنى

پۈتتۈرگەن. ھازىر كېرىيە ناھىيىلىك سىياسىي كېڭەش تارىخىي

ماتېرىياللار ئىشخانىسىدا خىزمەت قىلىۋاتىدۇ.

«يۈرەكنى يىغلاتماڭ». ئاپتورى: غۇجىئابدۇللا ناسىر. ژانىرى:

ھېكايە، پوۋېست. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 1 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 187 بەت.

12 پارچە ھېكايە، بىر پارچە پوۋېستتىن تۈزۈلگەن بۇ توپلامدىن ئاپتورنىڭ ئوتتەك قىزغىن ئىشتىياقىدىن پەيدا بولغان قەلىم ئىقتىدارىنى كۆرگىلى بولىدۇ. كىتابتىكى «ھەركىمنىڭ ئۆز كۆڭلى بار» ناملىق ھېكايە «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

غۇجىئابدۇللا ناسىر 1966 - يىل 10 - ئايدا تۇغۇلغان.

باشلانغۇچ، ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ئۆز يۇرتى قاراقاش ناھىيىسىنىڭ

پۇرچاقچى يېزىسىدا ئوقۇغاندىن كېيىن

1983 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا

مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ، ناھىيىلىك 3 - ئوتتۇرا

مەكتەپتە ئوقۇتقۇچى بولغان. 1985 -

يىلىدىن 1987 - يىلىغىچە خوتەن

ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل -

ئەدەبىيات كەسپىدە ئوقۇغان. 2000 -

يىلىغىچە ناھىيىلىك پارتكوم ئىشخانىسىدا

كاتىپ، 2000 - يىلى 1 - ئايدا ماڭلاي يېزىسىنىڭ مۇئاۋىن

باشلىقى، 2003 - يىلى يېزىلىق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۈجىسى

بولغان.

«ئۆڭمەس ئابىدە». ئاپتورى: رېھىم نىياز. ژانىرى: داستان.

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2003 - يىل 4 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 79 بەت.

بۇ كىتابتىكى بىر پارچە داستان «گىگانت ھەيكەل» ماۋزۇسى ئاستىدىكى مۇقەددىمە، ئۈچ بۆلۈم ۋە «ئۆڭمەس ئابىدە» ماۋزۇسى ئاستىدىكى خاتىمىدىن تەشكىل تاپقان. داستاندا قۇربان تۆلۈمدىن ئىبارەت رېئال تارىخىي شەخسنىڭ كونا جەمئىيەتتە تارتقان زۇلۇم -

ستەملىرى ۋە 1949 - يىلىدىن كېيىنكى بەختىيارلىقىدىن ئىبارەت ئىككى خىل ھايات كەچمىشى يارقىن مىسرالار ئارقىلىق ئوبرازلىق سۈرەتلىپ بېرىلگەن.

داستاننىڭ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى بۆلۈملىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا «زۇلمەت ئىچىدىكى بالىلىق» ۋە «قىرانلىقتىكى قىسمەتلەر» دىن ئىبارەت ماۋزۇلاردىن تەشكىل تاپقان بولۇپ، قۇربان تۇلۇمنىڭ زۇلمەتلىك بالىلىق دەۋرى؛ قىسمەتكە باي، تەلەپكە نامرات ياشلىق دەۋرى ۋە مۇھەببەت، كىشىلىك ھايات يولىدا تارتقان ئېغىر جاپا - مۇشەققەت ۋە ئۇچرىغان دىشۋارچىلىقلىرى تەسۋىرلەنگەن.

ئۈچىنچى بۆلۈم «باھارستان» دا ئەل بىلەن تەڭ ھۆرلۈككە ئېرىشكەن قۇربان تۇلۇمنىڭ بەختىيار ھاياتى، ھەمدە ئۆزىنى يېڭى ھاياتقا ئېرىشتۈرگەن داھىي ماۋزېدۇڭ ۋە كوممۇنىستىك پارتىيىگە بولغان مېھىر - مۇھەببىتى، ساداقىتى شۇنداقلا داھىي بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈش ئىستىكى ۋە مۇراد - مەقسەتلىرىنىڭ ھاسىل بولغانلىقى بايان قىلىنغان.

شائىر رېھىم نىياز 1949 - يىل 9 - ئاينىڭ 15 - كۈنى پىچان ناھىيىسىنىڭ لۈكچۈن بازىرى تۆۋەن مەھەللە كەنتىدە دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. 1969 - يىل 3 -

ئايدىن 1996 - يىل 12 - ئايغىچە ھەربىي ۋەزىيەت ئۆتكەن ۋە كېرىيە ناھىيىلىك ئوتتۇرا ئەترەت، كېرىيە ۋە نىيا ناھىيىلىك خەلق قوراللىق بۆلۈملىرى قاتارلىق ئورۇنلاردا تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئۆتكەن. 1993 - يىلى لەنجۇ ھەربىي رايونى تەرىپىدىن پولكوۋنىڭ ئۇنۋانى بېرىلگەن، 1996 - يىل 12 - ئايدا

ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشقان. ھازىر كېرىيە ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتىدۇ. رېھىم نىياز 1987 - يىلىدىن 1990 - يىلىغىچە شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ خەنزۇ تىلى كەسپىدە ئوقۇپ، ئالىي تېخنىكوم دېپلومىغا ئېرىشكەن.

ئەدەبىي كىتابلار

ئۇ 1988 - يىل 7 - ئايدا «خوتەن گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «باي بولاي دېسەڭ» ناملىق ئەسىرى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سېپىگە كىرىپ، «خەلق ئارمىيىسى گېزىتى»، «شىنجاڭ خەلق ئەسكەرلىرى گېزىتى»، «يېڭى قاشتېشى» ژۇرنىلى قاتارلىق گېزىت - ژۇرناللاردا «ئارزۇ»، «ئارمان»، «مەندىكى ھەۋەس»، «ئويلاپ باقسام»، «نورۇزنامە»، «موللاق ئاتىم»، «گۈللە نىيا» قاتارلىق بىر قىسىم شېئىرلىرى ئېلان قىلىنغان.

«تەكلىماكان تىنىقلىرى». ئاپتورى: جاپپار رېھىم (روھلان). ژانىرى: شېئىر. قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى 2003 - يىل 6 - ئاي نەشرى، چوڭ 32 كەسەم، 228 بەت. بۇ كىتابتا «يېشىل ئارمان»، «غەزەللەر»، «بالادالار»، «سانائىل ھەرىپىلەر»، «مۇخەممەس ۋە تۇيۇقلار»، «مۇساۋىيات تەرەپەينىلەر»، «رۇبائىي ۋە پارچىلار»، «تەخسىملەر»، «ھەجۋىيلەر»، «مەسەللەر» دىن ئىبارەت ئون ماۋزۇدا 117 پارچە شېئىر بار.

«تەكلىماكان تىنىقلىرى» دىكى «سانائىل ھەرىپىلەر» شەكلىدە يازغان شېئىرلىرى ئاپتورنىڭ ۋەكىللىك خاراكتېرىدىكى ئەسىرىدۇر. 20 كۈپلەتلىق بۇ شېئىردىكى 418 سۆزنىڭ ھەممىسى «ت» ھەرىپى بىلەن باشلانغان بولۇپ، شائىرنىڭ پىشقان بەدىئىي ماھارىتىنى دەلىللەيدۇ.

جاپپار رېھىم روھلان 1950 - يىل 5 - ئاينىڭ 8 - كۈنى قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كۇيا يېزىسى پاۋان كەنتىدە تۇغۇلغان.

1968 - يىلى ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىنى تاماملىغاندىن كېيىن يېزىغا قايتىپ دېھقان بولغان. 1973 - يىل 9 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ ئوقۇتقۇچى تەربىيەلەش كۇرسىدا ئوقۇپ 1978 - يىلىغىچە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان.

قاراقاش ناھىيىلىك مەدەنىيەت يۇرتىدا ئەدەبىي ئىجادىيەتچى، ناھىيىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسىدا مۇھەررىر، ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسىدا كاتىپ بولۇپ ئىشلىگەن. 1991 - يىلىدىن ھازىرغىچە ناھىيىلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ كاتىپى، تارىخ ماتېرىياللىرى گۇرۇپپىسىنىڭ كەسپىي خادىمى بولۇپ ئىشلىمەكتە. «سانائىل ھەرىپىلەر» شەكلىدە شېئىر يېزىشنى مەشق قىلىپ مۇۋەپپەقىيەت قازانغان تىرىشچان شائىر جاپپار رېھىم ئۇيغۇر شېئىرىيىتى شەكىللىرىگە بىر يېڭىلىق تەقدىم قىلدى. «نېلۇپەر ناخشىسى». ئاپتورى: ئەنۋەر ھىدايەت. ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 11 - ئاي نەشرى، كىچىك 32 كەسلىم، 190 بەت.

156 پارچە شېئىردىن تۈزۈلگەن بۇ توپلام شائىرنىڭ تۇنجى كىتابى بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدىكى «تۇرمۇش رەڭدار — پايانسىز ئالەم» ناملىق شېئىرى 11 - نۆۋەتلىك «خانتەڭرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

ياش شائىر ئەنۋەر ھىدايەت 1969 - يىل 11 - ئاينىڭ 17 - كۈنى تۇغۇلغان. 1987 - يىلى قاراقاش ناھىيە تۈۋەت يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپنى، 1992 - يىلى شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتىنىڭ مالىيە فاكولتېتىنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، ھازىرغىچە ناھىيىلىك سۇ ئىشلىرى ئىدارىسىدا باش بوغالتىر بولۇپ ئىشلىمەكتە.

«ئۈشۈگەن ياپراق». ئاپتورى: ماھىنۇر ئىسمائىل. ژانىرى: ھېكايە، شېئىر، ماقالىلەر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 2 - ئاي نەشرى، 32 كەسلىم، 139 بەت.

كىتاب ئۈچ قىسىمغا بۆلۈنگەن بولۇپ، توپلامدىكى ھېكايىلەردە ئاساسەن ئاپتور تەنقىدىي رېئاللىق ئىجادىيەت ئۇسۇلىدىن ماھىرلىق

بىلەن پايدىلىنىپ، كىشىلىك مۇناسىۋەت جەھەتتىكى مۇرەككەپ تۇرمۇش دېتاللىرى، ئەپچىل قۇرۇلما، تەسىرلىك ۋەقە، جانلىق ئوبراز، خىلمۇخىل سۆزىت ئارقىلىق كىتابخانلارغا رېئال تۇرمۇشنىڭ جانلىق كارتىنىسىنى سىزىپ بەرگەن.

شېئىرلاردا لىرىك قەھرىمان «مەن» نىڭ كەسىپ، تۇرمۇشقا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتى، سۆيگۈ ھېسسىياتى قىسقا، لىرىك شېئىرىي ئوبرازلار ئارقىلىق يورۇتۇپ بېرىلگەن.

كىتابقا يەنە «يازغۇچى تۇرمۇشنى سۆيۈشى كېرەك»، «ئەدەبىياتتا مىللىي خاراكتېر» قاتارلىق ماقالىلەر كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ ماقالىلەردە ئاپتورنىڭ بەدىئىي ئىجادىيەتتىكى بىر قىسىم تەجرىبىسى، يېڭىچە كۆزقاراشلىرى نەزەرىيىۋى يول بىلەن ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

ماھىنۇر ئىسمائىل 1971 - يىل 3 - ئاينىڭ 26 - كۈنى چىرا ناھىيىسىنىڭ دامكۇ يېزىسىدا زىيالىي ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. ھازىر چىرا ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىدا دوختۇر بولۇپ ئىشلەۋاتىدۇ. ئالىي مەكتەپ مەلۇماتىغا ئىگە.

ئۇ «تەڭرىتاغ»، «شىنجاڭ گېزىتى» «يېڭى قاشتېشى» قاتارلىق گېزىت ژۇرناللاردا 30 پارچىدىن ئارتۇقراق ھېكايە، 50 پارچىدىن ئارتۇقراق پەننىي - نەزەرىيىۋى ماقالە،

بىر قىسىم ئەدەبىيات نەزەرىيىسىگە ئائىت ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلدۇردى. ئۇنىڭدىن باشقا دوختۇرخانلۇق كەسپىگە ئائىت بىر قىسىم ماقالىلەرنى يېزىپ مۇناسىۋەتلىك مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلدۇردى. بىر قىسىم ئەسەرلىرى مۇكاپاتقا ئېرىشتى. ئۇ ھازىر خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«خوتەن خەلق ناخشا - كۈيلىرى». بەش سىزىقلىق نوتا ۋە

تېكىست بېرىلگەن سەنئەت ئەسەرلىرى توپلىمى. ژانىرى: خەلق ئېغىز سەنئىتى. خوتەن مەمۇرىي مەھكىمە مەدەنىيەت - تەنتەربىيە ئىدارىسى نەشرگە تەييارلىغان. باش مۇھەررىر: مۇھەممەد چاۋار؛ مۇئاۋىن باش مۇھەررىر: مەمىتتىمىن سابىر، تۇرسۇنجان ئابدۇللا؛ ئەدەبىي تەھرىرى: ئابدۇللا سۇلايمان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىلى 5 - ئاي نەشرى، 16 كەسلىم. تىراژى: 2000 (بۇنىڭدىن قاتتىق مۇقاۋىلىقى 500).

كىتاب كىرىش سۆز، بېغىشلىما، قىستۇرما سۈرەت، ئىلمىي ماقالە، ئاساسىي تېكىست، ناخشا - كۈي تۆھپىكارلىرى ئالبومى، ئەسەر تەمىنلىگەن خەلق سەنئەتكارلىرى تىزىملىكى، شەرەپ مۇنبىرىدىن ئىبارەت سەككىز قىسىمدىن تۈزۈلگەن بولۇپ، دۆلەت، ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت رەھبەرلىرىدىن تۆت كىشىنىڭ بېغىشلىمىسى، 14 پارچە رەڭلىك سۈرەت، ئىككى پارچە ئىلمىي ماقالە كىرگۈزۈلگەن. ئاساسىي تېكىست قىسمى مەشرەپ - ئەلنەغمىلەر، ناخشىلار، مۇزىكىلىق قوشاقلار، مۇزىكىلىق داستانلار، باشقا كۈيلەر قاتارلىق بەش قىسىمغا بۆلۈنۈپ، جەمئىي 263 پارچە خەلق سەنئەت ئەسەرنىڭ بەش سىزىقلىق نوتىسى ۋە تېكىستى بېرىلگەن. ناخشا - كۈي تۆھپىكارلىرى ئالبومى قىسمىدا 18 - ئەسەرنىڭ ئاخىرىدىن ھازىرغىچە بولغان ئارىلىقتا خوتەن ۋىلايىتىدە ياشىغان خەلق سەنئەتكارلىرىدىن بىرقەدەر كۆزگە كۆرۈنگەن 43 نەپەر كىشىنىڭ قىسقىچە تەرجىمىھالى، سەنئەت ھاياتى ۋە تۆھپىلىرى تونۇشتۇرۇلغان. ئەسەر تەمىنلىگەن خەلق سەنئەتكارلىرى تىزىملىكى قىسمىدا مەزكۇر توپلامنى تۈزۈش داۋامىدا ئەسەر تەمىنلىگەن 168 نەپەر خەلق سەنئەتكارلىرىنىڭ ئىسمىلىكى، يېشى، كەسپى، ئادرېسى، ئالاھىدىلىكى قاتارلىقلار جەدۋەل شەكلىدە تونۇشتۇرۇلغان. شەرەپ مۇنبىرى قىسمىدا مەزكۇر توپلامنى نەشر قىلىشقا ماددىي ياردەم بەرگەن 22 ئورۇن، 13 نەپەر مەرىپەتپەرۋەر شەخسنىڭ تىزىملىكى كىرگۈزۈلگەن. بۇ كىتاب خوتەن ۋىلايىتىنىڭ خەلق سەنئەت ئەسەرلىرى بىرقەدەر

تولۇق توپلانغان، نوتا بىلەن تېكىست بىرلەشتۈرۈلگەن توپلام بولۇپ، ئاپتونوم رايون بويىچە شۇ تۈردىكى مەخسۇس كىتابلارنىڭ تۇنجىسى ھېسابلىنىدۇ. ئۇ بىرقەدەر يۇقىرى تارىخىي، ئىلمىي قىممەتكە ۋە ئەمەلىي پايدىلىنىش قىممىتىگە ئىگە.

«قاراقاش تەنتەنىسى». تۈزگۈچىلەر: مۇھەممەتئىمىن قۇربان، ئايمۇھەممەت ساھىبى. كىتاب تۈرى: ئەدەبىيات. ژانىرى: شېئىر، ھېكايە، نەسر ۋە ئەدەبىي ئاخبارات. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2002 - يىل 11 - ئاي 1 - نەشرى، چوڭ 32 كەسلىم، 286 بەت.

«قاراقاش تەنتەنىسى» — جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 16 - قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلغانلىقىنى تەنتەنە قىلىش مۇناسىۋىتى بىلەن قاراقاش ناھىيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىيەت - تەنتەربىيە ئىدارىسى بىرلىكتە تۈزۈشكە ئۇيۇشتۇرغان «گۈلدەستە» ناملىق كىتابنىڭ 1 - قىسمىدۇر. بۇ كىتابقا قاراقاش ناھىيىسىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن، قاراقاشتا ياكى باشقا يۇرتلاردا ئىشلەۋاتقان پېشقەدەم، ئوتتۇرا ياش ھەم ياش ئەدەبىلەردىن 58 كىشىنىڭ 83 پارچە شېئىرى، 14 پارچە ھېكايىسى، ئۈچ پارچە نەشرى، بىر پارچە ئەدەبىي ئاخبارات نەشرى كىرگۈزۈلگەن. بۇ كىتاب تارىختىن بۇيان مەخسۇس قاراقاشلىق ئاپتورلارنىڭ ئەسەرلىرى بىلەن نەشر قىلىنغان تۇنجى دىۋاندۇر.

«تۈن لىرىكىسى». شېئىرلار توپلىمى. ئاپتورى: مۇختار سۈپۈرگى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2003 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN 7-228-07907-8، كىچىك 32 كەسلىم، 185 بەت، تىراژى: 2500.

بۇ شېئىرلار توپلىمىغا شائىرنىڭ 1984 - يىلىدىن 1994 - يىلىغىچە يازغان 142 پارچە شېئىرى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن. بۇ شېئىرلاردا ئاساسلىقى رېئال تۇرمۇشتىكى پاك مۇھەببەت، سەمىمىي - ساداقەتلىك، مەردلىك، چىن دوستلۇق، ئانا يۇرتنىڭ تەبىئىي يارالمىشلىرى، تۈرلۈك ئىجتىمائىي ئۇتۇقلار يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە چوڭقۇر مۇھەببەت بىلەن كۈيلەنگەن. كىشىلىك

ھاياتتىكى ساختىلىق، قارا نىيەتلىك، ئاچ كۆزلۈك، چېقىمچىلىق قاتارلىق ناچار ئىللەتلەر ئۆتكۈر مەسخىرە قىلىنغان.

مۇختار سۈپۈرگى 1963 - يىلى ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ئونسۇ ناھىيىسىدە تۇغۇلغان. 1980 - يىلى خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىغا ئوقۇشقا كىرگەن، 1984 - يىلى ئوقۇش پۈتتۈرۈپ ئانا مەكتىپىگە ئوقۇتقۇچىلىققا ئېلىپ قېلىنغان. ھازىر دوتسېنتلىق ئۇنۋانى بىلەن ئوقۇتقۇچىلىق قىلىۋاتىدۇ.

شائىرنىڭ ھازىرغا قەدەر ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا 500 پارچىغا يېقىن شېئىر، داستان، ھېكايە - مەسەللىرى ئېلان قىلىنغان. «نورۇزنامە»، «گۇما ئابدىلىرى»، «كۈنلۈك ئاستىدا» قاتارلىق ئەسەرلىرى مەملىكەت، ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. مۇختار سۈپۈرگى ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ، خوتەن ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى. ئۇنىڭ ئىسمى ۋە قىسقىچە تەرجىمىھالى «جۇڭگو بۈگۈنكى دەۋر ياش يازغۇچىلار قامۇسى»، «جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەت ساھەسىدىكى نامدار شەخسلەر قامۇسى» قاتارلىق يەتتە قامۇسقا كىرگۈزۈلگەن.

«رەڭدار كۆلەڭگە». ئاپتورى: ھاياتنوپۇس مۇھەممەد. ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 8 - ئاي 1 - نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN7—228—09003—9، كىچىك 32 كەسلىم، 107 بەت، تىراژى: 2500. بۇ كىتابقا شائىرنىڭ 1997 - يىل 2 - ئايدىن تارتىپ ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىنغان شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن.

ئىرادە ئۆتكەللىرى. ئاپتورى: مەتقاسىم مەتنىياز. ژانىرى: شېئىر. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2004 - يىل 12 - ئاي نەشرى. كىتاب نومۇرى: 4 - 09286 - 228 - ISBN7، فورماتى 850×1168mm، تىراژى: 2500.

بۇ كىتابقا شائىرنىڭ 1987 - يىلىدىن 2003 - يىلىغىچە يازغان 107 پارچە شېئىرى كىرگۈزۈلگەن. بەش سەھىپە ئاستىغا جەملەنگەن بۇ ئەسەرلەر تېما كەڭلىكى، ھېسسىيات ۋە شېئىرىي پىكىرنىڭ چوڭقۇرلۇقى، ھەرقايسى شېئىرىي شەكىللەرنىڭ چىرايلىق جارى بولۇشى قاتارلىق ئالاھىدىلىكلىرى بىلەن ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشكەن. بىر قىسىم ساتىرلار ئەينى چاغلاردا جامائەتچىلىك ئارىسىدا مۇئەييەن تەسىر قوزغىغان.

«كەپسىز ئېقىن». ئاپتورى: تۇرسۇن غۇجىئابدۇللا. ژانىرى: ھېكايە. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى، كىتاب نومۇرى: 6 - 09352 - 228 - ISBN7، چوڭ 32 كەسەم، 259 بەت.

ئاپتورنىڭ بۇ تۇنجى ھېكايىلەر توپلىمىغا «تۇنجۇققان سەھرا»، «چىمچوك» قاتارلىق 26 پارچە ھېكايىسى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، گۈزەل ئەخلاق، چىن مۇھەببەت، ئەنئەنىۋى مەدەنىيەت ئۆرپ - ئادىتى، سەھرا ۋە شەھەر تۇرمۇشى قاتارلىق تېمىلار ئاپتورنىڭ ساددا ۋە تۈز بايانلىرى، يېنىك ۋە يەڭگىل سۆزىت قۇرۇلمىلىرى ئارقىلىق ئىپادە قىلىنغان.

«ساراڭ بولۇۋالغان ئوغرى». ئاپتورى: تۇردى ئەھمەد. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى. كىتاب نومۇرى: 6 - 09383 - 228 - ISBN7، تىراژى: 3050، 204 بەت.

بۇ كىتابقا كەڭ جامائەتچىلىك ئىچىدە زىلزىلە قوزغىغان ۋە جەمئىيەت تەرىپىدىن قاتتىق ئەيىبلەنگەن بىر قىسىم جىنايەت دېلولىرىنىڭ يۈز بېرىش جەريانى، تارىخىي ئارقا كۆرۈنۈشى، جىنايەتچىلەرنىڭ جىنايەت سادىر قىلىش ۋاسىتىسى، ئۇسۇللىرى ئاممىباب ۋە ئىخچام تىل، خىلمۇخىل بەدىئىي ۋاسىتى، ئەپچىل قۇرۇلما

ئارقىلىق بايان قىلىنغان 23 پارچە ئوچىرىك كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئەخلاق ۋە قانۇن ئارقىلىق ئەلنى ئەمىن تاپقۇزۇشتىن ئىبارەت رېئال تېما يورۇتۇپ بېرىلگەن.

«يامغۇرلۇق گۈگۈم». ئاپتورى: مەتتۇرسۇن سۇلايمان. ژانىرى: ھېكايە، تېلېۋىزىيە سېنارىيىسى. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2005-يىلى 3-ئاي 1-نەشرى. كىتاب نومۇرى: 8-09351-228-ISBN7. فورماتى: چوڭ 32 كەسلەم، 334 بەت.

بۇ كىتابقا يازغۇچىنىڭ 80-يىلىنىڭ ئاخىرىدىن 90-يىللارنىڭ كېيىنكى يېرىمىغىچە يېزىلغان ئون پارچە ھېكايىسى ۋە بىر پارچە كىنو سېنارىيىسى تاللاپ كىرگۈزۈلگەن.

«ئالاھىدە ئەترەتنىڭ تارمار قىلىنىشى»، «ساقىي»، «يامغۇرلۇق گۈگۈم» ھېكايىلىرى ۋە «ئىككى تەقۋادار» توپلىمى

بىلەن 80-يىللاردا ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆزگە

كۆرۈنگەن يازغۇچى مەتتۇرسۇن سۇلايمان

1950-يىلى كېرىيە ناھىيىسىنىڭ سىيەك

يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەن. 1973-يىلى خوتەن

ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپىنى؛

1987-يىلى شىنجاڭ رادىئو پېداگوگىكا

ئۇنىۋېرسىتېتىنى پۈتتۈرگەن. ئۇزۇن يىل

كېرىيە ناھىيىلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە نىل-ئەدەبىيات

ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ ئىشلىگەن، ھازىر دەم ئېلىشتا.

ئۇ 1981-يىلى «دادام چوققىسىدىكى داغىز قاشتېشى»، «ئۇ

كىم؟»، «زەمزمە بۇلاق خاتىرىسى»، «سەمەندەر» قاتارلىق

ھېكايە-ئوچىرىكلىرى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سېپىگە كىرىپ

كەلگەندىن بۇيان 50 پارچىدىن ئارتۇق ھېكايە ۋە نەسر، ئېتوت،

تېلېۋىزىيە نىياتىرى سېنارىيىسى، تەزكىرە-ئەسلىمە خاراكتېرلىك

ماقالە-ئەسەرلەرنى ئېلان قىلدۇرغان. «قۇتۇب كېچىسى» رومانىنى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشرگە تەييارلاۋاتىدۇ. يېقىندا ئۇ يەنە «كۆڭۈلدىن يىراق ئادەم» ناملىق ھېكايە-پوۋېستلار توپلىمىنى پىششىقلاپ پۈتتۈرگەندىن باشقا، گۆدەكلىك ۋە ئون يىللىق قالايمىقانچىلىق ئاساسىي تېما قىلىنغان تارىخىي ئەسلىمە خاراكتېرلىك ئەسەرلىرىگە ئىشلەۋاتىدۇ. ئۇنىڭ ئەسەرلىرى قويۇق كومېدىك خۇسۇسىيىتى، يۇمۇرىستىك تىلى ۋە ئەگرى-توقاي ۋەقەلىكى بىلەن كىتابخانلارنى ئۆزىگە رام قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئەسەرلىرى ھەر خىل تىللارغا تەرجىمە قىلىنغان، سەھنىلەردە ئۆزلەشتۈرۈپ ئوينالغان، رادىئو ئىستانسىلىرىدا ئاللاپ ئاڭلىتىلغان، ئون نەچچە خىل توپلامغا كىرگۈزۈلگەن، يەنە بىر بۆلۈك ئەسەرلىرى ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت بويىچە بەش قېتىم مۇكاپاتلانغان، ئاپتورمۇ مېھنەت ئەجرى ئۈچۈن «جۇڭگو ئالىملىرى قامۇسى»، «جۇمھۇرىيەت ئالىملىرى قامۇسى»، «مىللىي يازغۇچىلار قامۇسى»، «مەشھۇر ھازىرقى زامان مائارىپچىلىرى قامۇسى» قاتارلىق ئون نەچچە قامۇسقا كىرگۈزۈلگەن. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 1999-يىلى تون كىيگۈزۈپ ئۇنى مۇبارەكلىگەن.

ئۇ سىياسىي كېڭەش كېرىيە ناھىيىلىك 10-، 11-نۆۋەتلىك كومىتېتنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى بولغان. ئۇ ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى جەمئىيىتى، جۇڭگو مائارىپ ئوقۇتۇش تەتقىقاتى جەمئىيىتى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى قاتارلىق بىرقانچە جەمئىيەتلەرنىڭ ئەزاسى.

«ئوت پەسلى». ئاپتورى: ئايىمىنسا سۇلايمان. ژانىرى:

شېئىر. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2006-يىلى 1-ئاي

1-نەشرى. كىتاب نومۇرى: 4-2008-5631-ISBN7. چوڭ 32

كەسلىم، 198 بەت. تىراژى: 3000.

بۇ كىتابقا شائىرەنىڭ 134 پارچە شېئىرى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، شېئىرلار ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ئاددىي ۋە كىچىك كۆرۈنۈشلەردىكى كېسك نۇقتىلار ئۈستىدە قوزغالغان تەسىرات بىلەن نازۇك ئىچكى

ھېسسىياتىنىڭ ئۇچرىشىشىدىن پەيدا بولغان چاقناشلاردىن ئىبارەت. تىلىدىكى ساددىلىق، ھېسسىياتتىكى سەبىيلىك بۇ شېئىرلارنىڭ خېلى بىر قىسمىنى يارقىنلىققا ئىگە قىلىپ، شائىرەنىڭ كېيىنكى ئىجادىيەت تالانتىدىن بېشارەت بېرىدۇ.

ئابىنسا سۇلايمان 1982-يىلى ئىيۇندا كېرىيە ناھىيىسىنىڭ قازاقر يېزىسىدا تۇغۇلغان. 1999-يىلى خوتەن پىداگوگىكا مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ ئوقۇتقۇچىلىق ھاياتىنى باشلىغان. 2002 — 2004-يىللىرى خوتەن مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ تىل-ئەدەبىيات تولۇق كۇرس كەسپىنى تاماملىغان. ھازىر كېرىيە ناھىيىلىك 2-باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇئەللىمىسى.

ئۇ 2004-يىلى تۇنجى شېئىرى بىلەن ئىجادىيەت سېپىگە قوشۇلغاندىن بۇيان، ھەرقايسى مەتبۇئاتلاردا 400 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى ئېلان قىلىنغان. «شېئىر بولۇپ يېزىلغان سەن كىم» ناملىق شېئىرى 2005-يىلى «خانەگىرى ئەدەبىيات مۇكاپاتى» غا ئېرىشكەن.

ئۇ شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، خوتەن ۋىلايەتلىك ھەم كېرىيە ناھىيىلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

«تەكلىماكاندىكى رىۋايەت». ئاپتورى: ئوبۇل ھاشىم. ژانىرى: ھېكايە، شېئىر. شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى 2006-يىلى 3-ئاي 1-نەشرى. كىتاب نومۇرى: ISBN 7-5631-2019-x. چوڭ 32 كەسلىم، 392 بەت، تىراژى: 5000.

كىتابقا 19 پارچە ھېكايە، بىر پارچە پوۋېست، 19 پارچە شېئىر كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئاپتورنىڭ بۇ تۇنجى كىتابىدىكى ئەسەرلەردە ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ رەڭمۇرەڭ كۆرۈنۈشلەردىن تاللىۋېلىنغان ساددا، ئاق كۆڭۈل پېرسوناژلارنىڭ تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي مۇھىت

ئىچىدىكى ئوي-خىياللىرى ئۇلارنىڭ ھەرىكىتى، تىلى ئارقىلىق يورۇتۇپ بېرىلگەن. ھېكايىلەردىكى پېرسوناژلارنىڭ روھىي دۇنياسى ياخشىلىق بىلەن يامانلىق، ساختىلىق بىلەن راستچىلىق ئىچىدە ئاشكارىلىنىدۇ. كىشىلىك ئەخلاق، تەبىئەت قارشى ئۈستىدە كەڭ ئوقۇرمەنلەرنى ئويلاندۇرىدۇ.

شېئىرلارمۇ ئەدەبىيەتنىڭ ۋەتەنگە، ئانا يۇرتىغا، چىن مۇھەببەتكە ۋاپا-مەردلىككە ئوقۇغان مەدھىيىسىدۇر.

